

R.M.K.

I.

644.a

Donna **LANUA** *Propria*
LINGVARVM

Latina **Bilinguis**, *Latina*

Latina & Hungarica.

Casabigo **Sive** *an scripta*

**MODVS AD INTE-
GRITATEM LINGVA-
RUM COMPENDIO COGNOS-
cendam maximè accomodatus:**

**ubi sententiarum selectiorum
Centurijs duodenis omnia fun-
damentalia, necessaria, & frequentiora
vocabula semel, sineque repetitio-
ne comprehenduntur.**

Papier **Præcedente** *N 24*

Longus **Dictionario** *Kopfar*
Andrey Novitsky

A L B E J U L I E,
M. D. C. XXXV.

Imperialy Disposition

De filii. Aniboy's lov's

his, quibus antiquam nos Romam appulimus & quasi
expugnauimus, hoc est: facultatem Latino sermone
garrendi expectatione omnium maturius, quamq; pro
atate, felicius, nobis ipsis comparauimus, alijs quoq;
detegeremus, atq; panderemus. Horum nos tam uti-
libus, imò, omnibus Hungaris & alienigenis, illis qui-
dem Latinam; his vero Hungaricam linguam discen-
tibus, utilissimis monitis & hortatibus non parere (nisi
inuidia nobis notam inuistam chperemus) potuimus mi-
uimè. Hanc igitur Januam (hac enim regia illa ad
Latinitatem est via. quam alij Januam linguarum
vocant; nos, ratione instituti, Januam lingua La-
tina & Hungarica appellare possemus) plerisq; jam po-
dulis cultioribus reseruatam, ut nostris etiam Hungaris
dateret, voluimus, & curà alumni nostri Johannis
Erdeò-Benyei summà, quà fieri potuit diligentia, cu-
rauimus. Ingenui itaq; pueri, iuuenesq; adeste,
& quidem frequentes; adeste hancceq; Januam dies
noctesq; pulsate, tantisper dum penetratis. Penetra-
tis autem facile, si nos tot peregrinationum remoris
onustos, totq; aulicis molestijs varie distractos & prape-
dit os, vobis, his talibus impedimentis liberis, prauisse
primamq; glaciem in hoc stagno pegisse, cogitaueritis.
Valete, & hoc nostrum vos promovendi studium equi
bonisq; consulite. Iterum valete. Datum

ALBÆ-JULIÆ. Anno aera

Christiana. 1634, die 3.

Mensis Maij.

M
II

napo

PROOE.

PROOEMIVM.

Ingenti communis utilitatis
spe adducti, hoc opusculum, quantu-
lum-cunq; est, typis mandare decre-
uimus: etenim haud ulla plane cre-
didimus tam salutarem esse medicinam ad sananda pror-
sus tot vulnera, peregrinas addiscentibus lingvas in-
flicta, quàm per hanc januam ingressum; quod ex
commodis, quæ subsequuntur, eos, patebit. Hoc e-
nim molestum voluendi toties vocabularij laborem mi-
nuer: hoc foecundiozem verborum segetem Gram-
maticis, & Rhetoribus uno trimestri, quam aliud quod-
vis toto triennio subministrabit; idq; maximè in lin-
guis non vulgaribus, Hebraicâ, Græcâ, & Latinâ: hoc
aptissimum erit Præceptoribus addigito statim demon-
stranda verborum omnium in autoribus passim oc-
curentium fundamenta, plura enim verba omninò di-
versa trium schedularum finibus, quàm ingenti aliquo
volumine continentur: hoc itinera faciētibz longè
iucundissimum; utpote qui hac arte, brevissimo
ambitu, sylvam verborum nationis illius, ad quam ten-
dunt, sibi comparare possint: hoc varijs negotijs im-
plicatis, veluti Principum oratoribus, ad externa r

discenda idiomata, temporis angustias redimet: hoc famulis honorarijs nobilium, jacturam non adeundi Scholas publicas ex parte resarciat: hoc plurimum conferet ad parcendum sumptibus ægrè ferentium tot annos in humanioribus literis impendi: hoc etiam illos excitabit ad studia nobiles, qui mediorem laborem libenter, sed communem & fastidiosum ægrè aut vix subibant. inserviet etiam omnibus, qui necessitatis aut honestæ recreationis causa lingvas vulgares magis necessarias, & nobiliores addiscere cupiunt, quales sunt Italica, Hispanica, Germanica, & Gallica. factæ etiam omnium vocabulorum in sententijs comprehensione. Hinc facillè potest elici medium corrigendi ridiculos errores, in quos plurimi in pronuntiatione, orthographia, alijsq; quæ ad linguarum elegantiam pertinent, quotidie labuntur. Est enim notatu dignum, multos esse autores, qui sententias morales collegerunt, & typis mandari curarunt, nihil aliud sectantes: Ac verò qui sententias morales hujus artificij in ordinem redegerunt (licet ita adstricti, ut nullum verbum bis proponeretur: nec duo nomina quæ aliquo cognationis vinculo connexa essent, in tanta tamq; multiplici sententiarum varietate, repeterentur) utiles & jucundas in medium produxerunt. Quam multi sunt ex prædictis autoribus, apud quos sæpe reperiuntur sententiæ tam insipidæ, et leviusculæ, ut rectè dubitari possit, utrùm potius bibliopolarum commodum spectarent, quam lectorum utilitatem: dum quasi rudem indigestamq; molem in unam, ut ita dicam, Myconem congregere-

gerent. Hæc experienciâ in posterum constabunt, quæ nunc etiam aliquatenus constant. Quidam enim Lusitanus, qui optimos in lingua Anglicana progressus fecerat, biennio, quo illis in partibus commoratus est, cum in quendam imposita quædam hujus artificij fragmenta habentem incidisset, amboq; linguam Anglicanam calluissent, atq; inter se collocuti essent, alterum percunctatur alter, num sibi Lusitanus videretur multum profecisse? Imò verò, inquit plurimum: optimè enim & loquor, & loquentes intelligo: atqui ego, inquit alter ex sinu schedulam depromens hoc tibi foliolum tantum modo opponam; pluribus enim redundat verbis, quorum vix mediam partem intelligas, quam tu biennio magno labore, & studio assecutus es: subridere Lusitanus; foliumque manibus attrecians, ne mediam quidem partem, cum tamen omnia familiaria essent, intelligere potuit. Tum demum mirari, vixque fieri posse credebat, quod experienciâ edocui agnovit. Nec minorem omnibus amicis admirationem injecit quidam Italus, qui vix dum elapso unius mensis curiculo idque festivis tantum & succi si vis horis, tantam brevi linguæ Anglicanæ segetem emessuit, ut & epistolas Anglicè scriberet, & commodè loqueretur, cum tamen nec ullum unquam Anglum allocutus fuisset, nec librum ullum Anglicanum, hoc solo, excepto attigerit. His accessit quidam Ibernus: qui memoriæ hisce sententijs mandatis, & explicatis, cum nullum unquam autorem Latinum antea legisset, unam Ciceronis epistolam, quæ illi proposita est, extempore interpretantem vidimus.

Hujuscemodi plura alia silentio præterimus: Opusculum enim hoc tot jucundissimis & utilissimis curiositatibus adornatum cuilibet propria, non aliena, experientiâ commendatissimum fore non dubitamus. Quæ tamen hæc de lingvis addiscendis habentur, cum ad eas in telligendas præcipuè subserviant, non ita accipienda sunt, ut quis existimet tyronem statim prompte locuturum, tametsi ad hoc & plurimum conducant: nam ut multo facilius esset visu dignoscere omnia animalia visitando arcam Noe, continentem ex omnigenere binâ selecta, quam peragrando totum terrarum orbem, donec casu in aliquod animal cujuscunq; generis quis incidisset; eâdem prorsus ratione, multo facilius omnia vocabula addiscantur, harum sententiarum usu, in quibus continentur fundamenta omnium, quam audiendo loquendo, aut legendo, donec casu in tot vocabula quis incidat.

A D

AD LECTOREM.

Quænam multa sint, candide Lector, de quibus in hoc vestibulo, prius quam hanc januam intrares, monendus mihi esses: brevitatis tamen studium hac pauca duntaxat ex illa multitudine excerpfit. Principio, Præfationes, quæ multivaria in diversis editionibus circumferuntur (præcedenti hæc unica, quæ præcipuas hujuscæ operis laudes delibatur, exceptâ) omnes prætermisi. Sed & his, quas adjeci, Hungaricam interpretationem, ut & vocabulis numerum sententiarum, adjungere nolui: partim, ne liber ipse, qui puerorum manibus quotidie terendus esset, ne pretium libri, qui non divitibus solum, verum etiam egenis inservire deberet, ne deniq; labor Typographi multis occupati negotijs, rebus non admodum necessarijs, nimis cresceret; partim vero ac præcipue, quod in his omnibus non tam proprio, quam alieno ductus sum arbitrio. Vocabula autem ordine alphabetico disposita, sententijs ipsis præmittere malui. Quoniam pleriq; hanc methodum judicarunt puerorû captivi esse accommodatiorem. & omnino quâ natura quâ ars a simplicibus progreditur ad composita. In vertendis quoque vocabulis Dictionarium quod vocant, R. & Cl. viri Domini Alberti Molnar, pie memoria, non per omnia sum sequutus. Latinas enim voces usitatoribus & brevioribus vocibus Hungaricis exprimere contentus, multas obsoletas

letas, improprias & minus frequentatas significationes omisi. Idq; capropter, ne imbecillapuerorum ingenia, supra modum, nimia synonymorum & ambiguum verborum multitudine, onerarentur. Iam vero sententiarum translationem quod attinet, in ea sic sum versatus, ut non tam verum quam verborum habuerim rationem. Non ignorans Fnem huius opusculi adaequatum esse non mentem, (nisi forte secundario & per accidens, ut loquuntur Schola) sed ita in primis linguam docere atq; informare. Idcirco, quantum fieri potuit, verbum ex verbo reddidi, etiam in adagiis & proverbiis, licet corum pleraq; peculiari loquendi formula soleant à nostratibus proferri. In reliquis autem sententiis, quæ sine manifesto eoq; ridiculo, ostia linguæ barbarismo de verbo ad verbum transferri non potuerunt, sensum potius quam verba curavi, quantum quidem illum indagare potui, consulendo etiam versionem Anglicanam, per eos qui illa pollent lingua. His ita expositis, Vale, Lector benevole, & fave. Errata sicuti deprehenderis, corrige, mihi autem, vel potius meis molestis, quibus hac scribendo, nulla non hora fui infestatus, ignosce. Et si tibi iam infano sapientia diversantis, hac jannâ opus non est, quaeso, noli praecludere intrantibus, hoc est, non condemnes, sed commendes potius juvenuti. Ita tibi tuisq; vigiliis benedicat

BENEDICTVS ex alto.

Iohannes Deak Erdő-Benyei.

DICTIONARIOLVM
LATINO-HUNGARICUM,
conticens

Omnia vocabula familiaria fundamentalia linguæ Latinæ, ex Calepino & aliis excerpta.

A, Ab

Abacus,
Abbas
Abdico
Abdo
Abdomen.
Abhinc
Abhorreo
Abies
Abigo
Abiectus
Abijcio
Abijuro

Ablacto
Ablego
Abligurio
Abluo

Túl, tôle.

Pohar szék Szakács asztal.
Apatur, Gargyan
Megh verem, Le teszem.
El rejtem.
Haspotrok, vesék búvér sége.
Ettől fogva.
El-ísonyodom tôle, Irtozú.
Iegenyefa.
El hajtom, húzom.
El vertetet.
El verem, El hajtom.
El esküszöm, Esküvessel elragadom.
Czecestül elbakasztom.
El küldöm.
El tekeztom.
Le mosom.

Abnuo

Abnuo	<i>Ellenzem, nem javallom.</i>
Aboleo	<i>El törlem.</i>
Abominor	<i>Utálom.</i>
Abortus	<i>Idétlen szülés.</i>
Abrenuncio	<i>Ellene mondok.</i>
Abrogo	<i>Felbontom, Erejet elvesz.</i>
Abrupto	<i>Hirtelen.</i>
Abfcondo	<i>El rejttem.</i>
Abfentia	<i>Tavallélek.</i>
Abfifto	<i>Elallok, El hagyom.</i>
Abfolve	<i>El szabadítom, el végezem</i> <i>öldözom.</i>
Abfolute	<i>Tökéltetessen, Teljesseggel.</i>
Abfonus	<i>Illetlen zengő szavú.</i>
Abfque	<i>Nekül.</i>
Abftemius	<i>Bornemifzu.</i>
Abftergo	<i>El törlem.</i>
Abflineo	<i>Magam megtartoztatom.</i>
Abftrufus	<i>El rejtetett.</i>
Abfurdus	<i>Balgatagh, oktalan.</i>
Abfynthium.	<i>üröm.</i>
Abundo	<i>Bővülködöm.</i>
Abutor	<i>Gonoszul vifza élek vele.</i>
Abyffus	<i>Vizeknek nagy mélyfége.</i>
Ac	<i>Es.</i>
Academia	<i>Fő Ofsola.</i>
Accedo	<i>Hozzájárulok.</i>
Accelero	<i>Hozzáfietek.</i>
Accendo	<i>Felgyujtom.</i>

Accepto

Accepto	<i>El-veszem.</i>
Accerfo	<i>El-hivom Elhozom, vádolom.</i>
Accido	<i>Hozzá esem.</i>
Accieo	<i>Hozzáam hivom.</i>
Accingo	<i>Fel-készítem.</i>
Accipio	<i>El-veszem.</i>
Accipiter	<i>ölyv.</i>
Accolo	<i>Mellette lakom.</i>
Accommodo.	<i>Hozzá szabom, illetem.</i>
Accuratus	<i>Szorgalmatosság gal csinalt.</i>
Accuso	<i>Vádolom.</i>
Accedia	<i>Reptség.</i>
Acer	<i>Eris, Polva, Ocra.</i>
Acerbus	<i>Keserű.</i>
Acervus	<i>Rakás Gyűjtés.</i>
Acetarium.	<i>Ezteres étek.</i>
Acetum	<i>Ezter</i>
Acicula.	<i>Tűcke, Gombostű.</i>
Acidus	<i>Savanyu.</i>
Acies	<i>El, hegy, Fény Hadi rend.</i>
Acinus & Acinum.	<i>Szőlő magh.</i>
Aconitum.	<i>Mérgező fü.</i>
Acquiro	<i>Szerit teszem, Keresek.</i>
Acquiesco.	<i>Megh nyugozom rajta.</i>
Actus	<i>Cselekedet, Comodia része.</i>
Actutum.	<i>Mindgyarást.</i>
Aculus	<i>Hegye, Fulákya.</i>
Acumen.	<i>Elefcség, Hegyesség.</i>
Acus	<i>Megh fenom, Elefitem.</i>

Acus

Acus	Tő.
Acutus	Élős.
Ad	Hozzávéá, mellé.
Adagum.	Köz pelda beszéd.
Adamas	Gyéánt.
Addo	Hozzá adom.
Adeo	Ugy annyira.
Adeo is	Hozzá megyek.
Adeps	Kövérség, Sir.
Adesdum.	Jer ide hozzám.
Adhibeo	Hozzá adom.
Adhuc	Még, Eddigh.
Adigo	Kényszeritem, Erőltetem.
Adijcio	Hozzá adom, Mellé vetem.
Adimo	El-veszem tőle.
Adipiscor	El nyerem.
Aditus	Hozzá menetel.
Adminiculator	Még támogatom, Segítem.
Admitto	Hozzá bocsátom, Reá hagyom.
Admodum.	Felette igen.
Adoleo	Egész fel áldozom, Növök.
Adolescens	Ifjacska.
Adopto	Fiamma fogadom.
Ador	Buzalízt.
Adonior	Reá ütök.
Adoro	Inadom.
Adsum.	Jelen vagyok.
Advena.	Jövevény.
Adversarius	Ellenőz.

Adver-

Adversus. a. um.	Ellenközi, Ellen tarro.
Adversus	Ellen, ellenbe.
Adverto	Hozzá fordítom.
Adulator	Hízeltető.
Adulterium.	Paraszaság.
Adultus	Meghallapadot idejű.
Aduncus	Horgas.
Advocatus	Szószóló, Tanács adó.
Adytum.	Segesfitye.
Aedes, is	Templom, Egyház.
Aedes, ium.	Ház.
Aedifico	Építék.
Aedituus	Egyház őrző.
Aeger	Feteg, Fetege.
Aegrè	Nehezen.
Aegroto	Feteg vagyok.
Aemulor	Ki verem, véle vetelkedem.
Aeneator.	Trombitás.
Aenigma	Mese.
Aequus	Egyidejű.
Aequalis	Egyenlő.
Aequanimitas	Jo akarar, csendessége a szű.
Aequilibrium.	Mértéknek egyensége. (nek).
Aequiparo	Egyenlővé teszem.
Aequipolleo	Egyenlő hatalmu vagyok.
Aequitas	Isaság, Egyenlőség.
Aequo	Meg egyensítem.
Aequor	Tenger.
Aequus	Sík, Egyenlő, Igaz.

Aer.

Aer.	Eltető égh.
Aerarium.	Tarhaž.
Aerugo.	Réz rozsda
Aerumna.	Nyavalya, Nyomoruság.
Aes.	Réz.
Aestas.	Nyar.
Aestimo.	Megb. bocsálóm.
Aestus.	Heűség.
Aetas.	Életnek ideje.
Aeternitas.	örök é. d. é. örökké. valóság.
Aether.	Eg. , Men.
Aevum.	Husz. ú. idő.
Affabilis.	Nyjas.
Affabrè.	Mesterfégessen.
Affatim.	Bővön.
Affecto.	Igen kívánom.
Affecō.	Illerem.
Affinitas.	Sogorság, Rokonság.
Affirmo.	Vallom., Bizonyitom.
Affligo.	Nyomorgatom.
Affluentia.	Bővülködés.
Agaso.	Lo vagy számár
Agedum.	Nesza immár.
Ager.	Mező Szanto-föld.
Agger.	Töltes.
Aggredior.	Hozzá fogok, Reá rohanok.
Agilis.	Serény, Gyors. Könjű
Agito.	Mozgato, Gyakran cselekező.
Agmen.	Seregh.

Agnosco

Agnosco.	Megh ismerem.
Agnus.	Bárany.
Ago.	Cselekezem, Hajtom.
Agon.	Harc.
Agrestis.	Mezei, Parasz.
Agricola.	Szanto ember.
Ahenum.	üst, Vasszék.
Ajo.	Mondom.
Ala.	Szárny.
Alabastrites.	Alabastrum kő.
Allabastrum.	Alabastrumbol csinalt.
Alacritas.	Vidamság.
Alapa.	Arz. utcsapas.
Alauda.	Paczirta.
Albus.	Fejer.
Alchymia.	Mindenféle ertzből arany- változtatafra tanito mesterseg.
Alea.	Kotzka.
Ales.	Madar, Gyors.
Algeo.	Fázom, Hidegh vagyok.
Alias.	Másor, Külömben
Alibi.	Másur.
Alicubi.	Valahol.
Alienigena.	Idegen nemzet, Jövevény.
Alieno.	El idegenitem.
Alienus.	Idegen, Másé.
Alimentum.	Eledel.
Alioquin.	Hogy ha nem, Külömben
Aliquando.	Egy idegh.

B

Aliquan-

Aliquando	Valaha, Néha.
Aliquantisper	Egy kevéssé.
Aliquantò	Valamennyivel.
Aliquatenus	Valamennyire
Aliquis	Valaki.
Aliquot	Egynéhány.
Aliquoties	Egynéhányszor
Aliter	Másképpen, Más módon.
Aliunde	Másunnan.
Alius	Más.
Allego	El kéldöm, Hozzá veszem.
Allicio	Hozzá m édesgetem.
Allido	Hozzá kötöm, Csapom.
Allium	Fokhagyma.
Alludo	Valakiböz hízeltkedem, veli jádszom.
Alluo	Reá folyok, Rea mossom.
Alma	Száz leány.
Alo	Táplálom,
Altare	Oltár
Alter	Más, Másik.
Altercor	Vizszár vonszok.
Alternatim	Egymás után
Altus	Magos, Mély.
Alveare	Méh kesár.
Alveus	Minden írféségh, Lába, viz. nek arokiti
Alumnus	Másnak táplálása alatt valo.
Alvus	Has

Amabo

Amabo	Kedvemérs kerlek.
Amarus	Keserű.
Ambages	Kerengő ár, Kerengő beszéd.
Ambigo	Keteltkedem.
Ambiguus	Ketfésés.
Ambigo	Kerülöm, Környül veszem, Ki.
Ambitiosus	Tiszteffég kívano. (vánom)
Ambo	Mind kettő
Ambulo	Járok.
Amen	Amen, ugy legyen.
Amens	Esztelen, Bolond.
Amicus	Jo barátom.
Amictus	Eöltözet, Ruházat.
Amita	Attyam nennye.
Amitto	El veszem, Ércsztem.
Amnis	Folyó víz.
Amo	Szeretem.
Amoenus	Kies, Gyönyörűsésés.
Amolior	El mozdítom.
Amor	Szeretem, Szeretet.
Amphipologia	Bizantalan beszéd.
Amphora	Korfo, Kertfálú edény.
Amplector	Megh ölelem, Szeretem.
Amplius	Bővebben, Tovab.
Amplus	Bi, Tágas, Tér.
Ampulla	Olajos Korfo, Vizi buborék.
Amputo	El vagom, Mettsem.
Amussis	Sinór mérték, Linea, Regula.
Amygdala	Mondola, Mondola fa.

B 2

An

An.	Avagy, Vag y.
Anachorita.	Remete barát.
Anas	Rétze, Kácsa.
Anathema.	Atok.
Anceps	Kétféles.
Anchora.	Uramacska.
Ancilla.	Szolgáló leány.
Anfractus	Keresztül kösül való írt.
Angelus	Angyal, követ.
Angor.	Keseredés, Fonyadás
Anguilla.	Angolna, Ingolna.
Anguis	Vízikígyó.
Angulus	Szögelet, Szurdok.
Angustus	Szoros.
Angustia.	Szoroság.
Anhelo	Pihók-lekek, Nehezen lehel.
Anhelitus	Lehellet. (lek)
Animal	Előállat.
Anima.	Lélek, Lehellet.
Animadverto	Eszemben vészem, Büntetem.
Animosus	Bátorfajos.
Animus	Lélek, Esz, okosság.
Annales	Eszteendőnként lőtt dolgokról
Annulus	Gyűrű. (írt Cronica)
Annona.	Eszteendőre való gabona.
Annuo	Fő hajtással rea hajlok, Rea
Annus	Eszteendő. (intek)
Ansa.	Edennek fűle, Alkolmatos.
Anser.	Lúd, (ág)

Ante

Ante.	Elő, Ez előtt.
Antecello	Meghaladom.
Antecessor.	Előmenő.
Antelucanus	Virratta elő való, Hainaly.
Antenna.	Vitorla fa.
Antequam.	Minek előtte.
Antesignanus	Zászló őrző, vitéz, vezér.
Anticipo	Elő vesztem. (Hádnag y.)
Antidotum.	Méreg ellen való orvosság.
Antiquus	Regi, Ó
Antiquatio	Előtorles, Elavítás.
Antiphona.	Előleneklő versfeleké.
Antistes	Előljáró gárgián.
Antrum.	Barlang.
Anus	Alfel, venbába, kőfa.
Anxius	Szorgalmatos, sanyargattatott.
Apag.	Vakarj tova, tarts dolgod.
Aper.	Vadkan.
Aperio	Meg nyitom.
Apex	Főteteje, hegy teteje, Püspöki
Apes, is	Meh. (Süveg)
Apocryphus	Elrejteter.
Apologia.	Maga mentő felelet.
Apostata.	Hittől szakadt.
Apostema.	Daganat.
Apostolus	Apostol.
Apotheca.	Patika.
Apophthegma.	Eszes és éke rövid mondas.
Apparatus	Elkészítés

B

Apparco

Appareo	Megh jelenem. Megh tetzem.
Apparitores	Város szolgái, Porosz lók.
Appello as	Nevezem, megh szollitom,
Appello is	Eljutok. (Apellálom)
Appendix	Fölt.
Appendo	Fel-füg gesztem.
Appeto	Igen kívánom.
Appetitus	Ételi kívánság.
Applico	Hozzá foglalom.
Apprimè	Igen jól.
Apricus	Verőfényes hajazatlan hely.
Aprilis	Szent György hava.
Aptus	Illendő, alkalmas.
Apto	Illetem.
Apud	Nála.
Aqua	Víz.
Aquila	Sas, saskefelyő.
Aquilo	Étkezési szél.
Ara	Oltár.
Aranea	Pók, Pókháló.
Aratrum	Eke.
Arbiter	Valasztevő, fogott bíró.
Arbitrium	Akarat.
Arbitror	Ítélem, vélem, alitom.
Arbor	Előfa.
Arbustum	Sűrű fas hely, Erdős hely.
Area	Láda.
Arearum	Titok.

Arceo

Arceo	Eltiltom, ázom.
Arcesso	Elő hívom, idézem.
Archimandrita	Fő Apatur, Gargian.
Architectus	Acz mester.
Architrictinus	Vőfély, Násznagi.
Arcto	Szoritom.
Arctus	Keziz, hóhajrás, Szivarvány
Ardeo	Egek, szertelen szeretem.
Arduus	Magos, Nehez, gondos.
Area	Szűrű.
Arena	Füveny
Argentum	Ezüst.
Argilla	Agiagh.
Arguo	Megh feddem.
Argutè	Okoson, észessen.
Argumentum	Erősség, summa.
Aridus	Aszszu.
Aries	Kor, Fal törő kos.
Arista	Kalasz.
Arithmetica	Szamvető tudomány.
Arma	Fegyver
Armentum	Czorda.
Armilla	Arany peretz.
Armus	Szög, Czimer, Váll.
Aro	Szantok
Aromata	Fű szerzem.
Arrideo	Reá mosolygok, Nevetek.
Arripio	El ragadom.
Arrogantia	Fel fuvallkodás, kevélység.

B 1.

Ar

Ars	Mesterség.
Arteria	Előér, Pulsus.
Articulus	Izetzke, ujjoczka.
Artifex	Mester ember.
Artocreas	Rétes béles, husos béles.
Artus	Iz, tagh.
Arundo	Nád.
Aruspex	Jövendőelő.
Arvum	Ugar.
Arx	Vár.
Asallis	Garas Pénz, Font mérték, mely tíz éket részre osztathatik
Ascendo	Fel-hágok, fel megyek.
Asciso	Hozzam fogadom, Mellém
Ascia	Gyalu, szinlő hárda. (veszem)
Asia	Ez világnak negyed része.
Asinus	Szamar.
Asper	Darabos.
Aspergo	Megh hinten,
Aspernor	Megh-utálom.
Aspicio	Reá nézek.
Aspiro	Reá fúvok, Reá ahítom.
Aspis	Aspis k igio.
Assecla	Köverő.
Assentio	Eg yet értek.
Assentor	Hízelkedom.
Assequor	El-érem.
Asser	Deszka.
Assero	Melleje állsetem, vetem, pláz (tálom).

Assero

Assero	Vallom, Allatom.
Assevero	Alhatatossan vallom.
Assiduus	Süntelen, Szorgalmatos.
Assigno	Neki tulajdonitom, Fel jed-
Assisto	Mellé allok. (zem.)
Assio	Sütöm, Deszkázom.
Assuesco	Reá szokom.
Ass	De.
Astrologus	Eghi járásából jövendőelő.
Astronomus	Egh forgásának tudója.
Astrum	Csillagokból allo eghi jegy.
Astutus	Ravasz.
Asylum	Szabad szent hely.
At	De, maga.
Ater	Fekete, Homályos.
Atheus	Istentelen.
Athleta	Bajnok.
Atomus	Ketté vághatatlan.
Atq;	Es.
Atqui	De, penigh.
Atramentum	Ténta, Feketítő festék.
Atrium	Pitvar, Tornász.
Atrox	Szörnyű, kegyetlen.
Attendo	Reá halgatok.
Attento	Kísírtém, megh probatom.
Attinet	Illik.
Attingo	Megh illerem.
Attouitus	El remált.
Avarus	Fősvény.
	B 5

Anceps

Auceps	<i>Madarás.</i>
Auctoror.	<i>Megh kéreleztem.</i>
Aucupor.	<i>Madarászok.</i>
Audax	<i>Méresz.</i>
Audeo	<i>Merem.</i>
Audio	<i>Hallom, hallok.</i>
Avellana	<i>Mogyoró.</i>
Avena	<i>Zab.</i>
Aveo	<i>Kívánom.</i>
Avernus	<i>Pokol.</i>
Aversor	<i>Jrtozom tőle, Gyűlölöm.</i>
Aufero	<i>El-viszem.</i>
Augeo	<i>Öregbítem.</i>
Augur	<i>Madar szóból jövődől.</i>
Augustale	<i>Czászárhoz való Felső.</i>
Augustus	<i>Szentfő. Felső.</i>
Avia	<i>Ukád, Nagy anyád.</i>
Avidus	<i>Kívánó.</i>
Avis	<i>Madar.</i>
Aula	<i>Vdvar, Palota.</i>
Aulzum.	<i>Kárpit, Superlát.</i>
Aulicus	<i>Vdvári.</i>
Aura	<i>Szellő.</i>
Auriga	<i>Kocsis, Szekeres.</i>
Auris	<i>Fül.</i>
Aurora	<i>Hajnal.</i>
Aurum	<i>Arany.</i>
Ausculto	<i>Rea halgatok.</i>
Auspicium	<i>Jövendő.</i>

Auster

Auster	<i>Déli szél.</i>
Austerus	<i>Savanyú.</i>
Autem.	<i>De, Penigh.</i>
Authenticus	<i>Közönfő. tanaczban megh. erősítet dologh.</i>
Author	<i>Szózó, Öregbíró.</i>
Autumnus	<i>Ősz.</i>
Autumno	<i>Jtilem vélem.</i>
Avus	<i>Ős.</i>
Avunculus	<i>Anyam battya.</i>
Auxilium	<i>Segítség.</i>
Axioma	<i>Teljes mondas, Méltóság.</i>
Axis	<i>Tengely. (bőczület.)</i>

B

Bachanalia.	<i>Bacchus innepi, Farsangh.</i>
Bacchus	<i>Bornak Istene.</i>
Baculus	<i>Bor, Pálza.</i>
Balbutio	<i>Selypegck, Pelypegck.</i>
Bajulus	<i>Terh hordozó.</i>
Balæna	<i>Cet hal.</i>
Balista	<i>Szamszerigy.</i>
Balneum	<i>Főrdő.</i>
Balsamum	<i>Balsamum olaj.</i>
Baltheus	<i>Bogláros szű, szablya szű.</i>
Baptismus	<i>Kereszttség.</i>
Baratrum	<i>Fenekelő barlangh.</i>
Barba	<i>Szakáll.</i>

Barbarus

Barbarus	Paraszt, Idegen szava.
Bardus	Bolond, Ostoba.
Baro	Fő Nemes ember, Nagyságos
Basilica	Tanacz ház. (V)
Basiliscus	Basiliscus kígyó.
Basis	Fundamentum.
Beatus	Boldogh.
Belgium	Belső Nemet ország.
Beilua	Fene vad Bestia.
Bellaria	Gyümölcs tál, utol éték.
Bellus	Jó, Jeles, Kedves.
Bellum	Had.
Benè	Jól
Beneficentia	Jól tétel, Kegyelesség.
Beneficium	Jó tetemény.
Benevolentia	Jó akarat.
Benignitas	Bökezéség.
Bestia	Fene bestia.
Biblia	Az szent irás.
Bibliopola	Könyv áros.
Bibliotheca	Könyv tarto hely.
Bibo	Iszom.
Biceps	Két feju.
Biduum	Két nap.
Bisariam	Két képpen.
Bifrons	Két homlok.
Bigamus	Kétszer házasság, Két feleség.
Bilis	Epe, Tagokban való sav. (g)
Bisitas	Két szándék.

Bini

Bini	Kettőnként.
Bipennis	Két é.ű, Két tollu darda.
Bis	Rétszer.
Bitumen	Enyv.
Bivium	Kettős út.
Blasus	Selyp, Pelyp
Blandior	Hízlekedem, Nyajaskodom.
Blasphemia	Káromlás.
Blatero	Zaigok, Czaczagok.
Bolis	Darda, Uiz merítő kötel.
Bolus	Darab, Falat, Kontz.
Bombarda	Algyn, Puska.
Bombyx	Selyem ereztő bogár.
Bonum	Jó delogh.
Boreas	Étszaki szél.
Bos	Oékor tehen.
Brachium	Kar.
Bravium	Juralom.
Brevis	Rövid, Kurta.
Bruma	Tél.
Brutis	Ostoba, Coromba.
Bubo	Bagoly.
Bubulcus	Oékor pásztor.
Bubulus	Oékori, Teheni.
Bubalus	Bial.
Bucca	Pofa száj.
Buccina	Kürt, Trombita.
Bufo	Varas béka.
Bulla	Gomb, Buborek, Fügő pecze.
	res level.

Bursa

Bursa
Butyrum
Byssus

Erszény.
Uaj.
Bibor.

C

Aballus
Cacabus
Cachinnor
Cacumen
Cadaver
Cado
Caducus
Cadus
Cæcus
Cæcutio
Cædo
Cædes
Cælebs
Cælo
Cæmentarius
Cæpe
Cæremonia
Cæruleus
Cæsaries
Cæspes
Cæspito
Cæteri

Katzola.
Födö, Vas fazék.
Katzagok.
Teteje.
Dög, holt test.
Esem.
Romlando.
Kád, Hordo.
Uak.
Uaklok.
Öölöm, Vágom, Verem,
Metzem, Néki engedek.
Ööldökles, Fegyver, halál.
Nörelen.
Metzem, Faragom, Formá-
Kö-mives. (lom.)
Hagyma, Veres hagyma.
Cæremonia.
Kék, Egh szín.
Ufók.
Pasitos hant.
Botlom.
Az többi.

Cæter

Cæterum
Calamarium
Calamistratus
Calamitas
Calamus
Calathus
Calcaneus
Calcar
Calceus
Calcitro
Calco
Calculus
Calendæ
Caliga
Caligo, inis
Caligo, as
Calix
Calleo
Callidus
Callis
Callum
Calo
Calor
Calumnia
Calvus
Calx
Calx
Cambio

Továbba.
Penna tarto.
Fodoritot.
Nyomorusgh.
Nad, Nad sip, Iro penna.
Kosár
Sark.
Sarkanttyu
Saru.
Rugok.
Nyomom, Tapodom.
Szam vető pénz.
Minden hónap első napja.
Nadrágh.
Homály.
Homályosan látok.
Pohár.
Tudom.
Okos, Rav, sz.
Törés, jartut.
Munka vagy járás miat Kéz-
nek lábnak föl törése.
Tabori szolgál, Fa saru.
Melegbűszgh.
Ragalmazás, Parvar.
Kopasz.
Mész.
Sark.
El-váltom, Czerélem.

Camellus

Camelus	Teve, Hajo kôtel.
Camera	Kamora, Bólt.
Caminus	Kürtő, Kementze.
Camoenæ	Eneklésnek Isten aszszoni.
Campana	Harangh.
Campus	Mező.
Canalis	Czatorna.
Cancelli	Rostelyozat.
Cancellarius	Kancellarius.
Cancer	Rák.
Candela	Gyertya.
Candelabrum	Gyertya tarto.
Candens	Fejérlő, Tűzes.
Candidus	Fejer, vilagos, hiv.
Canis	Eb.
Canistrum	Kobor, Kosár.
Canna	Nád.
Cano	Eneklek.
Canon	Regula, Szabot rend.
Canorus	Hangos szav.
Cantharus	Kanna.
Cantilena	Enek.
Canus	Oész.
Capax	Bő, Beléértethető.
Caper	Kecze bak.
Capessio	El venni indúlok.
Capillus	Haj.
Capio	Kapom, Belem fér.
Capistrum	Kötőfék.

Capo

Capo	Kappan.
Capra	Kecze.
Capla	Isfátula, Ladaczka.
Captiosus	Fogdosó, Czalard.
Captivus	Fogoly, Rab.
Capto	Kapdosom.
Capulum	Szent Mihály lova, Szablya bolda, maroklat.
Capularis	Vén, kinok fel lába az ko-
Caput	Fő Summa, Rész. (porsóban.)
Carbasus	Utortla.
Carbo	Holt szén.
Carbunculus	Holt szeneczeke, Draga kő.
Career	Tömlőcz.
Cardinalis	Cardinal.
Cardo	Ajto fark.
Careo	Szűkölködöm valami nélkül.
Caries	Szu étel, Avaşágh.
Carina	Hajo, hajo fenek.
Caritas	Szűk ségh, Dragaságh.
Carus	Drága.
Carmen	Vers, Bűbáj.
Carnifex	Hőhér, Hengér, Börtön.
Caro	Hús.
Carpentarius	Szekegyarto.
Carpentum	Hinto.
Carpio	Pontyo, Potyka.
Carpo	Le szaggatom, Megh feddē.
Casseus	Sajt. (Rongalom.)

C

Cassus

Cassis is	Vadász bálo.
Cassis idis	Sisak.
Cassus	Hyaban valo, Eüres.
Castanea	Gestenyés, Gestenye fa.
Castellum	Kastély.
Castigo	Megh feddem, Jobbitom.
Castrum	Kastély. (Dorgalom.)
Castra	Tabor.
Castus	Szüz, Tiszta.
Casus	Eset, Történet.
Catalogus	Laistrom.
Catafractus	Fegyveres.
Catena	Lantz.
Caterva	Seregh.
Catar-hus	Nátha.
Cathedra	Pradicallo székh.
Catholicus	Közönféges.
Catillo	Nyalokodo.
Catulus	Vadnak kolyke.
Catus	Okos, Eszes, Ravasz.
Catus	Maczka.
Cauda	Fark.
Cavea	Kalitka.
Caveo	Tavoztatom.
Caverna	Eüreggh, Barlang.
Cavillator	Czúfólo.
Caula	Akol, Istallo.
Caulis	Fűnek szára, Torsája.
Cavo	Ujonom, Afom.

Caupo

Caupo	Kúfar, Korczomaros.
Causa	Oka valaminek.
Causidicus	Prókátor.
Cauterium	Belyegző vas.
Cautus	Okos, Ravasz, Eszes.
Cavus	Vajort, Eüreggh.
Cedo	Engedek, Helyt adok.
Celebro	Gyakorlom, Diczerem, Hing.
Celer	Gyors, Serény. (dorem.)
Cellarium	Pintze.
Cella	Pintze.
Celo	El-dugom, El rajtem.
Celsitudo	Felségh, Magosságh.
Censeo	Visgalom, Itélem, Vélem.
Censor	Visgálo.
Censura	Visgálás.
Census	Adó, Esztendei jövedelem.
Centrum	Kéto közép, Circalmazás kö.
Centum	Száz. (ze-pin valo likatza)
Centurio	Százados.
Cera	Viasz.
Cerásus	Czerefsznye fa.
Cerdo	Foldozo varga.
Cerebrum	Agy velő.
Cereus	Viasz gyertya.
Cereus	Viasz szín, Viaszból czíat.
Cerno	Nézek, Választok, Rostálok.
Certamen	Viadal, Hariz.
Certo	Uvok.

C 2

CERTAMEN

Certus	Bizonyos.
Cervical	Vánkos, Fő alj.
Cervigia	Ser.
Cervix	Nyak, Nyakcziga.
Cervus	Szarvas.
Cesso	Megh szünöm.
Cete	Nagy halak mint az Cethal.
Ceu	Ugy-mint.
Chalybs	Atzél.
Chamus	Lo szájára verő Zabola, Er
Character	Jegy, Bélyegh. (Fék)
Charitas	Szeretet.
Charta	Papirus.
Charus	Kedves.
Chiliarcha	Ezeredes
Chirographum	Kéz írás.
Chiroteca	Kesztyű.
Chirurgus	Borbély, Seb gyógyító.
Chlamys	Kurta mente.
Cholera	Sár az ember testében.
Chorda	Sinór, Húr.
Chorea	Tánc.
Chorus	Kar.
Christianus	Kereszttyén.
Christus	Megh-kenetet.
Chronica	Lót dolgokrol írt könyvek.
Christma	Kenet.
Cibus	Etek, Etel.
Cicatrix	Seb hely.

Cico

Ciconia	Esztragh, Gólya.
Cicur	Szelid.
Ciso	Inditom.
Cilicium	Guba köntös, Sáros köntös.
Cinninnatus	Be font hajú Fodorítot hajú.
Cingo	Környül veszem, Övedzem.
Cingulum	Öv.
Cinis	Hamm.
Cinnamomum	Fa haj, Cinnamom.
Circa	Környüle, Mellette.
Circinus	Czalam.
Circiter	Ugy-miat, fele.
Circuitus	Kerengő, Kérüles.
Circulus	Abrontz, Karika, Kerengő
Circumferentia	Környület. (kerék)
Circumloqvutio	Környül szollas.
Circumscribo	Környül írom, Megh-czalom.
Circumstantia	Környül allo dologh.
Circumvenio	Megh kerülem, Megh czaló.
Circumcido	Környül merélem.
Circundo	Környül veszem.
Circuo	Kerülem.
Circus	Kerengő, Keregedéség.
Cis	Innen, offeldl.
Cista	Ládászka.
Cisterna	Czatorna.
Cito	Gyorsan, Hamar.
Cito as	Idézem, Izgom.
Citra	Nekül.

C 3

Civitis

Civilis	Emberféges, Város.
Civis	Polgár, Város.
Civitas	Város.
Clades	Veszedelem.
Clam	Titkon.
Clamo	Kaltok.
Clanculum	Titkon, Alattomban.
Clandestinus	Titkos, Elrejtett.
Clangor	Trombita szó, Harsogás
Clarus	Tiszta, világos, nevezetes.
Classicus	Hajói.
Classis	Hajo sereg.
Clava	Féjes bor, Buzogány.
Claudico	Sántalok.
Claudo	Bé-zárom, Rekeztetem.
Claudus	Sánta.
Clavis	Kölcz.
Clastrum	Zarlot hely, Zár, Kilincs.
Clausula	Rekesztés, Zár.
Clavus	Szeg.
Clemens	Kegyelmes.
Clepo	El-l pom.
Clepsydra	Folyó óra.
Clibanus	Kementze.
Clens	Másnak gődviselese alatt való.
Clivallarius	Terhes, Nyerges.
Clivus	Meredek.
Cloaca	Kamora szék.
Clypeus	Pais.

Coacervo	Rakásban gyűjtöm.
Coagulo	Oésvé öltöm.
Coalesco	Egybe forradok.
Coemeterium	Cinterim.
Coena	Vaczyora.
Coenobiarcha	Gárgyán.
Coenobium	Klástrom.
Coenum	Sar, Fertő.
Coaxo	Beka modra szolok.
Cochlea	Cziga.
Cochleare	Kalan.
Codex	Fa töke, Könyv.
Coerceo	Megh zabolazom, Tiltom.
Coelum	Meny, Egh.
Coetus	Gyülekezet.
Cogito	Gondolom.
Cognatio	Rokonság.
Cognatus	Rokon, Attyafi.
Cognomen	Vezeték név.
Cogo	Kényszeritem, Egybe gyűjtöm.
Cohibeo	Megh tiltom.
Cohors	Sereg.
Colaphus	Artzulczapas, ökök.
Collapsus	Le esett.
Collega	Tiszti társ.
Collegium	Gyülekezet.
Colligo	Oésvé szedem, Fel-szedem.
Collimo	Aránzom.
Collis	Halom, Domb.

Colloco	Helyhez tetem.
Collum	Nyak.
Colluvies	Moslék.
Colo, as	Megh-száróm.
Colo, is	Tízselem, Lakom, Megh mi-
Colonia	Jobbág y hely. (velem.)
Colonus	Jobbág y.
Color	Szin, Festék.
Coluber	Zomok kígyó, Korta kígyó.
Columba	Galamb.
Columen	Gyámsol.
Columna	Oszlop, Agas.
Colus	Gusfaly.
Coma	Eczellőt hay, be font, hya.
Comœdia	Komedia
Combino	Oészve enyvezem.
Comes	Uti társ, Zászlós Utr.
Cometa	Üstökös czillagh,
Cominus	Közetről.
Comitas	Nyajasság.
Comitia	Országgyűlés.
Comitor	Kísírem.
Comma	Virgula
Commeatus	Uti eledel, Saluskonduktus.
Commendatio	Ájánlás, Díezérés.
Commendo	Ájánlom, Díezérem.
Commensarium	Magiarázo könyv.
Commertium	Társaság, Kereskedesi szá-
Commissor	Eggyüt erő. (badság)
	Comm-

Commisfor	Gondolok.
Comminuo	Egybe rontom.
Comanitto	Reá bízom, Oészve boezató,
	Véikezem.
Commodo	Használlok, Kölcsön adok.
Commodum	Haszon.
Communico	Közlöm, Reszeltetem.
Communio	Közönseges eggyeség.
Communis	Köz, Közönseges.
Compages	Oészve foglalás.
Comparo	Oészve hasonlító, Szerzem.
Compatior	Eggyüt szenvedek.
Compedes	Béko.
Compendium	Altal nt, Rövid mód.
Compenso	Megh annyit adok, Megh.
Comperio	Uegere megiek. (fizetím.)
Compertum est	Nyilván vagyon.
Compesco	Le czendesítem.
Competitor	Azon tiszat kíváno
Competo	Eggyüt kívánom, kérem.
Competit	Illik.
Compiler	Lopo.
Compingo	Oészve kötöm.
Compita	Sok ösvenyes hely, Utas hely.
Complector	Megh ölelem, Oészve fogom.
Complementum	Teljeség.
Compleo	Be töltöm.
Complexio	Be foglalás.
Compono	Szerzem, Intezem.
	C 3
	Compri-

Comprimo	Oészve nyomom, szorítom.
Comptus	Megh ekefittetet.
Computo	Megh szamlalom.
Concavus	Hezagh, Euregh, Vajott.
Concedo	Engedek, Megiek.
Concentus	Eneklek.
Conceptus	Fogantatas.
Concorpo	El szaggatom.
Concha	Cziga, meritő edeny.
Concilio	Megh engedéltető, Enyhitem.
Concinno	Hozza szabom, Illetem.
Concino	Eggyüt eneklek.
Concio	Gyülekezet.
Concipio	Megh fogom, Mahébő fogadok.
Concito	Fel haborigtom, Inditom.
Concitus	Fel indított.
Conclave	Reitek kamora.
Concludo	Oészve szarom, be rekesztő.
Concordia	Eggyesőség.
Concubina	Aggas aszszony.
Concupiscentia	Kivanfagh.
Concutio	Megh razom, Verem.
Condemno	Karhoztatom.
Condensó	Megh süritem.
Condico	Hirdetem, Jelentem.
Condimentum	Izadó szerzem.
Conditio	Izt adok.
Conditio	Allapár.
Condo	El rejtem, Epitek, Teremtök.

Condo

Concono	Megh boczatok, El egedem.
Confert	Hasznal. (Ajádekozó.)
Conduco	Megh fogadom.
Conduo	Kulczár.
Confero	Oészve hordom, Haszonlitem.
Confestim	Mingiarast. (Neki adom.)
Conficio	Megh szerzem, Megh czia.
Confinis	Hararos. (lom.)
Confisco	Valakinek jöszagot Ur szar.
Confiteor	Megh vallom. (mára foglaló.)
Configo	Viaszkodom.
Confluo	Oészve folyok.
Conformo	Hozza formalom.
Confringo	Oészve rontom, Töröm.
Confundo	Oészve ontom, Megh szegye.
Congero	Oészve hordó, Rakom, ront.
Congerro	Trefas tars.
Conglobo	Oészve gömbölyítem.
Congredior	Eggyüt megyek, Szembem.
Confodio	Altal útom. (gyek.)
Congrego	Oészve gyűitöm.
Congressus	Oészve gyűles.
Congruentia	Illeendősegh.
Conjectura	Jövendőles, Velekedes.
Conjicio	Aranzom, vélem.
Conjugium	Hazasfagh.
Conjuro	Oészve eskűszöm.
Conjux	Hazas tars.
Conniveo	Latalanna teszom.

Connua

Connubium	<i>Hazaſágh.</i>
Conopæum	<i>Szanyogh halo.</i>
Conor	<i>Igyekszem.</i>
Conquiro	<i>Öſzve keresem.</i>
Conſanguineus	<i>Vér ſzerent valo rokonságh.</i>
Conſcendo	<i>Fel meg yek, Fel hagok.</i>
Conſcientia	<i>Lelki iſmeret.</i>
Conſciſco	<i>Eggyát tudó, Magam megh</i>
Conſector	<i>Követem, Keigetem. (ölöm.</i>
Conſcius	<i>Maga vetkes voltanak tudó- ja, Tanaczlo ritok tars.</i>
Conſecro	<i>Megh ſzentilem.</i>
Conſenſus	<i>Eggyet ertes.</i>
Conſentaneus	<i>Ilendő, Alkolmatos.</i>
Conſentio	<i>Eggyezek, Eggyet ertek.</i>
Conſequentia	<i>Következés.</i>
Conſeqvar	<i>Követem, Megh nyerem.</i>
Conſervo	<i>Megh tartom.</i>
Conſidero	<i>Megh gondolom.</i>
Conſilium	<i>Tanacz.</i>
Conſiſto	<i>Megh allok.</i>
Conſiſtorium	<i>Tanacz hely.</i>
Conſobrinus	<i>Nened fia.</i>
Conſonus	<i>Eggyező ſzavun.</i>
Conſors	<i>Egy ſzerenczejü.</i>
Conſortium	<i>Tarſaſágh,</i>
Conſpico	<i>Latom.</i>
Conſpicuus	<i>Lattatos.</i>
Conſpiro	<i>Öſzve eſkőſzöm.</i>

Conſta-

Conſtantia	<i>Alhataſágh.</i>
Conſto	<i>Alhataſon megh allok.</i>
Conſtituo	<i>Rendlem, Vegezem.</i>
Conſtringo	<i>Megh ſzoritom.</i>
Conſuetudo	<i>Szokas.</i>
Conſul	<i>Szabad varoſnak fő Polgar maſtere.</i>
Conſulo	<i>Tanaczot kérdek, Tanaczot</i>
Conſulto	<i>Tanaczokozom. (adok.</i>
Conſummo	<i>El vegezem.</i>
Conſumo	<i>Megh emeſztem.</i>
Contagio	<i>El ragado ráb, Beteg ſegh.</i>
Contamino	<i>Megh fertőztetem.</i>
Contemno	<i>Megh utalom.</i>
Contemplor	<i>Megh ſzemlelem, Elmelkedő.</i>
Contendo	<i>Valahova törekedem, Tüſa- kodom, Igen kerem.</i>
Contentus	<i>Megh elegedet.</i>
Conterraneus	<i>Földemi.</i>
Conticeo	<i>Veſzregh halgatok.</i>
Continentia	<i>Megh tartoztatás.</i>
Contineo	<i>Megh tartom, Tartoztatom.</i>
Contingo	<i>Megh illetem, Történem.</i>
Continuó	<i>Mingiarasb.</i>
Continuus	<i>Szántelen valo.</i>
Contra	<i>Ellen, Ellemenben.</i>
Contradictorium	<i>Ellen mondas.</i>
Contrahó	<i>Öſzve vonom, Alkuſzom.</i>
Contrarius	<i>Ellenköző.</i>

Contribulis

Contribulis	Egi adoju.
Contritio	Turdelmefegh
Controversia	Haborgas.
Contubernalis	Lako tars.
Contumacia	Megh-altalkodas.
Contumelia	Boszszusagh.
Convenio	Egibe gyulek, Megh alkuszom.
Conventus	Gyules. (Hozza meg yek.
Conuerfor	Nala fogolodom.
Converto	Megh forditom.
Convexus	Domborn.
Convitiura	Szitok.
Convivium	Lakodalom, Uendeg segh.
Cophinus	Kosar.
Copia	Bisegh.
Copiz	Seregh.
Copulo	Oeszve foglalom.
Coqvo	Fizik.
Coqvus	Szakacz.
CoL	Sziv.
Coram	Szemtül szembe, Valaki elöt.
Corbis	Kosar, Ka, Szapu.
Cordatus	Bator szivh.
Coriarius	Szügyarto, Timar.
Corium	Szy.
Cornix	Varju.
Cernu	Szaru.
Corona	Korona, Koszoru, Oeszve
Corpue	Test. (gyult nep. Brasz
	Corigia

Corigia	Saru kötö.
Corrigo	Dorgalom, Jobbitom.
Corripio	Megh feddem, Megh ragadó
Corroboro	Megh erositem. (Roviditem.
Corrumpe	Bontom,
Corruo	Le romlok, Le rohanek, Le
Cortex	Haj, Fahaj. (esem
Cortina	Karlan, Karpit.
Corusco	Villamlom.
Corvus	Hollo.
Coryphæus	Fő vezér.
Cosmographus	Vilagnak meghiroja.
Cos	Fekő.
Costa	Oldal czont
Crapula	Tolozodas, Reszeg segh miaz
Cras	Holnap. (valo fő fajai.
Crassus	Temerdek.
Crater	Pohar.
Creator	Teremtő.
Creber	Gyakorta vale.
Credo	Hiszem.
Cremo	Egetem.
Crepida	Pantofel, Czafrangos cipellő.
Crepo	Zörgök, Dörgök.
Crepundia	Gyermek jatek, Czörgető.
Crepusculum	Nap keleti, nap enyészeti ho-
	malys vilagosagh.
	Nevekedem.
Cresco	Kreta.
Creta	

Cribrum	Rosta, Szita.
Crimen	Varek.
Crinis	Haj.
Crispus	Fodor.
Crista	Cimer, toll.
Crocito	Karogok.
Grocodilus	Crodilus.
Crocus	Safrany
Crucio	Kinzom, Gyötrem.
Crudelitas	Kegyetlenség.
Crudus	Nyers.
Crumena	Erszény.
Cruor	Sebi ver.
Crus	Szár.
Crusta	Valaminek kemény haja.
Crux	Kereszt.
Crypta	Föld alatt való bolt.
Crystallus	Kristály.
Cuba	Nyoszolya.
Cubiculum	Ágyas ház.
Cubile	Ágyas ház.
Cubitus	Könyök, Fekvés.
Cubo	Fekszem.
Cucumer	Ugorka, Uborka.
Cudo, is	Készíték.
Cudo, onis	Bőr féslek.
Cujas	Honnan való, Miczoda né.
Calcitra	Parna, Dereka. (zet.

Culeus

Culeus	Bőr sak melyben regen az bñ- nös embert varrottak és az vizben vetettek.
Culex	Suniogh.
Culigna	Kart, Legely, Ivo edeny.
Culina	Konyha.
Culmen	Ház fedele, Teteje.
Culmus	Gabona szára.
Culpa	Vetek, Bűn.
Culter	Kes.
Cultura	Mívelés.
Cum	Mikor s Midőn, Ha
Cum	Veled.
Cumbo	Fekszem.
Cumulus	Rakas, Kalongya, Boglya.
Cunæ	Bölcsh.
Cuncti	Minyajan.
Cunctor	Kesem, Mulatozom.
Cuneus	Eék, szégh.
Cuniculus	Urge.
Cuniculus	Föld alatt való allyuk.
Cupedia	Czemege, edes etkezőke.
Cupiditas	Kivánság.
Cupio	Kivánom.
Cuprum	Rez.
Cura	Gond.
Curia	Udvar.
Curio	Udvari Pap.
Curiosus	Felette szorgalmas.

D

Curo

Curo	Gondolok, Gongyat viselem.
Cur	Mire, Miért.
Curro	Futok.
Currus	Szekei.
Curtus	Kurtá, Rövid.
Curvus	Horgas, Görbe.
Cuspis	Valaminek hegyje, élt.
Custodia	Oézés, Vigyázat, Témlecz.
Custos	Oéző. (Fogház)
Cutis	Bőr.
Cyathus	Pohár.
Cygnus	Hattyu.
Cymba	Czonak.
Cythara	Citera.

D

Dama	Oéz.
Damno	Karhóztatom.
Damnus	Kár.
Dæmon	Tudo, Oérdög.
Dapes	Frisettek.
De	Rola, Ala.
Debello	Megh verem, Megh győzöm.
Debeo	Tartozom, Adós vagyok.
Debilito	Megh erőtelenítem.
Debitum	Adósság.
Decalogus	Az tíz parancsolat.
Decanus	Tíznek elnöke, jaroja.
Decedo	Megh halok, El megyek.

Decem

Decem	Tíz.
December	Karácson hava.
Decerno	Vegezek, Rendelek.
Decet	Illik.
Decido	Le metzem, végét verem, Le
Decimo	Dor-malok, Tizedlek. (esem.)
Decipio	Megh csalom.
Declamo	Kialtok, Oralok.
Declaro	Megh vilagositom.
Declino	Megh bajtom.
Declivis	Meredek, Hajlando.
Decollo	Fejet veszem.
Decolor	Tekozlo.
Decorum	Tíztessegh.
Decrepitus	Igen vén.
Decresco	Megh apadok, Fog yok.
Decretum	Vegezes, Rendelés.
Decumbo	Fekszem, Le fekszem.
Decurio	Tizedes.
Decus	Tíztessegh, Ekessegh.
Dedecus	Gyalázat.
Deignor	Meltatlannak tartom.
Dedico	Ajanlom, szentelem.
Deditus	Ki magat valamire adta.
Dedo	Teljesseggel hatalma alá adó.
Defectus	Fogiatkozás.
Defendo	Megh oltalmazom.
Defector	El hasonlok, Partolo.
Defero	Le hozom, Be vadolom.

D 2

Deficio

Deficio	<i>El fog yok, El hasonlok.</i>
Définio	<i>Megh batarozom.</i>
Defloro	<i>Viragatul megh foztom.</i>
Deformis	<i>Rut termetű, Ektelen.</i>
Defunctus	<i>Tile megh menekedett, megh</i>
Degenero	<i>El farulok. (holt.)</i>
Deglubo	<i>Megh nyuzom, Hejabol, To-</i>
Dego	<i>Elek, Lakó. (kabol ki fejté.)</i>
Dejicio	<i>Le vetem, Ala hajitom.</i>
Deinceps	<i>Ennek utanna.</i>
Deinde	<i>Az után.</i>
Delecto	<i>Gyönyörködterem.</i>
Deleo	<i>El törölöm.</i>
Delibero	<i>Tanaczkozom.</i>
Delibo	<i>Megh kóstolom.</i>
Delibutus	<i>Megh kenetett.</i>
Delicatus	<i>Kedvere tartott.</i>
Deliciæ	<i>Gyönyörűség.</i>
Delictum	<i>Vetek.</i>
Delineo	<i>Le linealom.</i>
Delinio	<i>{ Be kenem.</i>
Delinqvo	<i>Vetkezem.</i>
Deliquium	<i>Fogyatkozás, Vetkezés.</i>
Deliro	<i>Bolondoskodom.</i>
Delitesco	<i>Lappangok.</i>
Delubrum	<i>Kaplna, Templom.</i>
Deludo	<i>Megh trefalom, jadzortató.</i>
Dementia	<i>Esztelenség.</i>

Demolior

Demolior	<i>Le romtom.</i>
Demo	<i>Le veszem.</i>
Demonstro	<i>Megh mutatom.</i>
Denarius	<i>Tíz penzerő garas.</i>
Demum	<i>Vegetetre.</i>
Denique	<i>Vegetetre.</i>
Dens	<i>Fogh.</i>
Densus	<i>Sűrű.</i>
Denuo	<i>Ujonnán.</i>
Deorsum	<i>Alafele.</i>
Depeculator	<i>Tarhaznak megh lovoja.</i>
Dependo	<i>Megh fizetem.</i>
Depereo	<i>El veszek, Veszettül szerető.</i>
Deploro	<i>Megh siratom.</i>
Depono	<i>Le teszem.</i>
Deprehendo	<i>Rajta kapom.</i>
Deprimo	<i>Le nyomom.</i>
Deputo	<i>Megh irtom, nyesem, itilem.</i>
Derideo	<i>Megh nevetem. (tulajdonító.)</i>
Derivo	<i>Az vizet maffele vesze, Fo-</i>
Derogo	<i>Kisebbitem, Gyalazó. (lyató.)</i>
Descendo	<i>Le szállok, Le hagok.</i>
Descisco	<i>El hasonlom, El allok.</i>
Describo	<i>Megh írom.</i>
Defero	<i>El hagyom.</i>
Desertum	<i>Pusztá.</i>
Desiderium	<i>Kivánság.</i>
Desidia	<i>Henyelés, Tünyáság.</i>
Designo	<i>Megh jadzom, El jogizom.</i>

D 3

Defilio

Defilio	<i>Le ugrom.</i>
Defino	<i>Megh szünöm, El hagyom.</i>
Desipio	<i>Esztelenülök.</i>
Desolatus	<i>El pusztult.</i>
Despero	<i>Ketseghen esem.</i>
Despicatus	<i>Megh utaltatott.</i>
Despicio	<i>Ala nézek, Megh utalom.</i>
Destino	<i>Magamban el vegezem.</i>
Destituo	<i>El hagyom.</i>
Destruo	<i>El rontom.</i>
Desum	<i>Jelen nem vag yok.</i>
Desuper	<i>Onnan folyúl.</i>
Determino	<i>Megh hatarozom.</i>
Deter	<i>Rosz, Hirvan.</i>
Detestor	<i>Utalom, Atkozom.</i>
Detineo	<i>Megh tartoztatom.</i>
Detrahtio	<i>Le vonas, Ragalmazas.</i>
Detraho	<i>Le vonzom, Ragalmazom.</i>
Detrecto	<i>Megh vetem, Nem akarom.</i>
Detrimentum	<i>Kar vallas.</i>
Detrunco	<i>Le nyefem, Megh czökitem.</i>
Devius	<i>Felfele, Ut kívül vale.</i>
Devotus	<i>Ajtatos.</i>
DEUS	<i>ISTEN.</i>
Dextera	<i>Jobb kez.</i>
Dexter	<i>Jobb.</i>
Diabolus	<i>Oördégh.</i>
Dixta	<i>Etelben valo szabad rēdsar-</i> <i>tas, Országgh gyálese.</i>

Diacon

Diaconus	<i>Egyhazi szolga.</i>
Diadema	<i>Kiralyi korona.</i>
Dialectica	<i>Disputalasnak tudomanya.</i>
Dialogus	<i>Szemelyek közt valo beszél-</i>
Diaphanum	<i>Tündöklő. (getes.</i>
Dica	<i>Törvenkedesnek levele, Fele-</i>
Dicax	<i>Czaczogo. (leti.</i>
Dico is	<i>Mondom.</i>
Dico as	<i>Ajanlom, Szentelem.</i>
Dicterium	<i>Trefa beszéd.</i>
Dictio	<i>Beszéd, szollas.</i>
Didascalus	<i>Tanito.</i>
Dies	<i>Nap.</i>
Differo	<i>El halasztom, Külömbözök.</i>
Difficultas	<i>Nehezség.</i>
Digero	<i>El rendelem, Megh emesztő.</i>
Digitus	<i>Uy.</i>
Digladior	<i>Kardoshodom.</i>
Dignitas	<i>Meltóság.</i>
Dignor	<i>Meltotatom.</i>
Dignus	<i>Melto.</i>
Digredior	<i>El megyek.</i>
Dilatio	<i>El halasztas.</i>
Dilato	<i>Kiszelyesitem.</i>
Dilemma	<i>Ket szarvu bizonyito erősség.</i>
Diligentia	<i>Szorgalmatosság.</i>
Diligo	<i>Szererem.</i>
Diluculo	<i>Jo reggel.</i>
Diluo	<i>Megh mosó, Megh elegyitő.</i>

D 4

Diluvium

Diluvium.	<i>Vízözön.</i>
Dimico	<i>Megh harczolok.</i>
Dimidium.	<i>Fele.</i>
Dimitto	<i>El bocsatom.</i>
Dioecesis	<i>Tartomány, Birodalom.</i>
Diplois	<i>Bellet kintős.</i>
Diploma.	<i>Fügő peczetes level.</i>
Diphthongus	<i>Ket vocalisbol allo bötű.</i>
Dirigo	<i>Igazgatom.</i>
Dirimo	<i>El rontom, El valasztom.</i>
Diruo	<i>Le rontom.</i>
Dirus	<i>Szürnyű, Kegyetlen.</i>
Discepto	<i>Vetekedem</i>
Disciplina.	<i>Fenyitek, Tudomány.</i>
Discipulus	<i>Tanítvány.</i>
Discolus	<i>Erkölcös.</i>
Disco	<i>Tanulok.</i>
Discordia.	<i>Haborság.</i>
Discrepo	<i>Külömbözök.</i>
Discretus	<i>El választatot.</i>
Discrimen.	<i>Külömből, veszedelem.</i>
Discurro	<i>Idestova futkéslek.</i>
Discus	<i>Tányér.</i>
Discutio	<i>El rontom, Visszalom.</i>
Disertè	<i>Ekesen, Magyarán.</i>
Disgrego	<i>Külön választom.</i>
Dispar	<i>Igyenetlen, Nem hasonló.</i>
Dispendium.	<i>Hiyaban való kölcségek.</i>
Dispenso	<i>Szafarlók, Ki osztogatok.</i>

Disper

Dispertio	<i>El osztogatom.</i>
Displiceo	<i>Nem tetszem.</i>
Dispono	<i>Rendelem, Helyhez tetem.</i>
Disputo	<i>Vetekedem, Disputalok.</i>
Dissentio	<i>Külömbet ertek.</i>
Differo	<i>Magot vetek, Disputalok.</i>
Diffideo	<i>Külömbözök.</i>
Diffidium.	<i>Vissza vonas.</i>
Diffipo	<i>El szellestem.</i>
Diffitus	<i>Tanul valo.</i>
Disfolvo	<i>Megh oldom.</i>
Disolutus	<i>Kötetlen, Feslet erkölcsö.</i>
Dissonus	<i>Külömb szava.</i>
Distero	<i>Megh töröm.</i>
Distillo	<i>Le cöpögök,</i>
Distingo.	<i>Megh választom.</i>
Disto	<i>Tanul vag yok.</i>
Distraçio	<i>Idestova huzas vonas.</i>
Distraho	<i>Idestova huzom vonom, El</i>
Distribuo	<i>El osztom. (adem.</i>
Ditio	<i>Birodalom, Tartomány.</i>
Dito as	<i>Megh gazdagitom.</i>
Diu	<i>Sokáig, Nappal.</i>
Diverforium.	<i>Vendég fogado ház.</i>
Diversus	<i>Külömb.</i>
Divido	<i>El osztom.</i>
Divino	<i>Jövendőlk.</i>
Divinus	<i>Istenes.</i>
Divitia	<i>Gazdagság.</i>

D s

Divortiu

Divortium.	Hazafoknak eg y mastul el-
Diurnus	Nappali. (valasok, ki teres.
Diuturnus	Sokajgh tarto.
Divulgo	Ki birdetem.
Divus	Istenes, Szentseges.
Do	Adok.
Doceo	Tanitok.
Doctrina.	Tudomány.
Documētum.	Tanúság.
Dogma.	Tudomány.
Dolabra.	Gyalu.
Doleo	Bankodom, Fajlalom.
Dolium.	Hordo.
Dolo	Gyalulok.
Dolus	Csalarság.
Dominicus	Urj.
Dominium.	Uraság, Uralkodas.
Dominon.	Uralkodom.
Dominus	Ur.
Domo	Megh szeliditem.
Domus	Ház.
Donec	Miglen, Migh.
Dono	Ajandekozom.
Donatus	Ajandekoztatott.
Dormio	Aluszom.
Dorsum.	Hát.
Dos	Jegy ruha.
Drachma.	Garas.
Draco	Sarkany.

Dromo

Dromo	Oerdegh,
Dubius	Ketseges.
Ducatus	Herczeg segh.
Duco	Vezetem, Visezem.
Duco uxorem.	Megh hazafodom.
Duco rhencos	Horttyogok.
Dudum.	Regen.
Duellum.	Ket ember közöt valo harcz.
Dulcis	Edes.
Dum.	Midőn, Migh.
Dumus	Tövis bokor.
Duntaxat.	Czak.
Duo	Kettő.
Duplex	Kettős.
Duro	Keményitem, Soka tartom.
Durus	Kemény.
Dux	Vezet, Herczeg, Hadnagy.
Dynasta.	Magabiro, Polgar.

E

Eatenus	Anyiban.
Ebrius	Reszegh.
Ebullio	Ki buzgok, Ki forrok.
Ebur.	Elefant tetem.
Ecce	Ime, ihon.
Ecclesia.	Anyaszentegyhaz.
Echo	Szonak vissza zengese.

Eccleipsis

Ecclipsis	Napban, Holdban, Beszedbē, vagy akarmibem való fogyas- kozás.
Ediffero	Megh magiarazom, Ki be- Parancsolat. (szellem;
Edictum	Eszem.
Edo	Ki adom, Ki boczatom.
Edo	Ki viszem.
Educo	Fel tartom, Nevelem.
Educo	Eledel.
Educium	Meg letel, Veghez vives.
Effectus	Ki viszem, Fel magasztalom.
Effero	Hathato.
Efficax	Megh czelekszem, Megh
Efficio	Kep, abrazat. (szerző.
Effigies	Szűkölködöm.
Egeo	Ki vetem, Ki tolyom.
Egero	En.
Ego	Ki meg yek.
Egredior	Jeles, Nemes.
Egregius	Nofszna, Hozza.
Eja	Ki vetem, Ki hanyom.
Ejicio	Sirok, Jajgatok.
Ejulo	Olyan.
Ejusmodi	Fel emelt, Kevely.
Elatus	Alamifna.
Eleemosina	Ekesen szollas.
Eloquentia	Eltetö allat, Tanusagnak ke-
Elementum	Elofant. (deri.
Elephas	Elicio

Elicio	Ki nyomtom.
Eligo	Valasztom.
Elixus	Fött.
Elogium	Diczeret.
Eloquens	Ekesen szllo.
Elucubro	Gyertya vilagnal vigyaz van mivelem.
Emblema	Raket czifras ekes mü.
Emendo	Megh jobbitom, Emendalom.
Eminentia	Ki tetzes, Meltosagh.
Eminüs	Tavul, Tavulrol.
Emolumentum	Haszon.
Emo	Veszek.
Emungo	Orromat ki fuvom, Gyertya hamvat el veszem, Penzetül
Emplastrum	Ires ruha. (megh fofztom.
Emporium	Sokadalmas hely.
En	Ihon, Ime, Imhol.
Encomium	Diczeret.
Energia	Hathato erő.
Energumenus	Oördögül megh szallatot, gyö-
Enervo	Megh erőtelenitem. (tröttetet.
Enim	Mert.
Enimvero	Bizony, Nyilván.
Enormis	Mod nélkül való, Nagy.
Ensis	Szablya, Tör, Kard.
Enucleatè	Ertelmesen, Nyilván.
Eo	Meg yek.
Eò	Oda, Anyira.

Ephebus	Fel serdült Ifjú.
Ephippium	Nyereg.
Epicureus	Epicurus követője.
Epigramma	Rövid fogas vers.
Epilogus	Hozsán beszédnek vége.
Episcopus	Püspök, Öér allo.
Epistola	Level.
Epistomium	Czap.
Epitaphium	Halotti vers.
Epulæ	Etek, Eledel.
Epulo	Tobzodo, Vendegeskedő.
Eques	Lovagh.
Equidem	Bizonyára.
Equifó	Lovasz mester
Equitatus	Lovagh sereg.
Equito	Lovaglok, Nyargalok.
Eqvuleus	Cziko, Czigazas.
Eqvus	Lo.
Eradico	Gyökerstől kiszagatom.
Fremus	Pusztá, Kietlen.
Eremita	Remete.
Erebus	Pokolbeli folyó viz.
Erga	Hozza.
Ergastulum	Szolgalatnak raborának helye.
Ergo	Azert, Annakokaert.
Erigo	Fel allatom.
Eripio	Ki ragadom, Megh szabadi-
Eroga	Kiosztogatom. (tom.
Erro	Budósom, Tevelyek, verkező

Erubescó

Erubescó	Megh pirulok.
Eruditus	Tudos.
Eruo	Ki vajasom.
Eica	Eledel, Maadar fogo masz.
Essentia	Allat. Valosagh. (lagh.
Efurio	Ehezem.
Et	Es, Is.
Etenim	Mert.
Ethica	Erkölczről tanító tudomány.
Ethymologia	Szó eredetinek megh mutatata.
Ethnicus	Pogány. (sa.
Etiam	Ugyan, Is.
Etiamsi	Hais.
Etfi	Noha, Jollehet.
Evado	El szálladok, Ki szabadulok.
Evanesco	Elenyeszem.
Evangelium	Öörendetes izenet.
Eucharistia	Halaadás, Ur vaczoraja.
Evello	Le szagatom.
Eventus	Eset, Törvenet.
Evestigio	Mingiarast.
Euge	Jól vagyon.
Evidentia	Nyilván valosagh.
Eynuchus	Herelt ember.
Europa	Negied része ez vilagnak.
Ex	Ki, belőle.
Exactè	Tökelletesen, Valóban.
Exaggero	Fel töltöm, Ööregbitem.
Exalto	Fel magasztalom.

Examino

Examinatio	Megh vizsgálom, Kerdezem.
Exanguis	Vér nélkül való.
Exaro	Irok.
Excandescō	Megh haragzom.
Excellent	Folyúl halado, Meltoságos.
Excelsus	Magos, Felséges.
Excedo	Folyúl mulom, Ki meg yek.
Excidium	Ki vagas, Veszedelem.
Excido	Ki vágom.
Excio	Ki hívom.
Excipio	Ki veszem, Ki fogom.
Excito	Fel serkentem, Fel indítom.
Excludo	Ki rekeszttem.
Excommunicatio	Gyülekezetből ki rekesztes.
Excrementum	Gane.
Excreo	Ki pököm.
Excubia	Oéralas, Virraztas.
Excubo	Vigyazok, Oértallok.
Excuso	Mentem.
Excutio	Ki ütöm, Kirazom.
Execro	Atkozom, Utalom.
Exemplar	Pelda, Eredeti pelda.
Exemplum	Pelda.
Exequiæ	Halott temetési rízfeteség.
Exequor	Veghez viszem, El jarok bñe.
Exerceo	Gyakorlom.
Exercitus	Hadi sereg.
Exero	Ki nyúitom, Ki vonzom.
Exerto	Ki nyújtogatom.

Exhalo

Exhalo	Ki lehellek, Kigözölgek.
Exhaurio	Ki meritem, üresítem.
Exhibeo	Ki mutatom, Elő adom.
Exigo	Ki ízöm, Kerem.
Exiguus	Kicsin.
Exilio	Ki ugrom.
Exilis	Vékony, Kísded.
Exilium	Szankivotes.
Eximius	Fő, jeles.
Eximo	Ki veszem.
Exinatio	Ki üresítem, Megh alazom.
Existimo	Velem.
Existo	Vagyok.
Exitium	Veszedelem.
Exitus	Ki menetel.
Exlex	Törvény kívül levél.
Exorcismus	Oérdegh ízés.
Exordium	Elkezés.
Exoro	Könyörgéssel megh nyerem.
Exosus	Megh gyűlöltetett, Gyűlöfeges.
Expecto	Varom.
Expedi	Hafszal.
Expediit	Hadi készület.
Expeditus	Serény, El igaz adot.
Expendo	Megh hanyom, Vetem, fizet.
Expensa	Kölczeges. (tem, El költem.
Expergiscor	Fel serkenek.
Experientia	Probalat, Megh kísértés.
Exerior	Megh prebalom.

Expers

Expers	Reszertlen
Expio	Ki tisztitom.
Expiro	Lelkemet ki lebellem.
Explano	Megh simitom, Megh magyarázom.
Explico	Ki fejttem, Ki oldozom, Megh magyarázom.
Explodo	Ki savóltam, Ki sütöm, Ki robbantok.
Exploro	Megh kémlem. (lövöm)
Expono	Ki tesz, Megh magyarázom.
Expostulo	Erősen kerem, Panaszolok.
Exprimo	Kinyomó, Magyarázom.
Exprobro	Szemere vetem, Panaszolom.
Expugno	Viadallal megh vészem.
Exquisite	Szorgalmazom, Jelesem.
Extirpo	Kigyomlalom.
Extra	Öröghel.
Extasis	Elajulas.
Exemplò	Mintyarást.
Extendo	Kinyujtom, Kifeszitem.
Extermino	Kiűzöm, Kirekesztem.
Externus	Kívül való.
Exterus	Külső.
Extimus	Legh utolsó, Külső.
Extinguo	Megh oltom.
Extollo	Fel emelem, Fel magasztalom.
Exto	Kin allok, Kin vagyok.
Extorqueo	Kitekerem, Erővel ki vészem.
Extorris	Szankivettetés, Földből ki bújdosat.

Extortus

Extortus	Kitekeretett, Erővel el vett.
Extra	Kүн, Kívül, Ki.
Extraneus	Idegen, Kívül való.
Extremitas	Szel, Vegh, Külső vég.
Extrico	Ki fejttem, Ki fessek.
Extrudo	Kitasztiom, Kitolyom.
Exubero	Bővülködöm.
Exulcero	Ki sebesítem.
Exulo	Szankivetetésben vagyok.
Exulto	Vigadok.
Exuo	Levetkezem.
Exuviae	Prada, Nyereség, Vadrol levont bőr.

F

Faba	Bab.
Faber	Kovácz, Acz.
Faber lignarius	Acz.
Fabrica	Épület, Mű.
Fabrico	Mesterféggel valamit csinállok.
Fabula	Szofia beszéd, költés dolog.
Facessò	El távozom.
Facetiae	Trefa beszédek.
Facies	Ortza, Artyulat.
Facilis	Könnyű.
Facinus	(des.)
Facio	Jo vagy gonosz nagi czeleke-
Faciosus	Czelekezem; Mivelem.
	Haborgo, Partolkozó.

E z

Facultas

Facultas	Téhetsegh, Erő.
Facultates	Joszagb, Gazdag sagb.
Facundus	Nyaijas, Ekesen szollo.
Falco	Kaszalok.
Falernum	Campaniai bor.
Fallacia	Czalardsagb, Czigansag, Ab.
Fallo	Megh czalom. (nok sagb.
Falsus	Hamis, Megh czalatott.
Falx	Kasza.
Fama	Hir
Fames	Ehsegh.
Familia	Czeled, Haz nep.
Familiaritas	Baratsagb.
Famulus	Szolga.
Fanaticus	Bolond, Efszelős.
Fanum	Kupolna.
Far	Buxa liszt.
Farcimen	Kolbasz.
Farcio	Megh töltöm.
Farina	Liszt.
Fari	Szollanj.
Farrago	Ösfzve zavart dologb.
Fas	Szabad, Melto.
Fascia	Pola.
Fascino	Megh igazem, Megh kötöm
Fascis	Nyalab.
Fastidium	Elunas, Megh utalas.
Fastigium	Tető.
Fastus	Kevelysegh, Nagy akarat.

Fateor

Fateor	Megh vallom.
Fatigo	Farasztom.
Fatisco	Megh nyulatkozom, Hasadok.
Fatum	Isteni elvegezes, Rendes.
Fatuus	Bolond.
Fauces	Torok.
Faveo	Kedvezek, Jot kívánok.
Favilla	Szikra, Türes hamu.
Faustus	Boldogh, Szerenczes.
Favus	Lepes mez.
Fax	Faklya.
Febris	Hideg leles.
Fel	Epe.
Felis	Maczka.
Felix	Boldogh, Szerenczes.
Femorale	Gattyu, Berbe.
Femur	Agycék.
Fenestra	Ablak.
Fera	Vad.
Ferax	Termékeny, Tenyésző.
Ferculum	Erck.
Ferè	Czaknem.
Feriz	Innepek.
Ferio	Verem, ütem.
Fermè	Czaknem, Majd.
Fermentum	Kovasz.
Fero	Hozom, Töröm, Szenyvedő.
Ferocia	Kegietlensegh, Keménysegh.
Ferrum	Vas.

F 3

Fertilis

Fertilis	Termő, Tenyésző.
Ferula	Plagalo veszsző.
Fervor	Hévség.
Ferus	Vad, Kegierlen.
Fessus	Megh faradt.
Festino	Sietek.
Festivus	Jeles, Kedves, Nyajas.
Festuca	Szálka.
Festum	Innep.
Fex	Sóprólek.
Fibra	Rajt, Czafrang.
Fibula	Kapocz.
Ficus	Füge, Fügefa, Fügefekely.
Fidelia	Föld edény.
Fidelis	Hív.
Fides, is	Húr, Hegedű húr.
Fides, ei	Hít.
Fido	Bizom, Hísek.
Fiducia	Bizodalom, Hiedelem.
Fidus	Hív, Hűség.
Figmentum	Czinalmány, Költes.
Figo	Szegezem.
Figulus	Fazekas.
Figura	Abrazat
Filius	Fín.
Filum	Czerna, Fonat.
Fimbria	Ruha prem.
Finus	Ganc.
Findo	Megh hasítom.

Eingo

Fingo	Formalok, Gondolok, Költök.
Finis	Vég.
Finitimus	Végbbeli, Határos.
Fio	Lefszek.
Firmamentum	Erősség.
Firmus	Erős, Vastag.
Fiscus	Tarhász.
Fistula	Sip, Czó.
Flabrum	Szél fuvallás.
Flaccesco	Lankadni kezdek.
Flagellum	Ostor.
Flagitium	Gonoszság.
Flagito	Igen kérem.
Flagro	Égek, Langalok.
Flagrum	Ostor.
Flamma	Lang.
Flamen	Fuvas, Szellő.
Flamen	Pap.
Flavus	Sárga.
Flecto	Megh hajtom.
Fleo	Sírok.
Floccipendo	Semmire bűczülöm, Semmi-
Flo	Furom. (nek tartom.)
Flos	Virág.
Fluctuo	Habzok.
Flumen	Folyó víz.
Fluo	Folyok.
Fluvius	Folyó víz.
Fluxus	El mulando, El foly.

A 4.

Focus

Focus	<i>Tűz hely.</i>
Fodina	<i>Banya.</i>
Fodio	<i>Ásó, Kapalok.</i>
Fœcuudus	<i>Tenyészó.</i>
Fœdus	<i>Frigy, Kötés.</i>
Fœdus, a, um	<i>Oczmany.</i>
Fœmina	<i>Afszony.</i>
Fœnerator	<i>Ufóras.</i>
Fœnum	<i>Széna.</i>
Fœnus	<i>Ufóra.</i>
Fœteo	<i>Bűdös vagyok.</i>
Fœtus	<i>Magzat, Fiaczka.</i>
Folia luforia	<i>Karttya.</i>
Folium	<i>Level.</i>
Follis	<i>Furvo.</i>
Fomentum	<i>Melegítő taplalo szerzem.</i>
Fomes	<i>Taplo.</i>
Fons	<i>Fórrás, Kutfó.</i>
Foramen	<i>Lyuk.</i>
Foro	<i>Furor.</i>
Foras	<i>Oda ki, Ki, Kívül.</i>
Forceps	<i>Fogo.</i>
Fore	<i>Lenni.</i>
Fores	<i>Ajto.</i>
Forfex	<i>Ollo.</i>
Forensis	<i>Törvényhez való.</i>
Forma	<i>Forma, Kép, Abrazat, Szép.</i>
Formica	<i>Hangya.</i>
Formido	<i>Félek, Rettegek.</i>
Formax	<i>Kementse.</i>

Fornice

Fornicatio	<i>Paraznalkodás.</i>
Fornix	<i>Bólt, Boltor.</i>
Fors	<i>Szerencze.</i>
Forfan	<i>Talam, Netalam.</i>
Forte	<i>Talam, Történet szerent.</i>
Foreitudo	<i>Erősség.</i>
Fortuito	<i>Történet szerint.</i>
Fortuna	<i>Szerencze.</i>
Forum	<i>Piacz, Törvény terű hely.</i>
Fossa	<i>Arok, Verem.</i>
Fovea	<i>Verem, Arok.</i>
Foveo	<i>Melegitem, Taplalom.</i>
Fœnum	<i>Zabola, Fék.</i>
Fragilis	<i>Romlandó, Töredékeny.</i>
Fragor	<i>Hurrogás, Czetogás.</i>
Fragrantia	<i>Jo illat, Jóság.</i>
Framea	<i>Szablya, Dárda.</i>
Frango	<i>El töröm, Rantom.</i>
Frater	<i>Öccém, Bátyám.</i>
Fraus	<i>Csalárdság.</i>
Fremo	<i>Ag yarkodom, Dulok fúlok.</i>
Freudeo	<i>Ag yarkodó, Foga czikorgató.</i>
Frequens	<i>Gyakor, Sokaságos.</i>
Fretum	<i>Zúgo tenger.</i>
Fretus	<i>Bizot.</i>
Frico	<i>Vakarom.</i>
Frigo	<i>Megh rantom.</i>
Frigus	<i>Hideg.</i>
Frivolas	<i>Hijaban való, Semmire kellő.</i>

E s

Frons

Frons, dis	Zöld agh.
Frons, tis	Homlok.
Fructus	Gyümölcs.
Frugalitas	Mertekleteßegh.
Fruges	Minden féle földi vetemény.
Frugi	Mertekletes, Hasznos.
Frumentum	Gabona, Buza.
Fruor	Elek vele.
Frustra	Hiaban.
Frustum	Darab.
Frutex	Czemet, Kora.
Fucatus	Festet, Kent.
Fucus	Here, Alfestek, Czalardsagh.
Fugio	Futok, Szaladok, Tavezta.
Fugo	Futamtatom, izzom. (rom.
Fulcio	Tamazrom, Gyamolitom.
Fulcrum	Tamazs, Gyamol, Ofzlop.
Fulgeo	Fenlem, Villamlom.
Fulgur	Villamas.
Fuligo	Korom.
Fulmen	Meny-árvó kő.
Fulvus	Sárga.
Fumus	Füst.
Funda	Parittyá.
Fundamentum	Fundamentom
Funditus	Fenekestől fogva.
Fundo, as	Fundalok.
Fundo, is	Töltök, Ööntöm.
Fundum	Fenek.

Fundus

Fundus	Mexei jászagh.
Funestus	Halalos.
Fungor	Elek véle, Tíztembél jaro.
Funis	Kötel.
Funus	Halott.
Fur	Lopo.
Furca	Villa
Furcifer	Akaszto fara valo.
Furfur	Korpa.
Furia	Pokolbeli dühös ördegh asz.
Furnus	Sütő kemence. (szonyok
Furoz	Dühößegh, Elmenek Isteni in.
Furvus	Fekete, Kormos. (dulattya.
Fuscus	Barna, Fekette.
Fusē	Bövön.
Fustis	Fustely.
Fusus	Ööntött, Széllet.
Fusus	Orsó.
Futilis	Főczőgő.
Futio	Ki főczőgöm.
Futurus	Követközendő, Jövendő.

G

Galea	Sisak.
Galerus	Kalap.
Gallicinium	Kakas fzo.
Gallina	Tyuk.
Gallus	Kakas.

Gant

Ganeo	Bordelyben jaro.
Gannio	Nyikogok.
Gargarizo	Torkomban megh rottyogtató.
Garrio	Czaczogok.
Garrulus	Czaczogo.
Caudium	Öröm.
Gaza	Gazdag ságh. Kincz.
Gehenna	Gehenna.
Gelu	Fagy, Dér.
Geminus	Kettős.
Gemma	Gyöngy.
Gemo	Nyílgk. Soba, tok.
Gena	Szemhé, a. Orzsa.
Genealogia	Nemzetsegnek laistroma.
Gener	Vöm.
Generalis	Közönseges.
Genero	Szülök, Nemzek.
Generosus	Nemes, Fő nemből való.
Genialis	Termeszeti.
Genitor	Nemző, Attya.
Genius	Termeszeti Isten.
Gens	Nemzetsegh.
Gentilis	Egy nézetnek tulajdona, Po-
Genu	Terd. (gany)
Genuinus	Termeszeti, Igaz.
Genus	Nem, Nemzetsegh.
Geographia	Föld megh irása.
Geometria	Föld megh mérése.

Germa-

Germanus	Mind apaval anyaval egy.
	Ööczem, Battyam, Nenem.
Germino	Bimbózik.
Gero	Viselem, Hordom.
Gesta	Lött dolgoz.
Gesticulator	Gyestaldogalo.
Gestio	Öörvendek, Kivanok.
Gesto	Viseldégelem.
Gibbus	Görbe, Hatan való pup.
Gigas	Oriás.
Gigno	Szülök, Nemzek.
Gingiva	Iny.
Glacies	Jég.
Gladus	Szablya, Tör, Kard.
Glans	Makk.
Glaucus	Kék, Egh színű.
Gleba	Göröngy.
Glis, ris	Pelyh, Gúrn.
Glis, sis	Ag yagh.
Glis, tis	Beganczkoro.
Glisco	Nevekedom, Öörögbedom.
Globus	Golyó, Teke.
Glomero	Gömbölyitem.
Gloria	Dicsőség.
Glos	Angy.
Glossa	Mac yavazat.
Gluten	Enyv.
Glutio	Bonyelem.
Gnarus	Tudós.

Gnarus

Gnavus	Sereny, Gyors.
Gossipium	Gyapot termő fa.
Grabatum	Ag y, Nyoszolya.
Gracilis	Vékony, Öéšťover.
Gradarius	Lepterve jaro, Poroszká.
Gradarius equus	Poroszká lo.
Gradatim	Garadiczonkent.
Gradior	Megyek, Jarok.
Gradus	Garadicz, Járás.
Græcus	Görögh.
Grajus	Görögh orszagi.
Gramen	Paszt, Fű, Perje.
Grammatica	Grammatica.
Granarium	Gabonas ház.
Grandævus	Koros, Adós.
Grandis	Nagy, Öreg.
Grando	Kő eső.
Granum	Mag szem.
Graphicè	Ekefen, Szepen.
Graphium	Vas vagy on penna
Grassator	Koslato, Tolvajlo.
Grassor	Tolvajlok.
Grates	Hala adas.
Gratia	Kedv, Kegyelem.
Gratiâ	Kedvesert.
Gratificor	Kedveskedem.
Gratuito	Ingyen.
Gratulor	Öérvendezek.
Gratus	Halaado, Kedves.

Gravidus

Gravidus	Nehezkes, Terhes, Hasas.
Gravis	Nehez, Terhes.
Gravitas	Nehezség, Emberség.
Gravo	Terhelem, Nehezitem.
Gregarius	Nyájbol valo, Kizseregi.
Gremium	Kebel.
Gressus	Menés, Járás.
Grex	Corda, Nyáj.
Grunnio	Röhögök mint a disznó.
Grus	Daru.
Gubernaculum	Kormány.
Guberno	Irakodom.
Gula	Torok.
Gurges	Öérvény.
Gurgulio	Nyeldeklő, Lelegző gége.
Gurgustium	Hajlek.
Gusto	Megh kostolom.
Gutta	Czip.
Guttur	Torok.
Gymnasium	Gyakor lobely, Iskola.
Gypsim	Max, Gyanta.
Gyrus	Kerengő, Ketrengőzet.

H

Habena.
Habeo
Habilis
Habito

Gyepő.
Vagyoni.
Alkolmatos. Hajlando.
Lakom.

Habitu

Habitudo	Termet.
Habitus	Termet. Öltözet, Allapat.
Habitus, a, um.	Diszes, Megh lött.
Hactenus	Eddigh, Ebkedigh.
Hæbraus	Sido.
Hædus	Gödölye.
Hæreo	Függök, Hozza ragadok,
Hæres	Oerökös. (Ikadok.
Hæresis	Eretneksegh.
Hæsito	Akadokok, Ketelkedem.
Halec	Hering.
Halitus	Lehellet.
Halo, as	Pibek, Lehek.
Hallucinor	Megh tevelyedé, Csalatkozó.
Hamus	Horogh, Czát.
Hara	Diszno ol.
Haimonia	Eggyzö enekles.
Hasta	Kopia, Darda.
Harpago	Kutbol ki vono borogh.
Haud	Nem.
Haurio	Meritek.
Hebdomada	Egy hét.
Hebes	Tompa, Eletlen, Ostoba.
Hedera	Folyo borostyan.
Helleborum	Zafspa, Fejer kunyor.
Helluo	Tobzodo, Pazarlo.
Hepat	Maj.
Herba	Fü.
Heri	Tegnap.

Heroina

Heroina	Tisztesfő asz-szony.
Heros	Fő ember.
Herus	Ur, Gazda.
Hesternus	Tegnapi.
Heus	Hallade.
Heu	Oh, Jaj.
Hyacinthus	Hyacinthus szinn draga kö.
Hiatus	Nyilas, Kéz.
Hibernia	Sziget Anglian tul.
Hic	Ez, Itt.
Hilaris	Vidam, Vigh.
Hinc	Inner.
Hinnulus	Vad Kolyók.
Hio	Nyilok, Szamat tatogatom.
Hircus	Keczke bak.
Hirsutus	Borzas, Serres.
Hirundo	Feczke.
Hirudo	Nadaly.
Hiscó	Szuszogok.
Hispidus	Borzas, Serres. (lekezti.
Historia	Historia, Lött dolgoknak em-
Histrion	Alakos, Comœdia jaczó.
Hiulcus	Hafadozor, Repedezet.
Hodie	Ma.
Holocaustum	Egesz aldozat.
Holofericus	Selyemből való, Barsóy ruha.
Homerus	Egi hires Görög Poëta.
Homagium	Ember diija, Urunk hívsege-
	re való eskives.

F

Homi-

Homicidium	Ember öles, Gyilkosság.
Homilia	Gyülelésen való beszéd.
Homo	Ember.
Honestus	Emberseges, Tíztes.
Honos	Tíztessegh, bőczület.
Hora	Ora.
Hordeum	Arpa.
Horologium	Ora óró, Ora mutató.
Horreum	Csűr, Pajta.
Horror	Iszonyodas.
Hortor	Intlek.
Hospes	Gazda, Vendegh.
Hospitium	Szállás.
Hostia	Aldozat.
Hostis	Ellensegh.
Huc	Ide.
Huiusmodi	Ilyen.
Humanitas	Embersegh.
Humanus	Emberseges.
Humerus	Váll.
Humidus	Nedves.
Humilis	Alacsony, Alázatos.
Humo	Fl. temetem.
Humor	Nedvessegh.
Humus	Föld.
Hyberna	Telelő hely.
Hybernus	Téli.
Hydria	Veder.
Hydrops	Vízkessegh

Hyems

Hyems	Tel.
Hymnus	Enek.
Hypocaustum	Szoba.
Hypocrisis	Kepmutató, Szinmutató.
Hypodidascalus	Tanító, tars.

I

Iaceo	Fekszem.
Jacio	Hagyítom.
Jacto	Hagyigalom, Kerkedem.
Jactura	Karvallas.
Jaculor	Hagyítom, Lövöm.
Jaculum	Hagyító darda.
Janitor	Ajton allo.
Jam	Immar.
Janua	Ajto.
Januarius	Boldogh aszszon hava.
Iberia	Hispanianak Iberus viz mel-
	let való tartománya.
Ibidem	Ugyan ott.
Ibi	Ott.
Ico	Verem, itóm.
Idcirco	Annakokaert.
Idea	Erdei szerint való formája
Idem	Azon. (valaminek)
Identidem	Ottan ottan.
Ideo	Annakokaert.
Idioma	Nyelvnek tulajdonsága.

F 2

Idiota

Idiota
 Idolum
 Idoneus
 Jecur
 Jejunium
 Jentaculum
 Jesus
 Igitur
 Ignarus
 Ignavus
 Ignis
 Ignobilis
 Ignominia
 Ignoro
 Ignosco
 Ignotus
 Ilia
 Illaqueo
 Illecebræ
 Ille
 Illibatus
 Illic
 Illico
 Illinc
 Illudo
 Illumino
 Illustris
 Ilustro

Magának elő, Tudatlan,
 Balvány, Kep. (Paraszt.)
 Illend, Alkolmatos,
 Maj, Zuz;
 Böjt.
 Főliszt kem.
 Megh tartó, idvözítő.
 Azert; Annakokaert
 Tudatlan
 Tunya, Rest.
 Tüz.
 Nemtelen
 Gyalázat.
 Nem tudom.
 Megh botzatok.
 Ismeretlen.
 Bel.
 Törben ejtem.
 Edesgetes az gyönyörűsegre.
 Az.
 Tiszta, ép.
 Amott.
 Legh ottan, Ming jaraft.
 Onnan.
 Megh czufoló, Megh jaczol.
 Megh vilagosítom. (tatom)
 Vilagos, Hires.
 Megh vilagosítom, Tekintet
 teszem.

Imagino

Imagino
 Imago
 Imbecillis
 Imbellis
 Imber
 Imberbis
 Imbrex
 Imbuo
 Imitor
 Immanis
 Immediatè
 Immenfus
 Immineo
 Immo
 Immolo
 Immunis
 Impedio
 Impendo
 Impensa
 Imperator
 Imperium
 Impero
 Impertio
 Impetro
 Impetus
 Impingo
 Impleo
 Imploro
 Importunus

Valamit gondolattal abrazolok
 Kep. Abrazatt.
 Erőtlen, Gyenge
 Erőtlen, Nem merevsk.
 Zapor eső.
 Szakaltalan.
 Eső fogo, Czerap, Czatorna.
 Ele martom, Megh tanitom.
 Kovetem.
 Szörnyű, Isz szonyu.
 Ez köz nélkül, Leg közeleb.
 Megh merhetetlen.
 Rea közöközöm.
 Söt-inkab.
 Aldozom.
 Tiszt nélkül való, Szabados.
 Megh bantom.
 Rea költök.
 Kéczegh
 Paranczolo, Fejedelem.
 Birodalom, Paranczolat.
 Paranczolok.
 Resze se teszem.
 Megh nyercem.
 Rahanas.
 Bele ütközöm, Bele ütöm.
 Megh töltöm, Be töltöm.
 Segit segül hívom.
 Alkolmatlan.

E 3.

Impossi-

Impos	Megh fog yartkozot, Tehetség
Impossibilis	Lehetetlen. (telen)
Imprimo	Bele nyomom.
Improbo	Megh javallom.
Impono	Rea tesztem, Megh czalom.
Impubes	Szöretlen ifiaczka.
Impudentia	Szemtelenység.
Impugno	Ostromlom, Megh virom.
Impunē	Büntetlenül.
Imputo	Neki tulajdonitom.
Imus	Legh alsó.
In	Ben, Benne, Rea.
Inanis	Hiaban való.
Incanto	Megh bűjölöm, Bajalom.
Incasum	Hiaban.
Incedo	Jarok, Megyek.
Incendium	Gyuladas, Eges.
Inensus	Megh gyuladot, Megh ne
Incertum	Bizótala dologh. (szálatlat)
Incessus	Rokósfagb közt való paraf
Incho	El kezdem. (nás)
Incido	Bele esem, Rea talalok.
Incipio	El kezdem.
Inclino	Hajlok, Le hajtom.
Includo	Be rekesztem.
Inclutus	Jeles, Hires, Neves, Dic
Incognitus	Ismeretlen. (retes)
Incola	Lakosa valamely köz helynek
Incoluntis	Egesseges, Ep.

Incom

Incommodus	Alkolmatlan.
Inconsultus	Balgatagh, Efszelen.
Incrementum	Nevekedes, öregbedes.
Increpo	Megh feddem.
Inculco	Bele temem, Szadba ragom.
Incultus	Fhesztetlen, Miveletlen, La-
	kos nélkül való.
Incumbo	Rea fekszem, Minden erőm-
	mel rajta vag yok.
Incunabula	Bölcsőbeli rengetes.
Incunctanter	Tudokozas, Mulatozas ne-
Incuria	Gondviseletlenség. (kül
Incus	űl vas.
Incutio	Bele ütöm.
Indago, 21	V szalom, Keresem.
Inde	Innet, Onnet, Ennekutanna.
Index	Megh mutatato, Jelentő.
Indicium	Mutato jel.
Indico	Me h jelentem, Maudom.
Indicus	Indiabeli.
Indifferens	K z dologh, sem jo sem gonoz.
Indigena	Földeben lako, Lako földében
Indigeo	Szűkölködöm. (születtetet.
Indignor	Boszorkodom.
Indo	Be adom.
Indoles	Elmenek természet szerent
Inducio	Frigy. (valo indulattya.
Indulgeo	Engedek, Kedvezek.
Induo	Fel öltöztöm.

F 4

Indu

Indusium	Ing.
Industria	Serenfegh, Szorgalmatoságh.
Inedia	Ehfegh, Ertlenfegh.
Ineptus	Alkolmatlan.
Inermis	Fegyvertelen, Erőtlen.
Inertia	Tunyáságh, Tudatlanságh.
Inesco	Megh etetem.
Infamia	Gyalazat.
Infans	Czecezmő gyermek.
Infantia	Czecezmő gyermek fegh.
Infensus	Fenekedő, Haragvo.
Inferix	Halotti aldozat.
Infernus	Pokol.
Infero	Be hozom.
Infesto	Igazgatom, Bolygatom.
Infestus	Fenekedő, Haragvo.
Inficias ire	Tagadni.
Inficio	Be festem, Megh martom.
Inficior	Tagadom, Erőtlen.
Infirmus	Erőtlen.
Infligo	Bele ütöm, Czapom.
Informatio	Oktatas, Tanitas.
Infortunium	Szerencsetlenfegh.
Infra	Alatt, Ala.
Infula	Pattyolat.
Infundo	Bele rőtöm.
Ingemino	Megh kettőztetem.
Ingenium	Elme.
Ingens	Igen nagy, öregh.

Ingenius

Ingenuus	Nemes termeszeti.
Ingluvies	Torkoságh.
Ingredior	Be megyek.
Ingruo	Rea rohanok.
Ingurgito	Tobzodom.
Inhibeo	Megh tiltom.
Inimicus, a, um	Ellenfegh.
Inimicus	Ellenfegh.
Iniquus	Hamis.
Initium	Kezdet, Elei.
Injungo	Megh hagynom Paranczolom.
Injuria	Boszszuságh.
Injustè	Hamisan.
Innocens	Artatlan.
Innocuus	Artatlan.
Innumerus	Szamtalan.
Inops	Szűkölködő.
Inposterum	Ennekutanna.
Inprimis	Legh először.
Inquilinus	Sellyer, Lakos.
Inquino	Megh fertőztetem.
Inquio	Mondom.
Inquiro	Felkeresem.
Infania	Bolondságh.
Inscitia	Tudatlanságh.
Insector	Kergetem.
Infero	Bele oltom, Bele eresztetem.
Insideo	Rajta ülök, Megh szállom.
Insidior	Leselkedem, Olalkodom.

F 5

Insignia

Infigura	Cimer.
Insignio	Jegyzem.
Insignis	Jeles.
Insimulatio	Vadolas, Bűnben heveres.
Instauo	Magamat valuhova be szin-
Inspiciens	Esztelen, Bolond. (lem.)
Instituto	Raita allók.
Insolens	Szokatlan, Kevely.
Insonnis	Alomtalan.
Inspiratio	Ihles, Bele fuvas.
Instans	Jelen valo.
Insta	Mudgyara, Keppen, Helyett
Instauro	El epitem, Megh ujitom.
Instigo	Izgatom.
Institor	Kalmar, Faktor.
Instituto	Redelem, Vegezē, Tanitom.
Institutum	Vegezes. Rendeles. (Oktató.
Instrumentum	Ezköz.
Intruo	Feltekcsitē, Rēdelem, Oktató.
Infal	Szíger.
Infalsus	Sótalan, Izetlen.
Insulto	Boszszontom, Ingerlem.
Insun	Benne vag yok.
Insuno	El költöm, Rea költöm.
Insuper	Annak felette.
Integer	Epp, Egesz.
Intellectus	Ertelem.
Intelligo	Ertem.
Intemeratus	Megh nem törtörtetete.

Inueni

Intempere	Alkolmatlanul.
Intendo	Ki feszitem, Rea fig yelmez ek.
Intensio	Ki feszites.
Intento	Fenyegetem.
Inter	Között.
Interapedo	Köz, Közbe vetes.
Intercedo	Közben jarok.
Intercludo	El rekeztetm.
Interdico	Megh tiltom.
Interdiu	Nappal.
Interdum	Neha neha.
Interea	Azonközben.
Interfest	Hasznos, Szükséges.
Interficio	Megh ölöm.
Interim	Azon kezben.
Interimo	Megh ölöm.
Interior	Belső.
Intermitto	Egy ideig el hagyom.
Internecio	Megh öletes.
Internus	Belső.
Interpello	Megh szollitom.
Interpolator	O ruhanak megh ujitoja.
Interpono	Közbe teszem, Vetem.
Interpres	Tolmacs, Magyarázó.
Interrogo	Kerdek.
Interula	Ing, Imegh.
Interrumpo	Közbe el szakasztom.
Interstitium	Köz.
Intervallum	Köz.

Intesta

Intesticus	Testamentum nekül hag jator.
Intestinus	Legh belsi.
Intimus	Legh belsi.
Intra	Bele, Ben, Belöl.
Iatrico	Bele kötelezem.
Intrinfecus	Onnan belöl.
Introitus	Be menetel.
Intrō	Be, Bele.
Intro, as	Be meg yek.
Introrsum	Onnan belöl.
Incus	Orben, Belöl.
Inrueor	Nezem.
Invado	Rea meg yek.
Inycho	Be hordom, Be viszem.
Invenio	Talalok, Megh lelem.
Investigo	Tudakozom, Nyomá keresem.
Invicem	Viszont agh, Külczön.
Invidia	Irigységh.
Invisus	Gyűlöletes.
Invito	El hívom, Kinalom.
Invitus	Akarattya ellen valo.
Inundo	Ki aradok.
Invoco	Be hívom, Segitsegre hívom.
Involucrum	Takaro, az mibē valomit ta-
Inuro	Bele sütöm, Be egetem. (karak)
Joculator	Czúfolkodo, Trefalo.
Jocus	Trefa, Czúffugh.
Ips	Az, ő.
Ira	Haragh.

Iris.

Iris	Szivarvany.
Ironia	Gunyolas.
Irretio	Haloban ejtem.
Irrito	Boszontom, Ingerlem.
Irritus	Hijaban valo.
Irruo	Be rohanok, Rea rohanok.
Is, ea, id	Az, ő.
Iste	Imex.
Istic	Imitt.
Istiusmodi	Olyan.
Ita	Ugy.
Item	Ismet.
Iter	Úton járas.
Itero	Ismet elöl kezdem, Megh elő
Iterum	Ismet, Megent. (hozom.)
Itidem	Azonkeppen.
Juba	Serén
Jubar	Fény.
Jubeo	Paranczolom.
Jubilum	Oërom.
Jucundus	Gyönyörű.
Judæus	Sido.
Judex	Biro.
Judicium	Irelet.
Judico	Itilem.
Jugeerum	Egy hold föld.
Jugiter	Szűntelenül.
Juglans	Dio, Olasz dio.
Jugulo	Megh ölem, Torkat meg me-
	ezem. Juga.

Jugulum.	Török.
Jugum.	Járom, Iga, Iga barom, Hegy
Jumentum.	Barom. (t öteje.)
Jungo	Öfzve foglalom.
Junctum.	Öfzve foglalva.
Juneus.	Kaka.
Jurgium.	Feddődös, Morgas.
Jurgo	Feddüdöm, Viskát vonszok.
Jurifconsultus	Törvenyzudo.
Jurisdiclio	Törvény szolgaltatásra való
Juro	Esküszöm. (hatalom.)
Jus	Lev, Törvény.
Jusculum.	Leveczke.
Jusurandum.	Meghesküvés.
Justa.	Tör.
Justitia.	Igaßagh.
Juvenus	Tulok, Ifiaczka.
Juventus	Ifisagh.
Juvo	Segitöm.
Juxta.	Melleste, Migyart, Mihelyé.

L

Labellum.	Ajakaczka.
Labes	Eset, Moczkok.
Labium.	Ajak.
Labor.	Munka.
Labor, eris	Elesem.
Labo	Tantorgok, Esdegelem.

Labrum.

Labrum.	Aiak, Desz, Tekenö.
lac	Téi.
Lacero	Elszag gatom.
Lacertus	Hufis vastag kar.
Lacello	Boszontom, Ingerlem.
Lachrymæ	Kiny hullatas.
Lactio	Szoptato.
Lactuca.	Salata.
Lacuna.	Tacza Vapa, Moczar, Po-
Lacunar.	Menyezet. (töltya.)
Lacus	To.
Lado	Megh sertem.
Lana.	Szür.
Laticia.	Eöröm, Vigasagh.
Lavis	Sima, Sik.
Lavus	Balogh, Szerenczetlen.
Laganum.	Turós beles.
Lägena.	Palaczka.
Lajcus	Kizsifeges, Paraszt.
Lambo	Nyalom.
Lamentor.	Sirok.
Lamix	Boszorkanyok.
Lamina.	Laposan ki vert ertz.
Lampas	Lampas, Faklya.
Lana.	Gyapju.
Lancea.	Dárda, Lánca.
Langveo	El lankadok.
Lanio	Meszaros.
Lanio, as	Meszarlom, Szag gatom.

Lanista.

Lanista	Hafartos, Viadal mester.
Lanterna	Lampas.
Lanugo	Mah, Pih.
Lanx	Serpenyő, Merteke.
Lapis	Kő.
Laquear	Menyezet, Boltózat.
Laqueus	Tör.
Lardum	Szalonna.
Largior	Bővön adok.
Largus	Bő, Bő kezű, Adakozó.
Larva	Alortza.
Lascivus	Fajtalan
Lassus	Faratt, Lankatt.
Latebra	Rejtek hely.
Lateo	Lappangok.
Latcr	Tegla.
Latex	Belől edényből való nedvessegh.
Latinus	Deak.
Latomus	Kő vago.
Latrina	Arnyek szek.
Latro	Lotor, Tolvaj.
Latro, as	Ugatók.
Latus, eris	Olalal.
Latus, a, um	Szeles.
Lavacrum	Fürdő, Mosdó.
Lavo	Mosom, Fürödem.
Laurea	Borosfityan level koszorn.
Laurus	Borosfityan fa.
Laus	Diczerett.

Lautus

Lautus	Mosott, Fris.
Laxitas	Tagasagh.
Laxo	Tagitom.
Lexna	Nesteny oroszlán.
Lebes	Uas fizek, Serpenyő, Katlan.
Lectica	Lectica.
Lectus	Ag y.
Legatus	Követ.
Legio	Valasztott hadi sereg, mely hat ezer száz gyalogból, és ké- száz harmincz lovagból állott.
Legislator	Törvény szerző.
Legitimus	Törvény szerent való.
Lego, is	Olvasom, Szedem.
Lego, as	Követseghen küldöm, Testa- mentomban hagyom.
Legumen	Borsó, Bab, és egyéb effélé ve-
Lembus	Sajka, Folyó hajó. (iemeny.
Lemures	Boszorkányok.
Lenis	Engedelmes.
Lenocinium	Bordelysággal való kereskede- s, Bordely tartó. (edős hitegetes.
Leno	Lásu, Rest.
Lenrus	Oroszlány.
Leo	Eke, Kedves.
Lepidus	Az szőlásban való kedvessegh.
Lepor	Fél poklosagh.
Lepra	Nyílt.
Lepus	Mely alomban ejtő betegsegh.
Lethargia	Lethum

Lethum	Halal.
Levamen	Könyveség.
Leuca	Harom mély föld.
Levigo	Megh simítom.
Levin	Ferjem s-feleségem battya.
Levis	Könyv.
Levo	Emelem, Könyvebbítem.
Lex	Törvény.
Libamen	Megh keftolas.
Libo	Megh keftolom.
Libens	Eirómeft.
Liberalis	Adakozo.
Liberi	Gyermekink.
Libero	Megh szabadítom.
Libera, a, um	Szabados.
Libera	Könyv, Fabajanak belső harr.
Libertas	Szabadság. (tyaia)
Libertus	Szabados.
Libera	Tettzik.
Libido	Bujaság.
Libra	Font.
Libro	Megh mérem.
Libum	Mezes sáros beles, Czipo.
Licentia	Szabadság.
Liceor	Arrat igerem, Arran kerem.
Licet	Szabad.
Lictor	Varos szolgaja, Poroszlo. Hő-
Lignum	Fa. (ger.
Ligo	Kapa.

Ligo

Ligo, as	Megh kötöm.
Ligula	Szalak szij.
Lilium	Liliom.
Limatio	Megh reszeles, Tisztítat.
Limare	Reszelve, Tisztan.
Limax	Sarban tetelő cziga, Lopa
Limen	Kiszűb.
Limto	Megh határozom.
Limpidus	Tisztá.
Limus	Sár.
Linea	Linia. Vonás.
Lingo	Nyalom.
Lingva	Nyelv.
Lineo	Le linealom.
Lino	Rea kenem.
Linqvo	El hag yom.
Linteamen	Lepődő.
Linter	Czonak, Sajto valn.
Linteum	Lepődő.
Linum	Len, Szőz.
Lippus	Czipas.
Liquesco	Megh kezd ek olvadni.
Liquet	Nyilván vag yon.
Liquor	Nedveség.
Lis	Pör, Pörlődes.
Litera	Level.
Literatura	Deaknagnak kezdeti.
Lirigo	Haborgok.
Lico	Aldozattal engesztellem.

G 2

Littus

Lictus	Part.
Litura	Kitörles.
Lituro	Kitörlem.
Lituus	Horgas trombita.
Livor	Kekregh, ktes helye, irigység.
Lividus	Kekes, Irig y.
Lixa	Mosó.
Loco	Helyhez tetem, Berbe adom.
Locus	Hely.
Locus	Társoly, Szent Mihály lova.
Iocupleto	Megh gazdagítom, öregbítom.
Locusta	Saska.
Lodix	Lásnak.
Logica	Logica.
Lolium	Konkoly.
Longanimis	Nagy tűrherő.
Longevus	Nagi idej, Hosszú életű.
Longinquus	Messze való.
Longus	Hosszú.
Loquor	Szóllok.
Lorica	Pánczél.
Lorum	Gyeplő, Szablya szíj.
Lotium	Húgy, Vizelet.
Lotrix	Mosóne.
Lubet	Kell, Tetzik.
Lubricus	Sik.
Lucerna	Lampas, Faklya, Gyertya.
Lucrum	Nyereség.
Luctor	Küszködöm.

Luculentus

Luculentus	Vilagos, Nyilván való.
Lucus	Szentelt berek.
Ludibrium	Czússzag, Jatek.
Ludicrum	Czússzag, Jatek.
Ludifico	Megh czúfolom, Jatzottasó.
Ludio	Jatekos, Alakos.
Ludo	Jackom.
Ludus	Jatek, Tanító hely.
Lues	Dűg.
Lugeo	Sirok, Gyászolok.
Lumbus	Ag yek, Czomb.
Lumen	Világ, Világosság.
Luna	Hold.
Luo	Megh fizetek, Szenyvedek.
Lupanar	Bordély ház.
Lupus	Farkas, Zabola, Czuka.
Lurco	Nagi csető, Tobzodo.
Luridus	Sarga kek.
Luscus	Kanczal.
Lustra	Ét esztendő.
Lustro	Megh járom, szemlélem szem.
Lustrum	Barlang. (telez.)
Luculentus	Sáros.
Lux	Világosság.
Luxo	Kimenyitem.
Luxuria	Bujaság.
Luxus	Bujaság.
Lycambes	
Lycnus	Gyertya világ, Szövetnek.
	6 2 Lympha

Lympha
Lymphaticus
Lynceus
Lyra

Víz.

Havas, Efszelli.

Híuzi, Fenyő szemé.

Hegedű, Lant, Koboza.

M

Macellum.

Mészár szék.

Maceria.

Fal, Süvény.

Macero

Fonnyasztom, Asztatom, Lá.

Macer.

Eőszőver. (g yitom)

Machina.

Mesterseges, Czinalmany.

Machinor.

Szerzek, Készíték.

Maſto

Megh ölöm.

Macula.

Macula, Mocok.

Madeo

Nedvesedem, Nedves vagyok

Magis

Inkah.

Magister.

Mester.

Magistratus.

T szet, T szetbeli személy.

Magnalia.

Nagy czelekedetek.

Magnanimus.

Bátor szívi.

Magnates.

Tekintetes fő emberek.

Magnes

Magnes kő.

Magnificus.

Nagyságos.

Magnopere.

Nagyon, Erőssen.

Magnus.

Nagy.

Magus.

Bölcs, érdőnges, Bűbajos.

Majestas.

Felfegy.

Majore.

Nagy job, öregeb.

Majus

Majus.

Pinkisd hava.

Mala.

Ortza.

Maledictum.

Sz tok, Atok.

Maleficium.

Gonosz czelekedet.

Malevolus.

Gonosz akaro.

Malignus.

Gonosz indulat.

Malleus.

Pöröly, Kalapacx.

Malo.

Inkab akarom.

Malus, i.

Arbótfá, Vitorlasfa.

Malus, a, um.

Gonosz.

Mamma.

Czócz, Emlő.

Mancipium.

Rab.

Mancipo.

Rabba ref. em.

Mancus.

Czonka, Benna.

Mandatum.

Paranczolat.

Mando, as.

Paranczolom.

Mando, is.

Eszem, Ragom.

Manduco.

Eszem.

Maneo.

Maradok.

Mane.

Reggel.

Manes, ium.

Jólelkű, vagy az pokolbeli.

Mania.

Dühőség. (ek.)

Manica.

Czinczer, Rubanija.

Manifesto.

Kijelentem.

Manipulus.

Egy marok, Egy keve.

Mano.

Szarmazom, Szívarkozom.

Manfverus.

Szelid.

Mantica.

Kettős taska.

Manticularius.

Erszeny metelő.

G 4.

Mantile.

Mantil	Kendő, Keszkenő.
Manubiz	Præda.
Manubrium	Maroklat.
Manumissus	Szabadon bocsátott.
Manus	Kéz.
Mapalia	Galyiba.
Mappa	Abresz.
Marcesco	Elaszok, Fonnyadok.
Mare	Tenger.
Margarita	Draga kő, Gyöngy.
Margo	Széle akárminek.
Maria	Maria.
Maritus	Férj.
Marmor	Marvanykő.
Marsupium	Erszény, Tarsfoly.
Martyr	Bizonyságtevő.
Massa	Tészta, minden az mit őszve dagasztanak.
Maſtix	Ostor, Korbacz.
Materia	Materia, minden az miből
Mater	Anyá. (valami lefenn)
Matertera	Anyam nenyé vagy öcze.
Mathematicus	Matematicus.
Matrimonium	Házasság.
Matrona	Tisztes öreg asszony.
Matta	Gyékény.
Matula	Hugyo edény.
Maturus	Meghért, Jókori.
Matutinus	Reggeli.

Maxilla

Maxilla	Al, Alkapczá.
Maximè	Fükeppen, Igenis.
Maximoperè	Felette igen.
Meatus	Menes, Járás.
Mechanicus	Mester ember.
Mecenas	Taplalo.
Mecum	En velem.
Medela	Orvoságh.
Medeor	Orvoslom Gyógyítom.
Mediastinus	Alá való kéz szolgál.
Medicina	Orvosi tudomány.
Medicus	Orvos
Mediocris	Közepszerű.
Meditor	Gondolkodom.
Meditullium	Tartomannak közepi.
Medius	Közep.
Medulla	Velő.
Melancholia	Komor kedv.
Melior	Jobb.
Mel	Mez.
Melos	Gyönyörűséges enék.
Membrana	Haritya, Lantorna, Porgame- (na)
Membrum	Tagh
Memini	Emlekezem reá.
Memor	Megh emlékező.
Menda	Vetek, Hiba.
Mendax	Hazugb.
Mendicus	Koldus.
Mens	Elme, Esz.
	G s
	Mensa

Mens.	<i>Aszrah.</i>
Mensis	<i>Holnap.</i>
mensura.	<i>Mérték.</i>
Mentio.	<i>Emlekezet.</i>
Mentior.	<i>Hazudok.</i>
Mentum.	<i>All.</i>
Menstruus.	<i>Minden holnap.</i>
Mco.	<i>Megyek, Javok.</i>
Mercenarius.	<i>Bereji.</i>
Merces.	<i>Bér, Jutalom.</i>
Mercor.	<i>Uasarlak, Veszék.</i>
Merenda.	<i>Osonna.</i>
Mereo.	<i>Megherdelem.</i>
Meretrix.	<i>Kurva.</i>
Mergo.	<i>Elmeritem.</i>
Mergus.	<i>Buar.</i>
Meridies.	<i>Dél.</i>
Meridior.	<i>Délelek, Ebedlem, Ebedutam.</i>
Merito.	<i>Meltran. (aluszom)</i>
Meritum.	<i>Erdem.</i>
Merum.	<i>Tiszta bor, Szinbor.</i>
Merus.	<i>Szinte, Merő, Csupa.</i>
Merc.	<i>Aru.</i>
Messia.	<i>Aratas.</i>
Messor.	<i>Arato.</i>
Mete.	<i>Cél.</i>
Metalum.	<i>Erz.</i>
Metamorphosis.	<i>Mas formara változás.</i>
Methodus.	<i>Rovidus az tanításban.</i>

Metior.

Metior.	<i>Megherem.</i>
Meto.	<i>Aratok.</i>
Metropolis.	<i>Főváros a valamely vidéknek.</i>
Metrum.	<i>Mérték, Vers.</i>
Metus.	<i>Félelem.</i>
Metuo.	<i>Félek.</i>
Meus.	<i>Enyém.</i>
Mica.	<i>Morsalek.</i>
Mico.	<i>Csillamlom, Tündiklöm.</i>
Migro.	<i>Költözöm, Hordozoskodom.</i>
Miles.	<i>Vitez, Katona.</i>
Milito.	<i>Vitezkedem.</i>
Mille.	<i>Ezer.</i>
Milium.	<i>Köles.</i>
Milliarium.	<i>Mély föld.</i>
Milvus.	<i>Héja, Kánya.</i>
Minus.	<i>Mas ember erkölcsének szol- lásának trefas követője.</i>
Minz.	<i>Fenyegetes.</i>
Minerva.	<i>Tudomannak Isten asszonya.</i>
Minimè.	<i>Semmikeppen nem. (Elme.</i>
Minister.	<i>Szolga.</i>
Mino.	<i>Hajtom, örzöm.</i>
Minor.	<i>Fenyegetem.</i>
Minuo.	<i>Kisbbittem.</i>
Minus.	<i>Kevésbe.</i>
Minutus.	<i>Megh kisbbittetett.</i>
Minutum.	<i>Peczenis.</i>
Miraculum.	<i>Cunda.</i>

Mirificè

Mirificè	Igen czudálatoson.
Miror	Czudalom.
Miscellaneous	Ej sz. vez. avar, Eleg yes.
Misceo	Zavarom, Eleg yitem.
Miscror	Szanom, Keserűlöm.
Miseria	Nyavalya, Nyomorúság.
Misericordia	Könyörületesség, Irgalmaság.
Missa	Mise.
Mille	Hag yito darda.
Mitigo	Megh enyhitem, Engesztel.
Mitis	Szelid.
Mitra	Püspök s. vegh.
Mitto	Küldöm, Boczatom.
Mobilis	Ingo, Mozgo, Alhatatlan.
Moderor	Igazgatom.
Modestia	Embersegh.
Modicum	Kevese.
Modius	K. búl, Negyed resz, Vek.
Modo	Most.
Modularis	Norajara ennekles.
Modularis, a, um	Mertekeltetett, Enkelstetett.
Modus	Mod.
Moechus	Farázna.
Moenia	Varas kő falaj.
Mœstitia	Szomorúság.
Mola	Malom.
Moles	Nagy es nehez dologh.
Molestia	Nehezsegh.
Molior	Kálami nag y dolgar kezd.

Molitor

Molitor	Molnár.
Mollis	Lag y, Puha.
Molo	Eürlök, Megh ürlöm.
Molossus	Agar.
Momentum	Szem pillantas.
Momus	Ki maga lemmit nem szerez mindenek munkában penigh
Monachus	Farar. (ganczol talal.
Monarchia	Eg yedül valo fejedelemség.
Monasterium	Kláštróm, Monostor.
Monco	Intlek.
Moneta	Pénz.
Monile	Nyaki draga eke segh, K. s. n.
Mons	Heg y. (tű).
Monstro	Megh mutatóm.
Monstrum	Czuda.
Monumentum	Megh emlékez. terefre czinalt
Mora	Késedelő, Varokozas. (dologh)
morbus	Fetegség.
Mordeo	Marom, Harapom.
Morigerus	Szofogado, Engedelmes.
Morio	Folond.
Morior	Megh halok.
Moror	Mulatok.
Morosus	Kedvetlen, Komor.
Morsus	Harapás, Marás
Mortarium	Mosár.
Mortalis	Halando.
Mos	Erkéliz, Szokas.

Morus

Motus	Mozgás, Indulás.
Moveo	Mozgalom, Indítom.
Mox	Majd.
Mucro	Fegyvernek hegye, Eli, Tör.
Mucor	Penész. (Kard.)
Mugio	Bűgök, Bűmbőlök.
Mulceo	Törölgetem, Enybetem.
Mulco	Megb. bír. saglom, Bűntetem.
Mulgeo	Fejem.
Mulier	Afeszony.
Multiplico	Szaporítom, Sokasítom.
Multitudo	Sokaság.
Multoties	Sokszor.
Multus	Sok.
Mulus	Elszav.
Mundities	Tiszta.
Mundus, a, um.	Tiszta.
Mundus	Ülő.
Mungo	Kiszívom, Orromat ki fűvő.
Municipium	Tulajdon törvényi város vagy.
Munia	Tiszta. (fal.)
Munio	Erisztem, Ekerítem.
Munificus	Bőkezű.
Munus	Ajándék.
Murmuro	Morgok.
Mus	Fér.
Murus	Kőfal.
Musa	Tudománynak Isten afiszőye.
Musca	Légy. (Tudomány.)

Mussum

Mussum	Tanuló haz.
Musica	Enekelesi Tudomány.
Mussto	Szurogok.
Mustela	Menyet.
Mustum	Must.
Mutilus	Czonka, Penna.
Mutuo	Motzanok.
Muto	Valtoztatom, Czevelem.
Mutuo	Kilczen.
Mutuo	Kilczen adok, Kilczen veszek.
Murus	Nema.
Myriha	Mirha, Szagos nedveségi A.
Mysterium	Titok. (rabiai szemre.)

N

N	Bizonnyara. Igénis.
Nervus	Velünk születet, Belyeg.
Nam	Mert, Lam.
Namque	Mert.
Nancisco	Talalok.
Nanus	Törpe lyúki emberke.
Nares	Orlyukak.
Narro	Eszellek.
Nascor	Születtetem.
Nasus	Orr.
Natalis	Születésünk.
Natalis	Születésünk napja.
Natio	Nemzetiség.

Nativus

Nativus	Termesztet ferent valo.
Natō	Ufzok, Ufzkalok.
Natura	Termesztet.
Natus, a, um	Születtetett.
Natus	Fiam.
Navalis	Fajoi.
Navale	Hajó tartó hely.
Navarchus	Hajó sergh Kapitánya.
Nauclerus	Hajós mester.
Naufragium	Hajó töres.
Navigo	Hajóközom, Evezek.
Navis	Hajó.
Navo operam	Igyekezem rajta.
Nausea	Czómör.
Nauta	Hajós, Revesz.
Ne	Ne, Hogyne.
Nebula	Köd.
Nebulo	Hirtvány rosz ember.
Nec	Sem, Semnem.
Necdum	Még sem.
Necessitas	Szükség, Kentelenfegh.
Necessitudo	Barátság.
Neco	Még ölöm.
Necto	Kötöm, Foglalom.
Necubi	Sohol sem.
Nefandus	Mondhasatlan, Ifzonyu.
Nefas	Nem szabad.
Nefrens	Szopartul el valaszaróet ma- lacz, Sildő.

Negligo

Negligo	Elmulatom, Elvesztegtem.
Nego	Tagadom.
Negotior	Kereskedem, Munkalkodom.
Nemo	Senki.
Nempe	Nyilván, Bizonyára.
Nemus	Berek, Liget.
Neo	Fonok, Varrok.
Neophitus	Ujjonnan plantalt.
Neotericus	Ujjonnan valo, Uj.
Nepos	Unoka.
Neptis	Unoka leány.
Nequaquam	Semmikeppen nem.
Neque	Sem, Sem nem.
Nequeb	Né tehetem, Né lehet tőlem.
Nequicquam	Hiabán.
Nequitia	Gonoszság, Lotorság.
Nervus	In, Idegh, Hur.
Nescio	Nem tudom.
Neuter	Egyik sem az kettő közül.
Neutiquam	Semmikeppen nem.
Nex	Halál, Erőszakkal valo halál.
Nexus	Kötelesegh, Kötelezes.
Ni	Hogy ha nem.
Nidor	Pecsenye szag, Eget szag.
Nidus	Fészek.
Niger	Fekete.
Nihil	Semmi.
Nihilominus	Mind azon által.
Nil	Semmi.

H

Nihilum

Nihilum.	Semmi.
Nimbus	Zapor eső.
Nimirum.	Mert.
Nimium.	Igen.
Nimis	Igen.
Ningit.	Ho es.
Nisi	Hanemba. Hanem csak.
Niteo	Fenlem; Tündöklöm.
Nitor.	Fenles; Tündöklés.
Nitor, eris	Is jekezem, Tamaszkodom.
Nix	Ho.
Nobilis	Nemes.
Noceo	Artok.
Noctua.	Bagoly.
Nocturnus	Ejszeli.
Nodo	Elszve kötöm.
Nodus	Czomó.
Nolo	Nem akarom.
Nomen.	Név.
Non.	Nem.
Nondum.	Még sem.
Nonnullus	Valaki.
Norma.	Fa regula, Merteke.
Nosco	Ismerem.
Nonnuquam.	Neha neha.
Nosocomium.	Ispotaly.
Noster.	Mienk.
Nostras	Mibazák, Hozzák tarozó.
Nota.	Jegyzet.

Nothus

Nothus	Fattyu.
Notus, 2, um.	Ismeretes.
Notus	Déli szél.
Notitia.	Ismeretsegh.
Noto	Megh jegyzem.
Novacula.	Borotva.
Novem.	Kilecz.
Noverca.	Mustoha anya.
November.	Szent Andras hava.
Novissimus	Legh utolsó.
Novitius	Új.
Novus	Új.
Nox	Fu, Fuzaka.
Noxia.	Vetek, Bűn.
Noxa.	Vetek, Bűn.
Nubes	Felhő.
Nubo	Be fedem, Ferhez meg yek.
Nucleus	Diobel Magva, Széki az.
Nudiustertius	Tegnap előtt. (gyumölcsnek.)
Nudus	Meztelen.
Nugæ	Hazugsagh, Hivfagh.
Nullatenus	Semmikeppen nem.
Nullus	Senki. Egy sem.
Num.	Valyon, Nemes?
Numen.	Isteni erő, Akarat.
Numerus	Szám.
Nummus	Pénz.
Nunc	Mostan.
Nuncio	Megh izenem, Hirdetem.

H 2

Nunci-

Nuncius	<i>Követ, Hirmondo, Posta, Hir</i>
Nupta	<i>Menyezke.</i>
Nuncupo	<i>Nevezem.</i>
Nundina	<i>Sokadalom.</i>
Nunquam	<i>Soha.</i>
Nunquid	<i>Nemde.</i>
Nuper	<i>Minap.</i>
Nuptia	<i>Menyegző.</i>
Nurus	<i>Menyem.</i>
Nusquam	<i>Sohol sem.</i>
Nuto	<i>Intdegelek, Dölesre házatlok.</i>
Nutrio	<i>Nevelem.</i>
Nutrix	<i>Dajka.</i>
Nurus	<i>Intes.</i>
Nux	<i>Dio, Diofa.</i>
Nympha	<i>Menyasszony.</i>

O

OB	<i>Azert, Miatt.</i>
Obdo	<i>Bele teszem, Belezárom.</i>
Obduco	<i>Be vonszom, Boritom.</i>
Obedio	<i>Szotfogadok, Engedek.</i>
Obeo	<i>Környüljaro, megyek.</i>
Obesus	<i>Temerdek, Porrohos.</i>
Obex	<i>Akadaly.</i>
Obfusco	<i>Megh feketitem, Homalyosito.</i>
Objicio	<i>Ellen vetem.</i>
Obiter	<i>El mulolan, Imigy amugy.</i>

Oblector

Oblector	<i>Gyönyörköttetem.</i>
Obligo	<i>Megh kötözöm, Kötelezem.</i>
Obliquus	<i>Horgas.</i>
Oblitero	<i>El törlem.</i>
Oblivio	<i>Feledékenység.</i>
Obloquutor	<i>Ellene szollo, Ragalmaz.</i>
Obnixè	<i>Nagy erősen.</i>
Obnoxius	<i>Köteles, Valami ala vetteter.</i>
	<i>Melto rea.</i>
Obnubo	<i>Be fedde, Betakaró.</i>
Obolus	<i>Mertek neme, Batka.</i>
Obruo	<i>Buritom.</i>
Obscœnus	<i>Undok, Oczmany.</i>
Obscuro	<i>Megh homalyositom.</i>
Obsacro	<i>Igen kerlek.</i>
Obsequium	<i>Engedelmessegh, Szofogadas.</i>
Obsequor	<i>Engedek Szot fogadok.</i>
Obseruo	<i>Eszembe veszem, Rea vigyazok.</i>
Obses	<i>Kezes.</i>
Obsideo	<i>Megh szallom, Megh ülöm.</i>
Obsigno	<i>Megh peczetlem.</i>
Obstio	<i>Ellene allok.</i>
Obsolesco	<i>Le teterem, Ki aggom.</i>
Obsonium	<i>Eledel.</i>
Obstaculum	<i>Akadaly.</i>
Obstetrix	<i>Baba.</i>
Obstinatus	<i>Megh altkodor.</i>
Obsto	<i>Ellene allok.</i>
Obstruo	<i>Be dugom.</i>

H 3

Ob

Obsum	Artok, Ellene vag yok.
Obtempore	Engedek, Szorfogadok.
Obtestor	Igen kerem, Erte esedezem.
Obtineo	Megh nyerem.
Obrectator	Ragalmazó.
Obvindo	Megh dobolom, Tompitom.
Obviro	Be dugom.
Obvio	Eleiben meg yek, Uton rea ta.
Occasio	Alkoholatosagh. (lalok)
Occasus	Halal, Kínulas.
Occidens	Nap nyugot.
Occido	Megh halok.
Occido	Megh ölöm.
Ocludo	Bezárom, Be rekesztom.
Occiput	Nyak szirt.
Occipio	El kezdem
Oculo	El reitem, El dugom.
Occultè	Titkon, Alattomban.
Occumbo	Megh halok.
Occupo	El foglalom.
Occurro	Eleiben futok.
Occursus	Eleiben menes.
Oceanus	Az derek tenger mely az földet környúl allya.
Ocium	Henyeles, Hivolkodas, üressegh.
Ocrea	Szekernye.
Octo	Nyolcz.
October	Szent Mihály hava.
Oculus	Szem.

Ocyus	Gyorsabban.
Odi	Gyűlölem.
Odium	Gyűl. segh.
Odor	Szagh, Illat.
Oeconomus	Hazi gondviselő.
Oecumenicus	Közönseges.
Oestrum	Eene bogar, Dühöstege.
Offa	Falatt.
Offendo	Megh bantó, Rea talalok törtenebből, Megh botlom.
Offero	Ajánlom, Adom, Eleiben ve.
Officina	Műhely. (szem)
Officio	Artok.
Officium	Tiszt, Baratsagos szolgálat.
Offundo	Be öntöm, Rea ontom.
Oleo	Szagos. Bűdös vag yok.
Oleum	Ola fa.
Olfactus	Szagolas, Illatozas.
Olim	Regen, Valaha.
Oliton	Kertes.
Oliva	Ola fa.
Olor	Hattyu.
Olus	Pare.
Omen	Jövendőles val. kinek szava.
Omitto	El hag yom. (bol)
Omnimodè	Mindenmodon.
Omnino	Mindenestül fogva, Telyessegh.
Omnipotens	Mindenható. (gel)
Omnis	Minden.

Omphacium	Egres lev.
Onager	Vad szamar.
Onus	Terh.
Opacus	Setet, Homalyos.
Opera	Munka.
Operculum	Födel, Födö.
Operaprecium	Munkára melto, Hasznos.
Operio	Be földöm.
Operior	Varom.
Operor	Munkalkodom, Mivelek.
Opes	Joszágh, Gazdagságh.
Opifex	Mester ember, Czinalo.
Opificium	Mű, Czinalmany.
Opilio	Juhász.
Opimus	Siros, Gazdag.
Opinio	Telekedes.
Opipare	Bővön, Gazdagon.
Opitutor	Segítségül vag yok.
Oportet	Szükség.
Oppeto	Megh halok.
Oppido	Igen.
Oppidum	Uaros.
Oppilo	Be dugom, Rekesztem.
Oppono	Eleiben teszem.
Opportunus	Alkolmatos, Ilendő.
Opprimo	Le nyomom.
Opprobrium	Gyalazat.
Oppugno	Ellene vívok, Megh ostrom.
Optimates	Főrendek.

Optio

Optio	Valasztásra való szabadságh.
Opto	Kivanom.
Opulentus	Gazdag.
Opus	Mű, Czinalmany, Munka.
Opus	Szükség. (Czelekedet.
Ora	Szel, Vegh, Hatar.
Oraculum	Jövendőlo szozat.
Oratio	Imadásgh.
Orator	Ekeßen beszellő, Szó szollo.
Orbis	Kereksegh, Világh kereksege.
Orbita	Kerek vagas. (Kerek tanyer.
Orbus	Arva.
Orcus	Pokolbeli setetsegh s-folyo víz.
Ordinariè	Rend szerent.
Ordior	Kezdem.
Ordo	Rend.
Organum	Organa, Szerszám.
Oriens	Nap tamadat, Nap keleti tar.
Orificium	Edennek az szája. (tomany.
Origo	Eredeti, Kez deti valaminek.
Orior	Eredék, Tamadok.
Ornamentum	Eke segh.
Orno	Ekesítem, Szepitem.
Oro	Kerlek, Könyörgök.
Orphanus	Arva.
Orthodoxus	Igaz vallásu.
Orthographia	Igazan írásra tanító refze az.
Oryza	Ris kafa. (Grammaticának.
Os, ossis	Czont, Tetem.

H 5

Os

Os, oris	Szaj, Artzular.
Oscitanter	Asirva, Reszen.
Osculum	Czok, Szajaczka.
Ostendo	Megh mutatom.
Ostento	Mutogatom.
Ostentum	Valami jövedőt mutato czu.
Ostium	Ajto. (da ritka dologh.)
Ostreum	Cziga, Cziga tekenő.
Ostrum	Barsony szin.
Ovile	Juhaköl.
Ovis	Juh.
Ovo	Eörvendezek.
Ovum	Tyukmogy.

P

Pabulum	Abrak. (daft fogadok.)
Pacificor	Szerződöm, Szegődöm, Foga-
Paco	Bekéltetem, Enyhitem.
Pactum	Szörződés, Szegődsegh, Al-
Pædagogus	Gyermek tanító. (kuas.)
Pædor	Senyvessegh.
Paganus	Küföldi, Paraszt.
Pagina	Level.
Pagus	Falu.
Palestra	Küfzködes, Küfzködő hely.
Pala	Sűrő lapát, Gyűrő feje az hol az kö vagyon.
Palam	Nyilván, Szemlatomast.

Palatium

Palatium	Királyi palota.
Palatum	Iny.
Palea	Polyva.
Palinodia	Üfiszá enekles.
Pallium	Palast, Kontos, Mente.
Pallor	Sargasagh.
Palma	Palmafa, Tenyer.
Palmes	Szölő vefiszó.
Palmus	Negyünnyi, Arasz, Tizenkes.
Palpebra	Szem szőr. (uyni.)
Palpo	Tapogatom.
Palus, i	Káro.
Palus, udis	To.
Pando	Kiterjesztem.
Pango	Leütöm, Eöszve foglalom.
Panis	Kenyer.
Pannus	Pofzto.
Papa	Az Romái Papa.
Papyrus	Papyrus.
Par	Feles, Egyenlő, Hasonló.
Parabola	Pelda befzed.
Paracletus	Vigasztalo, Eszedző, Közbe- jaro.
Paradisus	Gyönyörű kert, Paradizom.
Paralysis	Gutta ütes.
Paraphrasis	Böveb igekkel, Magyarázo.
Parasitus	Hízlekedő, Tanyer nyalo.
Parco	Kedvezek, Kimelem, Megh- beczatom.

Parcus

Parcus	Fűsveny.
Parens	Száleink.
Parenthesis	Közbe tétel.
Pareo	Engedek.
Parergon.	Valami czinalmany melle e- kefegnek okaert adatot dologh.
Paries	Fal.
Pario	Szálók, Ellek, Tojok.
Pariter.	Eg yenlőkeppen.
Parma.	Kerek pais.
Parricida.	Attyanak gyilkosa.
Paro	Czinalok, Készíték.
Parochia.	Plebanság.
Paropsis	Tál.
Parochus	Pap.
Pars	Resz.
Parfimonia.	Mertekletes kölczegh.
Pariceps	Reszes.
Partim.	Resz szerent.
Partior.	Elozatom.
Parturio	Szálhernek.
Partus	Szülés, Elles.
Parvipendo	Kiczinre böczülöm.
Parum.	Kiczinye, Kevesse.
Parumper.	Eg ykeveskorigh.
Parvus	Kiczin.
Pasha.	Husvet.
Pasco.	Legeldőgelem, Etetem.
Pascua.	Legeltető mező.
Passer.	Vereb.

passim

Passim.	Szelyel.
Passus	Egy lepes.
Passio	Szenyvedes, Indulat.
Passilus	Czipoczka formara czinalt el morsolható orvoságh.
Pastinator.	Kapas, Szántó.
Pastor.	Pasztor.
Patella.	Talaczka, Fanak taploja.
Pateo	Nyirva vag yok.
Pater.	Attya.
Patera.	Csefze Pohar.
Paterfamilias	Czeledes ember.
Patibulum.	Akaszto fa.
Patientia.	Tűres, Szenyvedes.
Patina.	Tál.
Patio.	Tűrik, Szenyvedek.
Patriarcha.	Regi szent Attya.
Patria.	Haza.
Patricius	Főnemzett, Nemzetes.
Patrimonium.	Attyatul maratt öröksegh.
Patro	Szerzek, Czinalok.
Patrocinium.	Oltalom, Gondviselés.
Patronus	Oltalmazó, Gondviselő.
Patruelis	Attyam battyanak vagy ö- zenek fia.
Patruus	Attyam öcze vagy battya.
Paucus	Keves.
Paveo	Felek.
Pavimentum.	Padimentom.
Paulatim.	Lasan lasan.

Pauli-

Paulisper	Egy kevesse.
Paulo	Valami keveseb.
Paululum	Egy kevesse.
Pavo	Páva.
Pavor	Felelem.
Pauper	Szegény.
Pax	Békesség.
Peccatum	Bűn, Véték.
Pecten	Fűső, Borda, Lant pengető.
Pectus	Mély.
Pecuiarius	Barom őrző.
Peculiaris	Kivalkeppen való, Tulai don.
Peculium	Munkával szerzet, tulai don.
Pecunia	Penz. (öröksegh jofszagh.
Pecus, udis	Baromfi, Apro barom.
Pecus, oris	Barom, Eöregb barom.
Pedes	Gyalogh.
Pedetentim	Lasan lasan.
Pedica	Nyűgh, Beko, Kaloda.
Pediculus	Tétű.
Pedisequus	Aprod, Ur után jaro inas.
Pejero	Hamisan esküszöm.
Pejoro	Roszfzab.
Pelagus	Tenger.
Pellex	Hazas emberrel paraznalkodo.
Pelliceo	Hiregető, Czalogató. (kurva.
Pellis	Bőr.
Pello	Észöm, Kergetem.
Pelvis	Medencze, Lab moso edeny.

penates

Penates	Hazi Istenek.
Pendeo	Faggók, Kertelkedem.
Pendo	Mérem, Megh fizetem.
Pene	Czak nem, Majd.
Penes	Mellet, Mellette.
Penetro	Be hatok, Altal hatok.
Penicillum	Ruha seprő, Kep festő, Ecze.
Penitus	Teljessegh. (reza ke.
Penna	Toll, Penna.
Pensio	Fizetes.
Pensum	Szabad dologb.
Pentecoste	Pünkösd.
Penuria	Szűkssegh.
Penus	Allo eledel, Eles.
Peplum	Fő halo, Konnyty.
Peplus	Menyegzői ekes ruha.
Per	Altal, Rajta.
Pera	Kenyeres táska.
Peragro	Megh járom.
Percello	El hatom, El verem.
Percipio	El veszem, Eszembe veszem.
Percitus	Igen megh indult.
Percunctor	Tudakozom, Varrakozom.
Percutio	Megh verem.
Perditus	Veszett.
Perdix	Egesz napi.
Perdo	Fogoly madar.
Perduco	El veszem, Veghez viszem.

Perduel-

Perduellis	Uranak Fejedelmének ellésege.
Peregrè	Mészszé idegen földén.
Peregrinus	Idegeny jövevény.
Perendie	Holnap után.
Perennis	Sokaigh való.
Perco	Elveszek.
Perfectus	Tökelletes, Elvegesztetett.
Perficio	Elvegezem.
Perfidus	Hitetlen. Item, Igen hü.
Perfringo	Elrontom, Megh töröm.
Pergamentum	Pergamena, Harttya.
Pergo	Menten meg yek elő benne.
Pergula	Setalo folyó.
Perhibeo	Mondom, Vallom.
Periclitor	Veszedelemben forgok.
Periculum	Veszedelem, Probalás.
Perimo	Megh ölöm.
Perinde	Szinte anyi, Szinte úgy, Azö- keppen.
Periodus	Egesz beszéd, Körül jaran.
Peripetasma	Karpit, Fedel.
Periphrasis	Egy dolgnak sok beszéddel való körül szollása, Magya- Karpit varrot lepedő. (vazása. Tudos.
Peristroma	Hit széges, Hamis esküvés.
Peritus	Megh engedem.
Perjurium	Sodor.
Permitto	Veszedelem.
Perna	
Pernicies	

Pernix

Pernix	Gyors, Munkas.
Pernocto	Megh halok.
Pernox	Egesz estsaka tartó.
Peroro	Beszédemet elvegezem.
Perpendicularum	Igyenessegh merő onos sínor.
Perpendo	Megh hanyom. Vető, Visszafutó.
Perperam	Hitvanul, Vissza fordultul.
Perpetim	Eirökke.
Perpetior	Török, Megh szenyvedem.
Perpetro	Megh czelekeszem.
Perpetuus	Eirökke való.
Perpolio	Megh tisztitom.
Perplexus	Ketseges, Zűr zavart.
Persequor	Eldözöm, Kergetem.
Perseverantia	Vegigh megh maradas.
Perfisto	Megh allok, Megh maradok.
Persona	Szemely.
Perspicax	Eszes, Eles elmejn.
Perspicio	Altal latom.
Perspicuus	Nyilvan való, Vilagos.
Pertica	Rúd, Pozna.
Pertinax	Megh altalkodott.
Pertineo	Hozza tartozom.
Pertingo	Elerek, Megh illetem.
Perversus	Vissza fordult, Haborgó.
Pervicacia	Versenyességh, Kemény nyaku.
Pes	Lab. (sagh.
Pessimus	Legrosszab.
Pessulus	Zár, Kilincz.

Pessundo

Pessundo	Eltarodom.
Pestis	Dögh halál. Mirigy.
Petafo	Oldalpeczenye.
Peto	Kerek, Hozza czapok, Hoz-
Petra	Kő szikla. (za kapok)
Petulus	Fajtalan, Czintalan.
Petulus	Fajtalan.
Phalanx	Rendelt hadi seregh.
Phoenix	Fenix madar.
Phaleræ	Lo ekefegh.
Phantasia	Embernek elmeibé tünős-for-
Phantasma	Álomj, Ejjelelátas. (go kép)
Phætra	Tegéz.
Pharmacopola	Patikáros.
Pharmacum	Orvosfegh.
Pheretrum	Szent M. haly lova.
Phiala	Virágos pohar.
Philomela	Fülemüle.
Philosophor	Bölcselekedem.
Phlebotomia	Er vagas.
Phlegma	Takony Turba.
Phrasis	Szólásnak módja.
Phrenesis	Tolond hagyma.
Phrygio	Szelyem szivó.
Phyfica	Termeszetéről tanítottudomány.
Physiognomia	Test állásáról járvadul tudomány.
Piaculum	Tisztító aldozat, Nagy go-
Pica	Szarka. (nosz tetemeny)
Pictura	Kep irás.

Piget

Piget me	Restelem.
Pigmentum	Kenő festék.
Pignus	Zalogh.
Pigritia	Restfegh.
Pila	Mosár törő, Hidlab, Rakori
	ofzlop, Golyobis, Darda, Lap-
	Sűrvegh. (za)
Pileus	Harom szegű vafas darda.
Pilum	Szór, Hajszál.
Pilus	Pohar töltő, Poharnok.
Pincerna	Kepet irok.
Pingo	Köverfegh, Sir.
Pingvedo	Kemény toll, Hegy terő, Cziga
Pinna	Sűrök, Eörlök. (hat)
Pinfo	Bors.
Piper	Tengeri tolvaj.
Pirata	Halás.
Piscator	Halas to.
Piscina	Hal.
Piscis	Kenyér sűrő.
Pistor	Kölyk.
Pistrinum	Borso.
Pisum	Takony.
Pituita	Istenfeli, Kegyes.
Pius	Szurok.
Pix	Beles, Retes.
Placenta	Tetzem.
Placeo	Czendes, Engedelmes.
Placidus	Tetzes.
Placitum	

I 2

Placo

Placo	Czendeſitem, Engeſztelem.
Plaga	Vadaſz bala.
Plaga	Czapas, Tulaidon reſze ez vi-
Planeta	Budoſo czillagh. (lagnak)
Plango	Szarom
Planta	Talp, Planta.
Planus	Hiterő, Czalard.
Planus, a, um	Sik, Ig yenes, Nyilvan való.
Platea	Utza,
Plaudo	Tapſolok.
Plauſtrum	Szeke.
Plebs	Köſegh, Köz nép.
Plecto	Büntetem, E ſz ve akasztaló.
Plectrum	Lant pengető, Cimbalom verő,
Plenus	Teljes. (Hegedű vono.)
Plerique	Többire, Minden.
Plerumque	Inkab mindenkor.
Plico	Ranczolom, E ſz ve töröm.
Ploro	Sírok.
Pluma	Pelyh, Tollaczká.
Plumbum	On.
Plurimum	Igen nagyon.
Plurimus	Igen sok, Legh több,
Plus	Több.
Pluſquam	Több hog y nem.
Pluvi	Es.
Poculum	Pohar.
Podagra	Köszvény.
Poen	Büntetés.

Poenitentia

Poenitentia	Poenitentia, Megbaban.
Poeta	Poeta, Vers ſzerző.
Polieus	Megh t ſzt. ttatut, Feltekſit-
Politia	Köſegh. (tetett.)
Polleo	Eros vag yok.
Pollex	Huvelyk, Nag yuj.
Polliceor	Igerem.
Polluo	Megh fertőztetem.
Polus	Egnek ket ſarka.
Potarium	Alma kert.
Pomum	Alma.
Pompa	Pompa.
Pondero	Megh merő, Megh hanyó, Er-
Pondus	Mertek, Terb. (tem, Főtölő.
Pone	Hatul, Megert.
Pono	Tetsem, Helyhez tetem.
Pons	H d, Pállo.
Pontifex	Pap.
Pontus	Asianak Armeniatul fogva az Ponticum tengerigh való tartomány.
Popina	Köz konyha, Varos konyhaja.
Poples	Terdnek vappa.
Popularis	Köz, Ala való, Azon nephez
Populus	Puſztitok. (való.)
Populus	Nép, Köſegh, Nyarfa.
Porcus	Diszno.
Porrigo	Oda adom, Nyujtom.
Porro	Tovabba.

I 3

Por-

Porrum	Pár hagyma.
Porta	Kapu
Portendo	Jövendőt jegyzek.
Potentium	Czuda.
Porticus	Tornatár.
Portio	Resz.
Porto	Viszem, Viszelem.
Portus	Revpart.
Porus	Veritek lyuka.
Posco	Megh kívánom, Kerem.
Positio	Tétel.
Possideo	Bírom.
Possum	Lehet tőlem.
Post	Után, Megett, Hatul, Azután.
Postea	Annak utanna, Azután.
Posteritas	Utánunk következők, Ma- radékink.
Posterus	Az után levő, Következő.
Postis	Ajto rakásztó.
Posticum	Belső ajtó.
Posthumus	Attya halála után született.
Postmodum	Az után.
Postquam	Minek utanna.
Postremum	Vegezetre.
Postremus	Legh utolsó.
Postridie	Másod nap.
Postulo	Megh kerem.
Potestas	Hatalom.
Potior	Bírom, Megh nyerem, Hasz- nat veszem.

Potissim.

Potissimum	F. keppen.
Potio	Ital.
Potius	Inkab.
Porus	Ital.
Pra	Elöl, Miatta.
Praeco	Adom, Nyujtom.
Pracedo	Elöl megyek.
Praceps	Meredek, Hababurg ya.
Praceptor	Tanító.
Praceptum	Paranczolat.
Pracipio	Paranczolom.
Pracipito	Sietek, Nyakra fire hanyom.
Pracipuus	Kvalképpen való.
Pracclarus	Jelos, Hires neves.
Praccludo	Elrekesztem.
Praco	Kiáltó, Hirdető.
Praconium	Hirdete, Elöl kiáltas.
Pracordia	Szűnek baloia.
Pracox	Ideem megh erő.
Prada	Preda, Ragadomány.
Pradico, cis	Jövendőlöm.
Pradico, as	Pradicallók, Hirdetem.
Praditus	Valamivel ekesztetett.
Pradium	Maior.
Prado	Nyuzo füstő, Tolvaj.
Prador	Tolvajlok, Kotorlok.
Pratio	Előliaro beszéd.
Prasero	Nagybra biczüllim.
Prasicio	Valaminek gondviselésjeve te- szem.

I. 4

Pra-

Prægnans	Terhes, Nehezkes.
Præjudicium	Idő előt való megítélet.
Prælium	Hartz, Viadal.
Præludium	Elkezdesi készület.
Prælum	Saito töke.
Præmium	Ber, Jutalom.
Præpono	Elöl tesztem.
Præpositus	Elöljaro, Prapost.
Præposterus	Vissza fordult, Rendetlen.
Prærogativa	Böczület, Meltóság.
Præsagium	Eleve meghérzés.
Præscientia	Eleve megh tudás.
Præsens	Jelen való.
Præsentia	Jelenlete.
Præsentio	Elő állatom.
Præsepe	Ol, Istallo, Jászol.
Præsertim	Főkeppen.
Præses	Tisztartó, Helytartó.
Præfideo	Valamiben fő vagyok.
Præsidium	Oltalmazó, Vitézi sereg.
Præstans	Fő, Jéles.
Præstat	Sokkal job, Hasznosb.
Præstigator	Szem fenyvesztő, Varaslo.
Præsto	Jelen, Szemtől szembe.
Præsto, as	Jobb vagyok, Fogadásomat megh.
Præstolor	Uró. (álló, Megh czelekeztél.
Præsul	Elöljaro.
Præsum	Valamiben fő vagyok.
Præsumo	Magamba hiszem, Tulajdonitom.

Præten-

Prætendo	Eleiben vetem.
Præter	Kül, Néki mellett.
Prætextatus	Barsony kentősi.
Prætorium	Itélio helye.
Prætura	Tisztartóság, Ország birtóság.
Prævaricator	Igazság íszvenyet által hango.
Prævideo	Eleve megh látom.
Prandium	Ebed.
Pratum	Rét.
Pravus	Rosz, Gonosz, Elvetemedet.
Praxis	Czelekedet.
Preces	Imadtság, Könyörgés.
Premo	Nyomom, Szorongatom.
Precor	Kivanom, Könyörgök.
Prefbyter	Erdős Tanító vén ember.
Preciosus	Draga.
Precium	Arra böczi valaminek.
Pridem	Ez előtt, Nem regen.
Pridie	Az előtt való nap, Tegnap e.
Primas	Fő ember. (lött.
Primipilus	Elő seregnek hadnaggya.
Primitiz	Elő senge.
Primogenitus	Elő szülött.
Primordium	Elei, Kezdet.
Primores	Főrendek.
Primus	Elő.
Princeps	Fejedelem.
Principium	Kezdet.

I 5

Pri-

Priscus	Regi, O.
Pristinus	Előbbi, Minapi.
Privatus	Megh folytatot, Tulajdon. Tízre nékél való.
Privignus	Mósto ha sin.
Privilegium	Szabadság.
Privo	Megh fésztem.
Prisquam	Minek előtte.
Proavus	Előmnnek az nagyatyja.
Pro	Erte.
Probabilis	Bizonyítható, Hihető.
Probè	Jól, Jamborúl.
Problema	Elővetett kérdés.
Proboscis	Elefant orra.
Probo	Javallom, Bizonyítom.
Probrum	Szidalom, Gyalázat.
Probus	Jambor.
Procar	Faitalan.
Procedo	Elmegyek, Származom.
Procella	Széles, Haboru.
Proceres	Főnépek.
Procerus	Magos.
Procido	Leborúlok.
Proclivis	Hálando.
Procreatio	Nemzés, Szaporítás.
Procul	Meszsze.
Procuro	Gonygat viselem.
Procus	Leánynező.
Prodeo	Előjárúlok.

Prodigiū

Prodigium	Czuda.
Prodigus	Tekozlo.
Proditor	Arulo.
Prodo	Kiadom, Elarulom.
Produco	Nyujtō, Halasztō, Előviszō.
Profanus	Szentsegtelen, Vilaghj.
Profecto	Bizonj.
Profero	Kimondom, Kihozom, Megh.
Proficio	Epülök. (nyujtom.)
Proficiscor	Elmegyek.
Profitcor	Megh vallom.
Profligatus	Kiízetett.
Profugium	Oltalom.
Profundus	Mély.
Progenies	Nemzetsegh, Nem, Iz.
Prognosticon	Jövendő dolgoknak jelei.
Prohibeo	Megh tiltom.
Projicio	Elvetem, hagyítom.
Proinde	Annakokéért.
Proles	Magzat.
Prolixus	Bő, Széles, Hoszu.
Prologus	Előbeszélő.
Promineo	Kiülök, Kitétem.
Promiscuus	Elegyes.
Promitto	Megh ígérem.
Promo	Előviszem, Előhozom.
Promontorium	Szóló hegy.
Promptus	Kész.
Promulgo	Ki hirdetem.

Promus

Promus	Safar.
Pronuncio	K. módok, Sētentiat ki módok.
Pronus	Arztal le hajlo, Hajlando.
Proximum	Előltaro beszéd.
Propago	Homlitani való őregh szőlő tő, Nemzetsegh.
Propago	Homlitok, Térjesztet.
Propatulus	Nyitvan való. Kiterjett.
Prope	Közel.
Propedim	Rövid nap, Hamar napon.
Propemodum	Csak nem
Propensus	Hajlando rea.
Propero	Siet.
Propheta	Jövend. lő Prophetá
Propina	Reak szónom, Neki adom.
Propinquus	Közel való.
Propitius	Kegyetmes.
Propono	Előhozom, Magambā el szá-
Proportio	Hasonlóság, Egyelőség. (nő.)
Propositio	Elővert summa.
Proprius	Tulaidon, Saját.
Propter	Azért, Erte, Melleste.
Propudium	Szegénység.
Propugnaculum	Bastia.
Propugno	Oltalmazom.
Prera	Hajtorra.
Prorogo	Halogatom.
Prorsus	Teljeséggel, Szinte.
Prosa	Folyó beszéd.

proscri-

Proscribo	Szankivetésben boczáto, A-
Prosequor	Követem. (rura ki irom.
Prosperus	Boldogh, Szerenczes.
Prospicio	Tarul néz. Tovabra gödölök.
Prosterno	Az f. ldihez verē, Leteritem.
Prostituo	Bordé rha boczátom, Maga-
	mat testemmel való kereskedésre
	Hozzanalok. (adom.
Prosum	Oltalmazom.
Protego	Meghapodom.
Protero	Fajtalan.
Protervus	Mingyarást.
Protinus	Első feljegyzes.
Protocollum	Az első teretett ember, Adá.
Protoplastus	E. vőszom, Halaszto, Nyuj-
Protraho	Kiczomozom. (tom.
Protubero	Példa beszéd.
Proverbium	Eleve meghlátó, Hozza látok.
Provideo	Gondv. felő, Tovabra gondolo.
Providus	Tartomány.
Provincia	Kib. vom Appellálok.
Provoco	Az mint.
Prout	Legh. bezeleb való.
Proximus	Esz, Okos.
Prudens	Zuzmaraz.
Pruina	Eleven szén, Parás.
Pruna	Szilva fa.
Prunus	Vízkeres.
Pruritus	Énekek,
Psallo	

Psalmus

Pſalmus	Sóltar, Enek.
Pſeudopropheta	Hamis Prophetá.
Pſita	Tengeri halaczká.
Pſittacus	Publicán, Pellicán.
Pubes	Szómérő test körül való szőr.
Publicus	Közönseges. (Item Ifuságk.)
Pudet	Szegyenlem.
Pudor	Szegyen.
Puella	Leány.
Puer	Gyermek.
Puerpera	Gyermek ág ya.
Pugil	Eökölkel küszködő, Bajnok.
Pugillares	Jegyző könyv.
Pugio	Hancsár.
Pugna	Hártz, Viadal.
Pugno	Hártzlok, Vívok.
Pugnus	Eököl.
Pulcher	Szép, Diszes.
Pulex	Balha.
Pullulo	Kiczirázom, Czemetkezem.
Pullvs	Fiaczkaja akarmi állatnak.
Pullatus	Gyázban öltözöt.
Pulmentum	Pép, Dara.
Pulmo	Tüdő.
Pulpamentum	Kedves friss erek.
Pulpitum	Pradikallo szék, Könyv tá.
Pulso	Zörgetem. (maszto polcz.)
Puls	Pép, Domica, Kása, Dara.
Pulvinar	Parna.

Pulvis

Pulvis	Por.
Pumex	Taitek k', Láb vakaro lika.
Pumilio	Törpe ember, Kutak. (czoskő)
Punctum	Pont.
Pungo	Szurom, Czipim.
Punio	Megh b' metem.
Pupilla	Szem fény, Arva leány.
Pupillus	Arva.
Puppis	Halo fara.
Purgo	Tisztitom, Mentem.
Purpura	Barsony.
Purulentus	Genyetséges.
Purus	Tiszta.
Pusillanimis	Kiczin hit', Gyenge szívű.
Pusillus	Kislet, Kicziny.
Pusio	Kicziny gyermek.
Pus	Ev. Genyetséges.
Pustula	R' b' Ufa ketegh. Fakadék.
Putamen	Forgacz. - Efelék Kopaczlek.
Puteo	B' d' s, Nehez szagú vag yok.
Puteus	Kút.
Puto	Gondolom, Vélem, Nyesem.
Putredo	B' z. Doh. (Itom.)
Pyrum	Körte.
Pyxis	Keet tartó szőlőcse, Bőrbönce.

Q Vacunqve

Q Akar merre.

Quadra.

Quadragesima	Negyvenedik részre, Böjt.
Quadragesima	Negyven.
Quadrans	Negyed rész.
Quadratus	Negy szeges.
Quadiennium	Negy esztendő.
Quadriga	Negy lova szekere.
Quadringenti	Negy száz.
Quadro	Megh negy szegesitem, Illem.
Quaró	Kérdem, Keresem.
Quaró	Kérlek.
Quarstio	Kérdés, Keresés.
Quarstor	Kincz tarto, Ispan. Kereső.
Quarstus	Kereskedés, Nyereség.
Qualis	Minémű, Miczoda.
Qualitas	Mineműség.
Qualitercunqve	Akarmikeppen.
Qvam	Hog y nem, Mint, Mely igen.
Qvamobrem	Minékokaért.
Qvandiū	Migh, Meddig.
Qvando	Mikor, Midőn, Ha.
Qvandoqvidem	Miért hog y.
Qvandoqve	Noha, noha.
Qvanqvam	Noha, Jollehet.
Qvantitas	Menyiség.
Qvantopere	Mely igen.
Qvantum	Menyire.
Qvamvis	Noha, Jollehet.
Qvapropter	Minékokaért.
Qvare	Miért, Mire.

Qv

Qvasi	Mintha.
Qvatenus	Menyire, Anyira, a menyő.
Qvatio	Rántom, Megh dőfom.
Qvatuor	Negy.
Qvemadmodum	Az mint. Az mint szinte.
Qveo	Lehet tölem.
Qvercus	Tölgyfa, Czerfa.
Qverela	Panaszolkodas.
Qvi, qvz, qvod	Ki, Kiczoda.
Qvia	Mert.
Qvicqvid	Minden az mi.
Qvicunqve	Valaki.
Qvidam	Valaki.
Qvid	Mi.
Qvidem	Bizonyara, Nyilván, Jollehet.
Qvidni	Miért nem.
Qvidpiam	Minden, Akarmi.
Qvidquam	Valamit.
Qviesco	Nyug szom.
Qvies	Nyugodalom.
Qvilibet	Akar ki, Kiki mind.
Qvindecim	Tizenöt.
Qvingenti	Eöt száz.
Qvinimo	Söt inkab.
Qvinqve	Eöt.
Qvin	Söt inkab.
Qvippe	Mert.
Qvisquam	Valaki.
Qvisquis	Valaki, Minden az ki.

K

Qvisqvi

Qvisqvilla	Szemet, Süprölek.
Qvis	Ki.
Qvivi	Akar ki.
Qvoad	Az mig. Miglen.
Qvocirca	Annabokaért.
Qvocunqve	Akar hova.
Qvodammodo	Minemükeppen.
Qvodcunqve	Akarmi.
Qvodvis	Akarmi. Valami.
Qvomodo	Mikeppen, Hogyhog y.
Qvondam	Hajdan, Regen. Elein.
Qvoniam	Mivelhog y.
Qvo	Hova.
Qvoqv	Es, li.
Qvofum	Hova, Mely fele.
Qvotidie	Minden nap.
Qvoties	Hánszor.
Qvotqvot	Valamenyi, Valahányan.
Qvot	Hány.
Qvotus	Hányadik.
Qvoufque	Meddigh, Migh.
Qvum	Midön, Mikor.

R

Rabies	Dühöfögh.
Rabula	Czelczapoprokator.
Racemus	Szólo gerizd, Szólo fárt
Radius	Napfény, Szemfény.

Radius

Radix	Gyökér.
Rado	Mégh ukarom, Nyirem.
Ramus	Aágh.
Rana	Beka.
Rancor	Szenyveség, Rothaság, (Poshtaság.)
Rapa	Répa.
Rapax	Ragadozó.
Rapina	Ragadomány.
Rapio	Elkapom.
Rarus	Ritka.
Rastrum	Gereblye.
Ratio	Ok, Okoság, Számítás.
Ratiocinor	Okoskodom. (Szám.)
Ratis	Szalbaja.
Raucus	Rekedőz.
Ravis	Rekedes.
Rebellis	Partúr.
Recedo	Hatrátérek.
Recens	Új, Mostani.
Recenseo	Előszámlalom.
Receptaculum	Be fogadó hely, Enyefző hely.
Recino	Visza eneklem, Ottan ottan eneklem.
Recipio	Visza veszem, Fel fogadom.
Reciprocus	Mégh fordítbaso, Helyre visz.
Recitto	Elmondó. (ontagh mégh terő.)
Recordor	Mégh emlékezem.
Recreo	Mégh u jtom.
Rector	Idazgato, Scola mester.
	K 2
	Rectus

Rectus	<i>Igyenes, Igaz.</i>
Recupero	<i>Visza veszem, Ismet enyimme</i>
Recuso	<i>Nem akarom. (teszem.)</i>
Redditus	<i>Jövedelem.</i>
Reddo	<i>Megh adom.</i>
Redeo	<i>Megh jövök.</i>
Redigo	<i>Valamire vissza hozom.</i>
Redimiculum	<i>Főekesege.</i>
Redimio	<i>Megh ekeksitem.</i>
Redimo	<i>Megh váltom.</i>
Redundo	<i>Bővülkedem.</i>
Redux	<i>Haza jaban megh jött.</i>
Refello	<i>Megh hamisítom.</i>
Refercio	<i>Megh töltöm.</i>
Refero	<i>Megh hozom, Megh viszem.</i>
Refert	<i>Husznál.</i>
Reficio	<i>Ujjonnan megh epitem, Megh</i>
Refocillo	<i>Megh ellesztem. (ellesztem.)</i>
Refrago	<i>Ellent tartok.</i>
Refugium	<i>Oltalom.</i>
Refuto	<i>Megh czafolom.</i>
Regero	<i>Hatra verem.</i>
Regia	<i>Király udvara.</i>
Regina	<i>Királyne asszony.</i>
Regio	<i>Tartomány.</i>
Regno	<i>Országlok.</i>
Regnum	<i>Ország.</i>
Rego	<i>Igazgatom.</i>
Regressus	<i>Visza térés.</i>

Regula

Regula	<i>Regula.</i>
Rejicio	<i>Megh vetem. Elhalasztom.</i>
Relaxo	<i>Megh tagitom, Enyhitem.</i>
Religio	<i>Isteni szolgálat, Félélem.</i>
Reliquia	<i>Maradék.</i>
Reliquus	<i>Hatra maradt, Maradék.</i>
Remedium	<i>Orvoságh.</i>
Remigo	<i>Evezek.</i>
Reminiscor	<i>Rea emlékezem.</i>
Remissio	<i>Megh bocsátás.</i>
Remus	<i>Evező.</i>
Ren	<i>Vese.</i>
Renuo	<i>Nem akarom, nyaksz. egeffel</i>
Reor	<i>Condolom, Vélem. (jelentem.)</i>
Repagulum	<i>Ajto zár.</i>
Reparo	<i>Megh szerzem, Ujonná megh</i>
Repello	<i>Hatra űzöm. (czinalom.)</i>
Rependo	<i>Visza figyelem.</i>
Repente	<i>Hirtelen.</i>
Reperio	<i>Megh találom.</i>
Repeto	<i>Visza kérem, Megh jövök.</i>
Repetundæ	<i>Megh keresek javainknak me-</i>
	<i>lyet földes Vraink tőlünk el</i>
	<i>Be töltöm. (vettek.)</i>
Repleo	<i>Czuszk.</i>
Repo	<i>Megh feddem.</i>
Reprehendo	<i>Hatra nyomom.</i>
Reprimo	<i>Megh vettetett, Nem jambor.</i>
Reprobis	<i>Czuszo, Maszo.</i>
Reptilis	

K 3

Repu.

Repudio	Megh vetem, Feleségemmel el
Repugno	Ellene tusakodom. (válom.)
Reputatio	Megh gondolás, Megh banja's vétes.
Requiro	Megh keresem, Megh kérem.
Res	Dologh, Jofzagh, Marha.
Resero	Fel nyitom.
Resideo	Vifzteghülök, Megh szallok.
Residus	Maradék.
Resigno	Vifza adó, Peczetik fel szat- kaszatom.
Resina	Gyára, Maczka méz, fa ned-
Resipisco	Eszemre térek. (ve.)
Resisto	Ellene állok.
Respicio	Hatra nézek, Megh tekintő.
Respondeo	Megh felelek.
Respublica	Közönfegyés társasagh.
Respuo	Megh pököm, Megh utalom.
	Megh vetem.
Restauro	Megh epitom, Megh ujítom.
Restis	Kötel, Iftangh, Gjeplő.
Restituo	Vifza adom.
Resto	Hatra vag yok.
Retardo	Megh késlelem.
Rete	Háló.
Reticulum	Haloczká, Fő kétőzke.
Retinaculum	Kötőlek, Kötő szerfzam.
Retineo	Megh tartom, Tartoztatom.
Retracto	Ujonná elő forgató, Vifza mő- dogatom.

Retrò

Retrò	Hatra, Vifza.
Retrocedo	Hatra még yek.
Revelo	Megh jelentem.
Reverentia	Böczület.
Revertor	Megh térek.
Reus	Törvényre ideztetet, Bűnös.
Rex	Király.
Rheda	Koczi.
Rhetor	Ekefen szollási a tanító mester.
Rheuma	Natha, Főbölle szallot ned-
Romphaea	Pallos, Kard. (vesfégh.)
Rhynchus	Horttyogas.
Rhythmus	Ver, Enek.
Rictus	Szaitatás, Vigyorítás.
Rideo	Nevetek.
Ridiculus	Neverség.
Rigeo	Hidegh vag yok.
Rigidus	Hidegh vatte, Kemény, Ke-
Rigeo	Eintőzöm. (gyetlen.)
Rigor	Hidegség, Keménység.
Rima	Hasadék.
Rimor	Igen keresem.
Ringo	Szamat félén vigyoritom.
Ripa	Párt.
Rieò	Jól, Igazán.
Ritus	Szokás, Mód.
Rivalis	Mással egy személyt szerető.
Rivus	Parak folyás.
Rixa	Haborusagh.

K 4

Robur

Robur	Erő, Tölgy fa.
Robustus	Erős, Vastagh.
Rodo	Rágom.
Rogo	Kérem.
Rogus	Rakas fa, Kin az regiek az
Rosa	Rósa. (übereket meghegeszték)
Ros	Harman.
Rosmarinus	Rosmarin.
Rostra	Hajo orra formájú oráló hely
Rostrum	Madar orra. (völt Romában)
Rota	Kerek.
Rotundus	Gömbölyegh, Kerekded.
Ruber	Vörös.
Rubigo	Rósdá, Ragya.
Rubor	Verefégh.
Rubus	Czipke bokor.
Ructo	Bő fogók, Bőfentek.
Rudens	Hajo kötel.
Rudimentum	Tudománynak első kezdeti.
Rudis	Göromba.
Rudis	Veszsző.
Rufus	Vörös.
Ruga	Sömörögöz, Rantz.
Rugio	Ordítok.
Ruina	Romlás, Veszédelem.
Ruminor	Kérőzöm, Kérőt rágok.
Rumor	Köz. hír.
Rumpo	Rontom, Szakasztom.
Runco	Gyomlálom, Ki irtom.

Rupes

Rupes	Kőszikla
Rursus	Ismet, Visszontagh.
Rus	Mező.
Rusticus	Pór, Parasz.
Rutilus	Tündöklő.

S

Sabbathum	Szombat.
Saburra	Kőveczes főveny, Homok.
Saccharum	Nád méz.
Saccus	Sák.
Sacellum	Kaplnaczka.
Sacer	Szent. Atkozott.
Sacerdotium	Papsagh.
Sacramentum	Szent jegy.
Sacrarium	Szent hely.
Sacrificium	Aldozat.
Sacrilegium	Szentsegh törés.
Sape	Gyakorta.
Savitia	Kegyetlenség.
Saga	Bujósba jós, Kanta iras kofa.
Sagax	Fütyesző, Elefen szagló, Elmes, Okos.
Sagina	Kőveritő frisszék.
Sagitta	Nyíl.
Sal	So.
Salarium	Bér, Jutalom.
Salebra	Határo porjas hely.

K 5

Sales

Sales	Trefus ékes befűdédek.
Salio	Megh szórom, Szököm.
Saliva	Nyal.
Salmo	Semlyingh.
Saltem	Akar csak.
Salto	Szökdeczelek, Ugrándozom.
Saltus	Szökés, Ugrás, Berek, Liget.
Saluber	Egesz.
Salum	Az tenger.
Salvo	Megh szabadító, Endvőzini.
Salus	Egeszég, Megh maradás. Endvőség.
Saluto	Kiszöntöm.
Salvus	Egesz, Epp.
Sanctio	Végezem.
Sanctuarium	Szentek helye az egyházban.
Sanctus	Szent.
Sane	Bátor, Bizonyára.
Sanguis	Vér, Attyasság.
Sanies	Ev, Genyesség.
Sanio	Gunyol.
Sanus	Egesz.
Sapidus	Jo izű.
Sapiens	Bölcs.
Sapio	Bölcselkedő, Jo izű vagyok.
Sarcina	Gunya.
Sarcio	Varrom, Megh földem.
Sarculum	Gereblye.
Sarmentum	Venyike.

Sartago	Serpenyő.
Sartor	Szabo.
Satago	Szorgalmatoskodom.
Satan	Sátany, Eördég.
Satelles	Katona, Darabant.
Satio	Megh elégitem.
Satis	Elég.
Satius	Jóbb inkább.
Sator	Verő, Plantáló, Teremtő.
Satrapa	Tisztartó.
Saturo	Megh elégitem.
Satyra	Feddőző versek.
Saucius	Sebes.
Saxum	Kőszikla.
Scabellum	Samoly, Láb alatt való szék.
Scabies	Ráh, Visszketeg.
Scævus	Szerenczes.
Scala	Lajtoria, Labro.
Scalpellum	Er vago vas, Ispit.
Scalpo	Ujogatom, Uakarczalom.
Scamnum	Pád, Szék.
Scandalum	Botránkozás.
Scando	Felhágok.
Scapha	Czonak.
Scapula	Vállapocsk.
Scateo	Teli vagyok.
Scaturigo, nis	Forrás.
Scaturio, is	Ki folyok, Bővülködöm.
Scelus	Nagy lotorság.

Scena	Leveles szű, mely alatt az Co- mediat játszottak.
Sceptrum	Királyi palczá.
Schedula	Cedulaczká.
Schisma	Párt ütés, Elszakadás.
Schola	Oskola.
Scientia	Tudomány.
Scilicet	Tudni illik, Bezzegb úgy.
Scindo	Metzem.
Scintilla	Szikkra.
Scio	Tudom.
Sciscitor	Tudakozom.
Scorpio	Merges scorio.
Scirpus	Kaka.
Scopus	Cél.
Sciurus	Evét.
Sclopetum	Puska.
Scomma	Gunyolo szitok.
Scopz	Sóprú.
Scopulus	Köszál.
Scortum	Kurva.
Scriba	Irodák.
Scribo	Irok.
Scrinium	Szekrény.
Scriptura	Irás.
Scrobs	Verem, Arkolás.
Scrupulus	Sarubá eső, Lab fertő kövecz- ke, Izgato gond, Lótnak har- mad része.

Scru-

Scrutor	Tudakozom, Ertékezem.
Sculpo	Képet faragok.
Scurra	Czelczapo.
Scutella	Talaczká.
Scutica	Ostor.
Scutum	Kerek páis.
Scyphus	Pohár.
Sebum	Faggyú.
Secedo	Felre megiek.
Seco	Elmetzem, Vágom.
Secretum	Titok.
Secta	Valamit követő társaság.
Sector	Kivéddegelem, Utána járok.
Seculum	Hofzu idő, Száz, esztendő.
Secum	Magával.
Secundus	Második.
Secundus	Jó szerenczes.
Secundum	Szerént, Mellett.
Securis	Feszé, Szekercze.
Securus	Batorsíges.
Secus	Külmben, Mellette.
Sed	De.
Sedeo	Eülök.
Sedes	Székhely, Pád, Lakhely.
Seditio	Párt ütés.
Sedo	Le szállítom, Czendesítem.
Seduco	Felfelé viszem, Elhírető, Megh
Sedulus	Szorgalmas. (czálem).
Segero	Külön választom.

Seges

Seges	Vetemény.
Segmentum	Metélek, Aprólek.
Segnis	Rest, Lasz.
Segrego	Külön választom.
Sejungo	Külön szakasztom.
Seligo	Külön szedem, Ki választom.
Sella	Szettel szék.
Semel	Egyszer.
Semen	Magh.
Sementis	Vetés, Vetemény.
Semis	Félresz, Fél font.
Semiuncia	Fél nehezék.
Semita	Eösvény, Gyalogút.
Semper	Mindenkor.
Senatus	Tanácz.
Senex	Vén.
Sensa	Elmének gondolati.
Sensim	Laszán laszán.
Sensus	Ertekeség, Ertelem.
Sententia	Ertelem, Példa beszéd, Törvény ki mondas.
Sentina	Alsó feneke az hajónak, bo- va minden ruszagh le hull.
Sentio	Erzem, Ertem.
Sentis	Tövis.
Seorim	Külön.
Separo	El választom.
Sepelio	El temetem.
Sepio	Be sövényözöm, Kertölöm.

Septem

Septem	Hét.
September	Szent Mihály hava.
Septentrio	Eszak.
Septimana	Egy hét.
Sepulchrum	Koporsó, Sír.
Seqvax	Követő, Rea hajló.
Sequester	Köz biro.
Seqvor	Követem.
Sera	Lakat.
Serenus	Tiszta, Világos.
Series	Rend, Szér.
Serius	Valóságos.
Serius	Kesőbb.
Sermo	Beszéd.
Sero, as	Be lakatolom, Szegzem.
Sero, is	Érték, Vétel, Híretek.
Serpens	Kigyó.
Serpo	Csuszok, Maszok.
Serro	Fűreszem.
Sertum	Bokrét, Koszorú.
Servio	Szolgálok.
Servitus	Szolgálat.
Servo	Megh tartom, Olthatom.
Serus	Kesedelmes.
Sessio	Évlet.
Seu	Vagy, Avagy.
Severus	Kemény tekintetű, Kegyetlen.
Sevum	Faggyú.
Sexagenarius	Hatvan száma, Hatvan es- rendű.

Sexus

Sexus	Himes nőstény között való ké.
Sex	Har. (lombség.)
Si	Ha, Hogy ha.
Sibilo	Súvöltók, Sipolok.
Sic	Igy, Ugy, Akképpen.
Sica	Rövid kard, Dakos.
Sicarius	Ember öldöklő.
Siccus	Száras, Aszszu.
Sicera	Minden részegítő ital.
Sicubi	Ha valahol.
Sicut	Az mint.
Sido	Leszálljedek.
Sidus	Czillagzat, Több czillagokból.
Sigillum	Peczet (allo egy jegy).
Signaculum	Bellyegh, Peczet.
Signatura	Megh peczereles.
Significo	Megh jelentem, Jedzem.
Signum	Jegy, Céger.
Sileo	Halgatok.
Silex	Kova, Tűz kő.
Siligo	Ros.
Siliqua	Vetemény magnak az tokja.
Simia	Majom.
Simila	Liszt lángh, Semje liszt.
Similis	Hasonlatos.
Simplex	Eggyes, Egyűgű.
Simulacrum	Kép, Abrazar.
Simul	Eggyűt, Egyszerfmind.
Simulo	Tettetem.

simul-

Simultas	Alattomban való ellenkezés.
Sindon	Vékony g yoltz.
Sine	Nélkül.
Singularis	Kiválképpen való Jelen.
Singulus	Kiki mind külön.
Singultio	Czúklom.
Singultus	Czúklas.
Sinister	Bálogh, Bál felől való, Szeré.
Sin	Ha pedig. (czertlen.)
Sino	Megh engedem.
Sinuofus	Kebeles.
Sinus	Kebel, Eiből.
Sisto	Allatom.
Sitio	Szomjuhózoom.
Situla	Merítő edény.
Situs	Helyhez tetes, Allás.
Sive	Akar, Avagy.
Smegma	Szappan.
Soboles	Magzat, Fiu, Leány.
Sobrius	Jozan.
Socer	Ipa.
Socius	Társ, Pajtárs.
Socordia	Henyeles, Restség.
Socrus	Napa.
Sodalis	Nyájas társ.
Sol	Nap.
Solacium	Vigasztalás.
Solea	Czipellys, Solya. (szokor.)
Solennis	Pompas, Mindétfeszédönként.

L

Solco

Soleo	Szoktam.
Solers.	Gyors, Serény.
Sollicitus	Szorgalmas.
Solidus	Merő, Vastag.
Solitarius	Eg yedül magának való.
Solium	Királyi szék.
Solæcismus	Szólásban vagy írásban való.
Solum	Eg yedül, Csak. (ektelenség.)
Solum	Föld, Padlás, Saru talp. Minden fundamentum.
Solor	Vigasztalom, Vigasztaltatom.
Solummodo	Csak.
Solvo	Megh oldom. Megh fizetek.
Solus	Eg yedül, Eö maga.
Somnio	Almodom.
Somnus	Alom.
Sonus	Zengés, Hang.
Sons	Vetkez, Bűnös.
Sophista	Parvaros, Maga hányo bölcz.
Sophus	Bölcz.
Sopio	El alútom, El czendesítem.
Sopor	Alom, Szunyadas.
Sorbeo	Hörpölök, Szűrözölök.
Sordidus	Rusnya, Szégyes, Fősvény.
Sorex	Patkány.
Soror	Nenem, Hugom.
Sors	Sors, Szerencze.
Sortilegium	Sors vetéssel való jávendőles.
Sortior	Sorsot vetek, Megh nyerem.

sospes

Sospes	Ep, Egeszég.
Spatior	Setálok.
Spargo	El hintem.
Sparsum	Szellel, El hintve.
Spatium	Kiŕ.
Species	Kép, Ábrázat, Forma.
Specimen	Jegy, Proba.
Speciosus	Tekintés, Szép természet.
Spectaculum	Czudalas, Jatek nézés.
Specto	Nézem.
Spectrum	Czudalatas, Jelenés.
Specula	Eör allo hely.
Speculor	Eört állok, Strafálok, Nézek.
Speculum	Tükör.
Specus	Bárlang.
Spelæum	Bárlang.
Spelunca	Bárlang.
Sperno	Megh utálom.
Spero	Reménelem.
Sphæra	Golyó, Kerektség.
Spes	Reménység.
Sphæristerium	Förödő kerek banya, Lapta jászó kerek hely.
Spica	Kalász, Buzza fő.
Spiculum	Lövellő szeges dardaczká.
Spina	Törvis. (Nyilva.)
Spira	Peretz.
Spiraculum	Lehellet, Lélegző lyuk.
Spiritus	Lélek, Lehellet, Szél.

h 2

spi

Spiro	Lélegzetet veszek. Fuvok.
Spissus	Sűrű.
Splen	Lép.
Splendidus	Fényes, Tündöklő.
Splendor	Fényesség.
Spolio	Megh fosztom.
Spolium	Prada, Ragadomány.
Sponda	Agy deszka, Nyoszolya.
Spondeo	Fogadom.
Spongia	Spondia.
Sponsa	Menyasszony.
Spontè	Szabad akaratból, Készen.
Sporta	Kosár.
Spuma	Tajtek.
Spuo	Pököm.
Spurcitia	Oczmanság.
Spureus	Oczmány.
Spurius	Fattyú.
Sputum	Pök, Nyál.
Squalor	Szény.
Squama	Hal heja.
Stabilio	Allatom, Erősítem.
Stabilis	Alhatatos, Erős.
Stabulum	Istallo.
Stadium	Száz huszon öt lepesni föld.
Stagnum	To. Pulya futo hely.
Stamen	Nyalas fonál.
Stannum	Fejeron.
Statera	Függesztő font.

Statim

Statim	Ming jaraft, Majd.
Statio	Allas, Strasa állas.
Stativa	Sánczban álló tábor.
Statua	Bálvány oszlop.
Statuo	Allatom, Rendelem.
Statura	Testnek állasa.
Status	Allapat.
Statutum	Vegezet decretom.
Stella	Czillagh.
Stemma	Cimer.
Stercus	Gane.
Sterilitas	Sorvanság, Magtalanság.
Sterno	Leterité. Az földhöz ütöm.
Sternuto	Ptűszentek.
Sterquilinum	Gane rakás, Ganes hely.
Sterto	Horttyogok.
Stigma	Bellyegh.
Stilla	Czöp.
Stimulus	Eőszton.
Stipendium	Sold, Fizetes, Ado.
Stipes	Tök, Tönk.
Stipo	Be dugom, Környül veszem.
Stips	Keregettöt, Kölczégh.
Stipula	Sup.
Stipulor	Fel fogadom, Kérem.
Stiria	Jegh czap.
Stirps	Fatörök, Nemzetiségnek ere.
Stiva	Eke szárva. (deri.
Sto	Allok.

L 3

Stola

Stola	Minden fele öltözet, Palást.
Stolidus	Bolond, Fszelös.
Stomachor	Haragzom.
Stomachus	Gyomor.
Strages	Veszédelem, Vértontas.
Stragulum	Pokrotz.
Stramen	Szalma.
Strangulo	Megh fojtom.
Stratagema	Hadiköcs fortély.
Strena	Uj esztendőbeli ajándék.
Strenuus	Gyors, Fris, Vidam, Fő.
Strepto	Zörgők, Zörgetek.
Strictilis	Szorósbabban.
Strictus	Szoros, Ki vont.
Stridor	Csikorgás, Harsogás.
Strigilis	Vakaro.
Sringo	Szoritom.
Strix	Ejzeljaro boszorkány.
Strophilolum	Keszkenőczke.
Structura	Épület.
Strues	Rakásfa.
Struo	Építek.
Studeo	Igyekezem rajta, Tanulok.
Studium	Igyekezet, Szorgalmatosság.
Stultus	Bolond. (Tanúság.)
Stupa	Czupa, Pozdorja.
Stupor	Elalmlékedas.
Stuprum	Parasztság.
Stylus	Szólásnak írásnak modgya, Iro vesző.

svadeo

Svadeo	Tanácsul adom.
Svavis	Edes, Kedves.
Svavium	Edes czók, Gyönyörűség.
Sub	Alatt, Alatta.
Subditus	Alatta való, Jobbág.
Subdo	Alaja vetem.
Subdolu	Alnok, Czalard.
Subduco	Szamor vetek, Elvonfom.
Subeo	Ala a megyek, Felvallalom.
Subigo	Megh holdoltató, Megh gyurom.
Subjicio	Alaja verő, Megh holdoltató.
Subito	Hirtelen.
Subinde	Ottanottan.
Subligat	Nadrág, Gatty, Berhe.
Sublimis	Magas. (Terdkösz.)
Submitto	Alaja boczátom.
Submissus	Alázatos.
Suborno	Ekesítem, Tükön valahova bo-
Subrogo	Helyébe helyhez tetem. (czat.)
Subessor	Lesben való.
Subsidium	Segítség.
Substantia	Allat, Valóság.
Substituto	Más helyében allatom.
Subter	Alatta.
Subterfugio	Alattomban el fútok, Ello-
Subterraneus	Föld alatt való. (pom magam.)
Subtilis	Eles, Vékony, Elmes.
Subtus	Alatta.

subu

Subucula	Imegh, Dolmány.
Subvenio	Segítségül jövök.
Subverto	Fel forgatom.
Subulcus	Dísznópasztor.
Suburbium	Hostat.
Succedo	Valakinek helyében állok.
Succenso	Harag szom.
Successor	Utanna követkőző.
Succensus	Valaminek jó vag y gonosz vé.
Succidus	Leves, Nedves. (ge.
Succinum	Gyanta.
Succurro	Megh segítem.
Succus	Nedveség.
Sudarium	Törölő keszkenő.
Sudis	Pörfölt páltza, Kormos furkó.
Sudo	Verítezem.
Sudum	Tiszta folyó nélkül való egh.
Sufficio	Elegy vag yok. Az előbbinek helyében helyhez tetem.
Suffitus	Füstölges.
Suffoco	Megh fojtem.
Suffragium	Akaratnak leírása.
Suffundo	Alaja intóm.
Suggero	Bele fuvom, Adom.
Suggestus	Pradicallo szék.
Sugillo	Uteszel megh kekitem, Alattóban megh ragalmazom.
Sugo	Szopok.
Sui	Magas.

Sulcus

Sulcus	Barazda, Plantálni való vé.
Sulphur	Kénkö. (rem.
Sum	Vag yok.
Summa	Summa.
Summoperò	Fellette igen.
Summus	Legh felső, Legh nag yok.
Sumo	El veszem.
Sumptus	Kölczegh.
Suo	Varrok.
Supellex	Hazi eszköz.
Super	Rajta, Fölötte.
Superbus	Kevely.
Supercilium	Szömöldök, Kevelység.
Superficies	Valaminek színe.
Superfluous	Kelletnél több.
Superior	Felsőb.
Supernus	Főn való, Onnan folyúl való.
Supero	Folyúl haladó, Megh g yúzó.
Supersedeo	El kezdet dolgomat el hag yom.
Superstes	Elő.
Superstitio	Hamis Isteni tisztélet, Babona.
Supinus	Hanyatta fekvő, Henryelő.
Suppedito	Adok, Szolgáltatok.
Suppetiz	Segítség.
Suppeto	Titkon vag y ravaszúl kérem.
Suppetit	Jelen vag yon, Elege vag yon.
Supplanto	Alaja plantál, Azegh czáló.
Suppleo	Helyeben mast szerzek.
Supplex	Alázatosan könyörgő.
	L 5
	Suppli-

Supplico	Alázatoson könyörgök.
Supplicium	Büntetés.
Suppono	Alája teszem, Megh czáló.
Supra	Rajta, Fölötte. (Ítélem.)
Supremus	Legh felső, Utolsó.
Sura	Labikya.
Surculus	Ölto ág, Czemete.
Surdus	Siket.
Surgo	Fel kelek, Nevök.
Sursum	Fel.
Sus	Diszno.
Suscipio	Fel fogadom.
Suscito	Fel serkentem.
Suspicio	Gyanoság.
Suspendium	Fel akasztás.
Suspendo	Fel füg gesztem, Fel akasztó.
Suspirium	Sohajtas, Foházkodás.
Suscinto	Megh támasztom, El tápláló.
Sufurrus	Suttogas.
Sutor	Varga.
Suus	Eüve.
Sycophanta	Parvaros, Ragalmazó.
Sylva	Erdő.
Sylvesco	Meg erdősülök.
Symbolum	Jel, Rövid kes módas, Eüszve.
Sympathia	Véle való fájdalom. (szedős)
Symphonia	Enkelessen való eg yező zen.
Synagoga	Gyülekezet. (ges.)
Synapi	Mustar.

Syncerus

Syncerus	Tiszta, Epp.
Syndicus	Eg ynt mentő prokátor.
Syngraphum	Tulajdon kez irás.
Synodus	Sinat, Gyülekezet.
Synonyma	Eg y dolgot jeg yző sok igek.
Syrtes	Ket veszedelmes evező hely az sengeren.
Syrupus	Jóízű orvosló nedveség.

T.

TAbellarius	Level hordozó, Posta.
Taberna	Korczoma.
Tabernaculum	Hajlek.
Tabes	Vajutság, Fomnyadás.
Tabula	Tábla.
Tabulatus	Megh deszkáztatott.
Taceo	Halgatok.
Tæda	Faklya.
Tædet	Megh untam.
Tædium	Megh unas.
Talentum	Talétom, Mint eg y hat szám arany forintni pénz.
Talis	Ollyan, Ilyen.
Talpa	Vakondak.
Talus	Boka, Boka czont.
Tam	Annysira, Olly.
Tamdiu	Enyi ideigh.
Tamen	Mind azon által, De azért.
Tameth	Noha.
	L s.

Tæ-

Tandem	Végezetre.
Tango	Tapasz talom, Megh űtöm.
Tanquam	Mintha.
Tantisper	Czak addigh.
Tantoperè	Ugy annyirá.
Tantum	Czak.
Tantum refert	Czak annyit használ.
Tantus	Annyi.
Tapes	Szönyegh.
Tarditas	Lasúsagh.
Tartareus	Pokolbéli.
Tartarus	Pokol.
Taurus	Bika, Erős öker.
Techaa	Czalaradsagh.
Tetcum	Hazbeja.
Tecum	Te véled.
Tegmen	Födél, Lepel.
Tego	Födöm.
Tegula	Tegla, Haz fűdő czerep.
Tela	Vaszon.
Tellus	Föld.
Telum	Nyíl.
Temerarius	Vakmerő.
Temero	Megh förtőztetē, Megh sze-
Temetum	Bor. (plisitem.)
Temno	Megh utáalom.
Temo	Szekeg rud, Tesla.
Temperamentum	Mertekles.
Temperantia	Mertekletesség, Maga megh tartoztatás. Tempe-

Tempero	Megh mertéklem, Eüfze ele- g yitem.
Tempestas	Idő, Szélvesz, Fergeregh.
Templum	Templom, Egyház.
Tempus	Eüdő.
Temulentus	Reszegh.
Tenax	Ragados, Fűsvény.
Tendo	Terjesztem, Feszítem, Türe-
Tenebrae	Sötétség. (kedem.)
Teneo	Tartom.
Tener	Gyenge.
Tenor	Szónak netája, Rend.
Tento	Megh kifirtem, Megh proba-
Tentorium	Sátor. (lum.)
Tenuis	Vékony, Szegény.
Tenus	Addigh.
Tepor	Melegség.
Terebro	Megh furom.
Teres	Hofszu gömbölyű.
Tergiverfor	Tetovazok, Maga vonogatom
Tergo	Megh törliem, Kendem.
Tergum	Hát.
Tergus	Bőr.
Terminus	Határ, Vég.
Tero	Megh töröm, Vastálom, Kop-
Terra	Föld. (tatom.)
Territorium	Város vagy falu határa.
Terror	Reméles, Rettenes.
Tessera	Kocka.

Testa	Czerép.
Testamentum	Testamentom.
Testis	Bizonyság.
Testudo	Tekenő baka, Bothajtas, Lant
Teter	Szörnyű, Iszonyu, Kegyerlen.
Tetricus	Komor.
Texo	Szövök.
Textus	Eöszve szőtt font.
Thalamus	Vilegeny és Menaszszony á-
Theatrum	Jatek nozó hely. (gyas bazar.
Theca	Poltz, Iskatulya.
Thema	Tétel, Elővett dologh melyről beszélni akarunk.
Theologus	Szent iráshez jól tundo.
Therma	Termeszet szerént való me-
Thesaurus	Kincz. (legbővödő.
Thorax	Melly, Melyvas, Fegyver de- rek, Szorító köntös.
Thronus	Királyi szék.
Thus	Tömjen.
Thimus	Mefő.
Tiara	Persiai Királyok süvege.
Tibia	Első szárczont, Tarogató sip.
Tibialia	Harisnyya, Salavari.
Tibicen	Sipos.
Tignum	Padlás gerenda, Szarufa.
Tigris	Tigris.
Timeo	Félek, Rettegek.
Tinea	Moly.

Tingo	Martok, Festök.
Tinnio	Czegek, Pengek.
Tintinnabulum	Czengettyű.
Titillo	Cziklandom.
Titubo	Tárogok, szollásbá akadozók.
Titulus	Fütyül való írás, Méltóságos
Toga	Felső ruha. (nevezet.
Tolerantia	Tűres, Szenyvedes.
Tolero	Elűröm, Elszenyvedem.
Tollo	Fel emelem, Fel veszem.
Tomus	Resz, Metzes.
Tondeo	Nyirem, Borotválom.
Tonitrus	Dörges, Menydörges.
Tono	Menydörges modgyara dörgök.
Tonsor	Borbély, Nyiro.
Tonus	Hang.
Torcular	Sajto.
Tormentum	Ken, Kinczas, Czigazas, Al-
Torpor	Lankadás, Tunyaság. (gyu.
Torqueo	Tekerim, Gyitrom.
Torques	Arany lantz.
Torrens	Patak, Eső víz, Folyas.
Torreo	Sütöm, Afzalom.
Torris	Tűzes üszög, Faklya.
Tortor	Kenző, Hóhér.
Tortuosus	Tekergős, Tekervenyos.
Torus	Agg.
Torvus	Komor.
Tor	Annj.

Totidem.	Megh annyi.
Toties	Annyiszor.
Totus	Teljes, Egesz.
Toxicum.	Erető meregh.
Trabes	Gerenda.
Tractatus	Forgatas, Véle bánás.
Tracto	Forgatom, Véle bánom, Tapó.
Trado	Oda adom, El arúlom. (gató.
Traduco	Altal veszem, Mas nyelvre forditom, Gyalázom.
Tragedia.	Szerzetes jatek.
Traho	Vonszom.
Trajicio	Altal verem, Altal viszem.
Trames	Kereszt ísveny.
Tranquillitas	Csendesség.
Trans	Altal, Túl.
Transadigo	Altal vtom, Altal verem.
Transcendo	Altal bagok.
Transenna	Rostely.
Transcribo	Massát veszem, Le írom.
Transeo	Altal megyek, El mulom.
Transfero	Altal viszem, Megh tolma- czolom.
Transgredior	Altal megyek, Altal hágom.
Transigo	Veghez viszem.
Transilio	Altal ugrom.
Transitorius	El mulando.
Transitus	Altal menis, Mellette el me-
Transmicto	Altal bocsátom. (nő

Transver-

Transverto	Altal forditom.
Tremo	Reszketek.
Tremulus	Reszketeges.
Trepidus	Félénk, Rettegő.
Tres	Három.
Tribulatio	Nyomorúság.
Tribulus	Bojtorján, Sulyom, Vas sulyó.
Tribunal	Törvénytevő szék.
Tribunus	Varost vagy vitézeket igazga- to főúr.
Tribuo	Adok, Tulajdonitok.
Tribus	Nemzettség.
Tributum.	Adó. (kadaly.
Tricz	Tyuk lábára akadozó szőr, A-
Triclinium.	Ebedlő palota.
Triduum.	Három nap.
Triginta.	Harmintz.
Triga.	Három lovú szekér.
Trinitas	Háromság.
Tripartitō	Három rész en.
Triplex	Három, Három retű.
Tripudium.	Lejtő.
Tiremis	Három rend evész és bajor.
Tristitia.	Szomorúság, Bánat.
Triticum.	Búza.
Trivium.	Három agyúr.
Triumphus	Győződelem.
Trochus	Csiga. (iele.
Trophæum.	Győződelem, Győződelemek.

M

Trucis

Trucido	Keg yetlenül megh ölöm.
Truculentus	Iszonyu. Keg yetlen.
Trudo	Tolom, Taszitom.
Truncus	Tőke, Fa tőke.
Trutina	Mérték istapia, Mérték.
Trux	Fene, Keg yetlen.
Tu	Té.
Tuba	Trombita, Kért.
Tuber	Czomo.
Tubus	Czó.
Tueor	Oltalmazom. Nézem?
Tugurium	Hajlek, Kunyhó.
Tum	Ofstan.
Tumor	Dagadas, Kevelység.
Tumultus	Czatepate, Zenebona, Haboru.
Tumulus	Domb, Temetési domb.
Tunc	Akkor.
Tundo	Verem, Töröm.
Tunica	Dolmány, Kintős.
Turba	Seregh.
Turbo, as	Haboritom, Eszet vesztetem.
Turbo, inis	Forgo szél.
Turca	Török.
Turdus	Hurok madár.
Turgeo	Felgyűlködöm.
Turma	Lóvagh seregh.
Turpis	Rút.
Turris	Torony.
Turtur	Gerlicze.

Tuffis

Tuffis	Horutás, Kőhőges.
Tutor, aris	Oltalmazom.
Tutor, oris	Tutor, Oltalmazó, Gődvízfő.
Tutus	Batorságos.
Tympanum	Dob, Cimbalom, Doromb, K.
Typographus	Könyv nyomtató. (rek talp.
Typus	Kép, Abrázat, Peldázat,
	Eöntöt bőr.
Tyrannus	Keg yetlen fejedelem.
Tyro	Új vitéz.

V

Vacca	Tehen.
Vacillo	Tantorgók.
Vaco	Valamibe munkálkodom, Én.
Vacuus	Éhres. (reszegem vag jó.
Vado	Meg yek.
Vadum	Czékely, Labbalhato hely az
Vz	Jaj. (vizen.
Vaser	Okos, Ravasz.
Vagina	Hüvely.
Vagio	Nyivakolok mint az bölcsőn
	beli gyermek.
Vagus	Budósó, Czavargo.
Valde	Igen.
Valeo	Egészenben vag yok.
Valetudinarius	Beteges.
Validus	Erős, Vastagh.
Valetudo	Jo vag y gonosz egészege.
	M a
	Vallis

Vallis	Völgy.
Vallum	Santz, Arok.
Valor	Arra, Erdeme.
Valvæ	Ket fele nyíló ajtó, vagy ablak
Vanus	Hiában való. (tabla.
Vapor	Gőz, Pára.
Vapulo	Verettetem.
Varietas	Külömbőség.
Vario	Külömböztetem.
Vas, dis	Kézes.
Vas, sis	Edeny.
Vasto	Pusztitom.
Vastus	Kietlen nagy, Pusztá.
Vates	Jóvendő mondo, Poeta.
Uber	Czeck, Tölgy.
Uber	Bő, Termett.
Ubertas	Bőség, Termettség.
Ubicunque	Valahol.
Ubi	Hol, Holott.
Ubiqve	Mindenütt.
Ubivis	Az hol szinte akarod.
Udo	Boros kaptza.
Udus	Nedves.
Vecors	Bolond.
Veſtigal	Ado, Deszma.
Veſtis	Retes, Kilincz, Zár.
Vegeto	Meg erősítem.
Vehemens	Nagy indulat.
Vehiculum	Szeke, Kocsi.

Veho

Veho	Ufzem, Szekerem vagy hajó
Vel	Vagy, Avagy. (hordom.
Velamen	Fedel, Takaro.
Velcs	Könyű szerel való vitéz
Velitor	Tusakodom.
Vellus	Gyapin.
Velo	Be fidom.
Velocitas	Gyorsaság.
Velum	Fidel, Vitorla.
Velut	Az mint.
Vena	Er.
Venabulum	Vadasz darda.
Venalis	Elado, Árúban boczátatott.
Vendico	Magamnak tulajdonitom.
Vendito	Eladogatom, Kerkedve mutó.
Vendo	Eladom. (gatom.
Veneficus	Kantaires, Bűjös bajos.
Venenum	Meregh, Orvos ital.
Veneo	Eladattatom.
Veneror	Tisztölöm, Bőczállom.
Venercus	Venus dolgára, Nőszesre való.
Venia	Boczánat, Meg engedés.
Venio	Jövök, Megyek.
Venor	Vadaszok.
Venter	Has.
Ventilo	Szorok, Legyezék.
Ventus	Szél.
Venundo	Eladom, Árúban boczátom.
Venustus	Szepé, Ekes.

M 3

Vepres

Vepres	Tövises bokor.
Ver	Tavasfz, Kikelet.
Verber	Vereség, Verő szérzamo.
Verbero	Megh verem.
Verbum	Szo, Ige, Beszéd.
Verecundia	Szemermeteség.
Vereor	Félek, Altallem.
Vergo	Hajlok.
Veritas	Igaság.
Vermis	Féreg, Nyúl.
Verna	Hazunknál született szolga.
Vere	Penigh. (vagy szolgáló.)
Verres	Artany, Kan.
Verro	Megh sópróm.
Vero	Forgatom.
Verfor	Forgok.
Verfus	Felé.
Verfus, us	Vers.
Versus, 2 um	Fordított, Megh sópróm.
Versutus	Alnok, Ravasz.
Vertex	Hegynek s-főnek teteje.
Vertigo	Szedelges, Forgo szél.
Verto	Forditom, Czavaritom.
Verruca	Szömölcső.
Veru	Nyárs.
Verver	Eőrü.
Verum	De, Azért.
Veruntamen	De azért, De mint azon ál-
Verus	Igaz. (tal. Vela-

Vesanus	Esztelen, Széles.
Vescol	Eszem.
Vesica	Hojagh.
Vespa	Daras.
Vesper	Estve.
Vespertilio	Szarnyas eger, Tündenever.
Vester	Tietek.
Vestibulum	Tornatz, Pitvar.
Vestigium	Láb nyom, Jegy.
Vestis	Ruha, Eöltözet.
Veternus	Mély álomban eső betegségh.
Veterator	Agh ravasz.
Veteranus	Latot hallott regi vitéz, Regi.
Veto	Megh tiltom.
Vetula	Vén asz szony.
Vetus	Agg, Regi.
Vetustas	Regiségh.
Vexillum	Zászló.
Vexo	Kinzom, Gyótróm.
Via	Ut.
Viaticum	Uti kölcségh, Eledele.
Viator	Uton járó.
Vibro	Rázom.
Vicarius	Vice, Hely tarto.
Vicius	Szomszéd.
Vicis	Változas.
Vicissitudo	Változas.
Victima	Aldozat.
Victoria	Győzedelm.
	M 4
	Victus

Victus	Bérlital.
Vicus	Falu, Utca.
Videlicet	Tudniillik.
Video	Látok.
Videor	Látatom.
Vidua	Eöz vegy aszszony.
Vico	Abronckozom, Veszszóvel megh kötöm.
Vigeo	Erőmben, Job koromban va-
Vigil	Vigyazo, Sereny. (gyok)
Vigilo	Vigyazok, Virasztok.
Viginti	Husz.
Vigor	Elevensegh, Erősegh.
Vilipendo	Semmire böczélőm.
Vilis	Rosz, Hirvan, Alavala,
Villa	Major.
Villicus	Major gazda.
Vimen	Kötő vészó, Pant vészó.
Vincio	Megh kötöm.
Vinco	Megh g józom.
Vinculum	Kötél, Kötőzet.
Vindemia	Szűres.
Vindicta	Boszszu allas.
Vinea	Szőlő.
Vinum	Bor.
Viola	Viola szép viragh.
Violo	Megh széplősttem, Rajta erő.
Violentia	Erőszak. (szakot teszlek.
Vipera	Vipera, Merges kígyó.

Vir

Vir	Ferfu.
Virago	Ferfi modra termet vastagb aszszony.
Virco	Zöld vag yok.
Vires	Erő.
Virga	Veszszó, Istáp.
Virgilius	Virgilius Poeta.
Virginitas	Szűzesegh.
Virgo	Szűz, Leanzo.
Viridarium	Zöld agas hely, Leveles szin.
Viridis	Zöld.
Virtus	Jaszágos czelekedet.
Virus	Mérégh, Bakbűz.
Viscera	Belső részeink.
Viscus, sci	Lep.
Viscus, eris	Bél.
Visito	Megh látogatom.
Vis	Erő, Sokságh.
Visus	Látás.
Vita	Eler.
Vitis	Szőlő tö, Szőlő vészszó.
Vitium	Vétek, Hiba.
Vito	El tavoztatom.
Vitricus	Mostoha attya.
Vitrum	Érvegh.
Vitulus	Borju.
Vitupero	Gyalázom.
Vivo	Elek.
Vivarium	Halas to. Vad kerta.

M 5

Vivus

Vivus	Élő, Eleven.
Vix	Aligh.
Vlsciscor	Befszant állók.
Vlleus	Fekely, Kelis, Seb.
Vllibi	Valahol.
Vllus	Valaki.
Vllna	Eől, Sing, Réf.
Vlltimus	Utrólso.
Vltra	Túl, Attúl, Felett.
Vlltro	Szabad akarattya szerént.
Vllulo	Ordítok.
Vmbilicus	Köldök, Könny boglára.
Vmbo	Pais, Pais közepin való bog- lar.
Umbra	Arnyek.
Una	Eggyüt.
Unanimis	Egy akarattu, Egy szívű.
Uncia	Egy arany két löt.
Uncus	Horogh.
Uncus, a, um	Horgas.
Uada	Viz, Hab.
Uade	Honnan.
Uadique	Minden felől.
Ungo	Kenem.
Unguentum	Kenet.
Unguis	Köröm.
Ungula	Barom köröme.
Unio	Eggyesfégh.
Unio	Draga kő, Gyöngy.

Univer-

Univerfus	Mind az egesz.
Unquam	Valaha, Egy időben.
Unus	Egy.
Unusquisque	Kiki mind.
Vocabulum	Nevező ige.
Vocalis	Hangos szó.
Vociferor	Érvöltek - Kialtok.
Voco	Hívom, Névezem.
Vola	Kernek és lábnak vapása, Ten- nyer.
Volo, as	Röpülök.
Volo, vis	Akarom.
Volucer	Gyors, Madár.
Volucrum	Takara szerzem.
Volumen	Takarek, Eöregy könyv.
Voluntarius	Szabad akarattól való.
Voluntas	Akarat.
Volvo	Forgatom, Hengeritem.
Voluptas	Gyönyörűség.
Volutabrum	Ferregő hely, hol az dísznek hevernek az sarban.
Voluto	Forgatom, Hömpölygetem.
Vomer	Szanta vas.
Vomica	Fakadék, Dagadas.
Vomo	Okadom.
Vorago	Eörvény.
Voro	Mohonezem.
Voveo	Fogadok, Kívánok.
Vox	Szózat, Szó.

Urba-

Urbahus	Varosi, Emberfőges, Tiszefő- ges befődő.
Urbs	Keritet város.
Urceus	Föld edeny.
Urgeo	Erőltetem.
Urina	Hug y, Vizelett.
Urinor	Buarkodom, Viz alatt ufzok.
Urna	Veder.
Uro	Egetem, Perfelem.
Urfa	Nőstény medve.
Urtica	Czalany.
Usquam	Valaholott.
Usque	Addigh.
Usqueque	Megh, Miglen, Meddigh.
Usura	Vele eles, Ufóra.
Usurpo	Gyakra elek vele, Hasznat ve- szem, Magának tulajdonitom.
Ufus	Vele eles.
U	Hog y, Mint.
Utenfile	Elni való esz köz.
Uter	Tömlő, Sip.
Uter, tra, trum	Mellyik az kettő közül.
Uterque	Mind kettő.
Uterus	Has, Meh.
Uti	Ammint.
Utilis	Hasznos.
Utinam	Vajha, O ha.
Utique	Bizonyara.
Utor	Elek vele, Hasznat veszem.
	Utpote

Utpote	Ug y mint, Tudni illik.
Utringu	Mind ket felől.
Utrobique	Mind ket helyen.
Utrum	Avag y.
Uva	Szőlő.
Vulgus	Kősegh.
Vulnero	Megh sebesitem.
Vulpes	Roka.
Vultus	Artzular.
Vultur	Sas keselyű.
Uxor	Felőség.

X

Xenodochium

Vendeg fogado ház.

Z

Zelotypus

Buzgo indulatn.

Zelus

Szerelemre vag y haragra va-
ló buzgo indulat.

Zephyrus

Nap-enyefertőszél.

Zizanium

Konkoly.

Zona

Madzag, Tarsoly.

Zythus

Szalad ser.

SENTENTIARVM MORALIUM.

CENTVRIA PRIM A.

De Virtute, & Vitio, in communi.

AZ ERKEOLCZÓKRÓL
való sententiákban.

ELSEO CENTVRIA.

Az jószágos-czelekedetről és Vétekről
közönsegeffen.

IN nomine sanctissimæ Trinitatis.

Az szent Háromságnak nevében.

Soli Deo creatori decus & gloria.

Eg yedül az teremő Istennek éketség és dicsőség!

Initij difficultas toleranda.

Az kezdetnek nehézségét el kel szenvedni.

Principium dimidium totius.

El-kezdeti fele az egész dolognak.

Facile est inventis addere.

Könnyű az talált dolgokhoz adni.

Deteriora pertinacius hærent.

*Az hivanyabb dolgok meg-atalkodottabból bennünk
maradnak.*

Fœda

Fœda igitur prorsus abolenda.

*Az oczmány dolgok annakéért tellyesség gtl el-tör-
lendők.*

Virtus laudata crescit: & honos alit artes.

*Az meg-dicsfirtetet jószágos-czelekedet nevékedik. Es
az bíczület neveeli az tudományokat.*

Hoc momentum, unde pendet æternitas.

*Ez szem-pillantásni idő, az honwet függ az örökké
valóságra.*

Sub fœdida veste sæpe scientia.

Az rusnya ruha alatt g yakorta tudomány vagyon.

Novitas acquirit gratiam.

Az újságla szerez kedveséget.

Reminiscere te omnino pulverem esse.

Rea emlekezzel hogy te tellyesség gtl por vag y.

Socius facundus pro vehiculo.

Az nyais pastárs szeker g yanánt va g yon.

Quod scis ignoras: digito compeſce labellum.

*Az mitt tudsz nem tudod: újoddal czendesízd meg
ajakadot.*

Declina à malo, & in bono te exerce.

*Térs el az gonosz tul, és az jóban g yakorollyad maga-
dat.*

Filij morigeri familiæ fulcra.

Az engedelmes fiak a czelednek tamaszai.

Conscientia mille testes.

Az lelki ismeret ezer bizonságok.

Quo magis licet, eo minus lubeat.

Mennél inkább szabad, annál kevésbé tessék.

Peccata

Peccata non resipiscientium eleemosynis non redimuntur, ut illibati sint.

*Az meg-nem-teröknek bűnök nem váltattnak meg
alamisnákkal hogy tiszták legyenek.*

Labentem occultè corripere: nemo sine crimine.

Az meg-eséttett ritkon fedd meg: Senki nincsen vétek nélkül.

Honestà reputatio est certum patrimonium.

*Az tiszteletes meg-banyas-vetés bizonyos aranyatul
maradt örökség.*

Intelligens magistratum possidebit.

Az értelmes ember tisztet fog birni.

Intima benevolentia strictius unit quàm affinitas.

*Az belső jó akaratt szorosabban foglal össze, mint
az rokonság.*

Minis didascalii proficit discipulus.

Az tanítónak fenyegetéssel öregbedik az erkölcsös.

Ex habitu præsuntur persona.

Éltözeiből böczültetik az személy.

Flos inter vepres halet & fulget.

A virág az róvisék között illatozik és tündöklök.

Cunctis stat terminus ævi.

Mindenek idejének határa vagyon.

Pecunie obediunt universa.

Az pénznek engedelnek minden dolgok.

Præconia post funera manent.

Az dícsíreték az halál után fenn maradnak.

Commune discrimen dissidentes conjungit.

Az köz veszedelmé az viszszá vonokat össze foglallya.

Oberrare

Operare continuò, ne te dæmon preoccupet.

*Munkálkodj val szüntelen, hogy tégedet az ördegh el
ne foglallyon.*

Cygnus canoro tono suas prosequitur exequias.

*Az hattyu hágos eneklésével ekesíti az maga temetését
Auxilia imbecillia firma consensus reddit.*

*Az gyenge segédelmeket erősekké teszi az egyet ér-
A perversis vituperari, decorum.* (rés.)

Az viszszá fordult aktól gyalaztarniekes dologh.

Studiorum radices amaræ; fructus vero lapidi.

*Az tudományoknak gyökerei keserűek, gyümölcsei
penigh jó izűek.*

Excelsus humilia respicit.

Az magasságbeli az alacsonyokat nézi.

Flamma fumo proxima est.

Az láng az füstöz közél vagyon.

Adolescentes inanibus non instruuntur.

*Az nevedéken iffiak hiában való dolgokra ne taníta-
tassanak.* (est.)

In equulei quæstionibus, & suspirijs, philosophandum

*Az czigazáskor való kerdex kedéseken és sóhajtasok-
ban kel bölczelkedni.*

Contritio cordis est secunda post naufragium tabula

*Az szívnek töredelmessége második tabla az hajóro-
rés után.*

Repetita plaga vexat aliquantò amplius.

Az gyakorta való czapau valamennyivel inkább gyötör.

Ursa cæcos lambit catulos.

Az nőstény medve vad kölykeit nyalogattya.

N

Ansam

Ansam te locupletandi arripe modo.

Meg-gazdagulsodnak alkalmatoságot kapjad most.
Abrenuncia Satanæ, qui circuit ut devoret.

Mondgy ellene az Satannak, a ki körül jár hog y meg-
Abstergenda inflicta infamia. *(egyem)*

El kel tölteni az reánkent gyalázatot.

Ne gradieris per tramitem incommodum.

Ne járs az alkalmatlan keresztfüvenyen.

Inspirationibus internis attendas sedulo.

Az belső ihlesekre figyelmessé a szorgalmatosan.

Rutilans jubar in caverna coruscat.

Az napnak verecsen tündöklő sugara az verőbelső
félik.

Rebus tibi iniunctis incunctanter incumbere.

Az te neked paranczoltatott dolgokon mulatozás nél-
kül raita légy.

Similis lactuca labris.

Hasonló salátája ajakhoz.

Expedit aspicias quod amittere possis.

Hátsnos hog y meg-nézzed a mitt el vesztetted.

Ob breve delictum, perpetuum supplicium.

Az rövid vétékért örökké való büntetés.

Oblocutores, & fufurriones, etiam cerdonibus exosi.

Az ragalmazók és az fúrtogók még az fódózo var-
gaknál is gyűlösegek.

Basilica reverenter visitanda.

Az tanacz-házat böczületesen kel meg-látogatni.

Inter benignos totales ne sis tetricus.

Kegyes paraszait közt ne légy kemor.

Suppli

Supplici succurrere ne pigeat.

Az alázatoson könyörgőnek segítse gúl leni ne resteld.
Figura sæculi instabilis.

Ez világnak ábrázattya álbattan.

Mores Imperatoris imitari, genus quoddam obsequij est.

Az Imperatornak erkölcszeit követni neműnemű ne-
me az engedelmnek.

Venusta facies, muta commendatio.

Az ékes ábrázat néma ajánlás.

Eloquentiæ symphonia mulcet, & favorem obtinet.

Az ékesen szólásnak eg yg yező zengése megnyhit és
kedvet nyer.

Frivola voluptas in instanti perit.

Az semmire kellő gyönyörűség eg y szé-pillantásban el-
Præclara accurate agenda. *(vesz)*

Az jeles dolgokat szorgalmatosan kel czelekedni.

Liberorum procreatio angor voluntarius.

Az gyermekeknek nemzéssek akarata szerént való ke-
serevés.

Neglecta juvenus sylvescit.

Az el-mullattatott ifjúság meg-vadul.

Circumstantia piaculum aggravat.

Az környúl-allo-dolog az vétet meg-súlyosítja.

Saturitas illecebrarum nutrit.

Az meg-éledés az édesgető gyönyörűségeknek dajka.

Vulgi genius perplexus. *(ja)*

Az községnek természetű zűrzavar.

Ad calamitatem quilibet rumor sufficit.

Az nyomoruságra akar mely hír-éleget.

N 2

Ingenius

Ingenuis acerba penuria.

Az nemes erkölcsűeknek keferű az szegénység.

Pravus culturâ fit frugi.

Az el-vetemedet véle bánással léfzen jó.

Ut languent folio lilia pallido;

Miképpen el-lankadnak az sarga levelű liliomok

Sic splendor nitidis qui radiat genis.

Azonképpen az fényesség mely az tündöklő ortalakon

Et pennis volitans forma fucacibus. (rag yog.)

Es az g yors szárnyakon repülő ábrázat

Cursu perceleri fata ubi venerint,

Midőn az Isteni végezések g yors futással el-jönek.

Perpulchri spoliū corporis horridum,

Az szépséges testnek szonnyu ragadományát

Et nugas fragiles, ludibrio dabunt.

Es az romlando hívásokat czúffá teszik.

Turgida curarum tempestas obruit aulas.

*Gondoknak fel-fuvalkodot szel-vesze burittya el az
Udvarokat.*

Invisa imperia nunquam retinentur diu.

Az g yűlöletes birodalmak soha nem tarttnak sokáig.

Hora permutat ima summis.

Eg y ora el-változtattya az leg-alsókat az leg-felsők-

Non est è terris mollis ad astra via. (kel.)

Ninczen ez földről könnyű út az czillárokra.

Nobilitas nequitiz velamen.

Az nemesseg latorságnak fedele.

Flagitium, quod astu celatur atas indicat.

*Az gonosz-ságot, mely ravasz-sággal rejtegetterik, az
idő ki jelenti.*

Asinus

Asinus ad lyram, anser inter Olores.

Szamárt tudna az kobozhoz, Lúd a hattyúk, kizót.

Considera quam abominabile sit blasphemare.

Gondold meg mely utálatos dolog legyen káromk dni.

Seditiosi Reipublicæ ruina.

Az párt útók az kizsénéses társaságnak veszédelmi.

Accusator, qui consortem desert, sese intueatur.

Az vadolo, ki az ő véle eg y szeréncejeű társát be va-

dollya, ő magát tekincze meg.

Suspicio necessitudinis venenum.

Az gyanuság barátságának mérge.

Qui tangit picem inquinabitur ab ea.

A ki meg-illeti az szurkot meg-mocz koltatik attúl.

Defunctum non insectaberis maledictis.

A meg-koltat ne illeld szidalommal.

Iniquorum secundus successus non te offendat.

*Az hamisáknak szerencze és elő menetelek ne botrán-
kosszason meg tegedet.*

Magistrum deludere insipientis est.

Mesterét meg trefálni efsz telenhez illik.

Nitimur in vetitum cupimusque negata.

*lg yekezünk az tilalmas dolgokra, és kívánnjuk az
tőlünk meg-tagadtatott dolgokat.*

Acedia vitijis fomitem suppeditat.

Az tunyaság az vétkeknek taplót szolgáltat.

Desidi semper ferix.

Az restnek mindenkor innep vag yon.

Vecordes verbis non subiguntur.

Az kába emberek szóra meg nem hajolnak.

N 3

Insidia-

Insidiatur, qui admodum blanditur.

Olálkodik a ki igen bizelkedik.

Assentatio magnatum perniciēs.

Az bizelkedés az nag y rendeknek veszedelme.

Sophista tergiversari solet.

Az patvaras bölcz tetovazni szokott.

Luxum suadent lascivi, non sopheri.

Az bujaságot javallják az fajtalanok né az bölczek.

Stulti doctrinam spernunt, & manticam a tergo oculunt.

Az bolondok az tudományt meg-utallják és az kettő táskát hátuk mege restik.

CENTVRIA SECVNDA.

De Prudentia & Imprudentia.

MASODIK CENTVRIA.

Az Okosságrol és Oktalanfágról.

Ambula cum prudentibus, & calcaribus non indigebis.

Jári az okosokkal és farkantyú nélkül né szűkölködöl.
Sapienti sua fors placet.

Az bölcz embernek az maga sorsa tetszik.

Expende robur, prius quam quidquam aggrediaris.

Meg-hand-vezd erődöt minék előtte valami dologhoz fogdal.

Fronte capillata, post est ocaseio calua,

Az alkalmazóság elől hajas, hátul kopasz.

Non

Non temerè corrui, qui prospicit.

Nem vakmerő képpen esik el, a ki továbbra néz.

Sopitas dudum similitates ne fuscites.

Az régen le-czendesedett g yúlóségeket ne támad d fel.

Sustine, abstine, mori memento.

Tűrs, szenvedg y, magad meg tartoztassd: hog y meg halssz meg emlékezzel.

Mora odio est: verum dat vires.

Az kesedelem g yúlóséges; de erőt ad.

In portu navigat, qui se probè novit.

Az rev-párton hajóházik a ki magát jól ismeri.

Aes speciei, vinum animæ, speculum est.

Az réz az ábrázatnak tükrö, az bor az elmének.

Oculus heri impingat equum.

Az gazda szeme bizlallja meg az lovat.

Beneficium accipere, libertatem est vendere.

Az jo-tereményt el venni szabadságnak el-adása.

Præcipitis judicij comes est penitentia.

Az habahurja itéletnek uti társa az meg-bánás.

Dolenti non est adhibenda fides.

Bánatos embernek nem kel binni.

Sponte oblatum dupliciter gratum.

Az mitt szabad akarattal adnak, két képpen kedvés.

Cavendi oportunitas non est omittenda.

Az el-savoztatásra való alkalmazóságot nem kel el badni.

Citius adest periculum, si vili pendatur.

Hamarab jelen az veszedelem, ha semminék tartat-tatik.

N 4

Delibe

Deliberandum est diu, quod statuendum est semel.

Sokaig kel tanácskozásni arról a mirt eg yser kel allatni.

Ad consilium ne accesseris, antequam voceris.

Az tanácsban ne menj, minkeelőtte hivattatol.

Silentij tutum primum.

Az halgatásnak bátorságos jutalma vagyon.

Fluxo ne fide colori.

Az el-múlando színnek ne hídgy. (cum.

Siste gradum, depone fastum, quid vesper vehit incert.

Aly meg, ted le az kevélységet, mirt hozzon az est.

Emere malo quàm rogare. (bizontalan.

Venni inkább akarok mint kérni.

Interdum veteratorem fingere non juvat.

Egy néha az czalárdot nem seghiti az hazugság.

Vitæ finem perpende: de crastino haud ullus securus.

Eletednek végét meg-gondold: az holnapi napról senki nem bátorságos.

Lacrymæ foeminarum ne te fallant.

Az asszony embereknek könnyhullatások teged meg ne czalljon.

Desinet oggannire conjux, si nihil respondeas.

Meg-szűnik ellened czevegni ha az-társod, ha semmit nem felelsz.

Thesaurum & talentum ne abscondas in agro.

Kinczedet és Talentomodat ne rejezdel az mezőn.

Adversus stimulum calcaneo ne calcitres.

Észton ellen ne rúghj az farkaddal.

Mendacem memorem esse oportet.

Hog y az hazug jó elmés legyen szükségesh.

Pro

Pro dote solummodò ne ducas uxorem.

Czak jegy-ruhaért ne ház-asodgyal.

Suo iudicio forex deprehenditur.

Maga jeleről tapasztaltatik meg az patkány.

Nuptam ad secreta ne admittas: garriendo enim ambos perdet.

Menyecz két titkodhoz ne bocz csás, mert czaczogásával mind kettő tőket el-veszti.

Desolatos deridere dementia est.

Az elpusztultakat meg-nevetni ész-telenség.

Cives ob politiam, non propter moenia.

Az polgárok az városi rendért, nem az kő falokért vadnak. (potentis.

Abyssum divini numinis, & arcana ne scruteris Omnip.

Az Isteni akaratnak mélységét, és az mindenhatóak ritkait ne vizsgál.

Versutus consulendo negociatur.

Az ravasz tanácskozásban munkálkodik.

Discretus esto in diluendis neophytorum defectis.

Meg különböztető leg y az új embereknek vétkeinek el-törlesében.

Exprime conceptum cum grano salis.

Mond ki az elmédben levő dolgot okoson.

Elephantem ex proboscide, ex ungue Leonem.

Az elefantot orráról, körméről az oroszlánt isméri. hedd.

Uttere presentibus, & tecum habita.

Fly az jelen való dolgokkal, és magadnál legy.

Soli lumen ne mutues.

Napnak világot ne adj y kölcsön.

N 5

Unica.

Unica hirundo non facit ver...
 Egy feczke nem tesz en tavaszt.
 Dulce bellum inexpertis.
 Edes az had azoknak a kik meg nem próbálták.
 Merx ultronea putet...
 Az árú, mellyel onszolnak, budós.
 Posterius casus providendi.
 Az jövőendő eseményeket eleve meg kell nézni.
 Piscator ictus sapit...
 Az halász, ha meg-cz aputtatik okosbáb.
 Ne sutor ultra crepidam...
 Varga ne tovább a kaptánál.
 Margaritas ante porcos ne projicias.
 Az jószágokat disznók eleiben ne hánd.
 Veteris litis iurgia non refricanda.
 Az régi perldésnek feddéséit nem kell meg újítani.
 Latet anguis in herba...
 Dizi kigyó tappang az fűben.
 Diluculo surgere saluberrimum est.
 Jó reggel felkelni igen egészséges.
 Angustum annulum ne gestato.
 Szoros gyűrőt ne visely.
 Quot homines, tot sententia.
 Menyi ember annyi értelme.
 Ignem gladio ne fodito.
 Tűzet pallasal ne szirkály.
 Monarchia perfectissima gubernatio.
 Az egy yedül való Fejedelemség tökéletese igazgató.

Auceps

Auceps fistulá volucrem decipit...
 Az madarasz sippal cz allya meg az madarat.
 Pugil suum regressum denuo pugnando qualitercunq;
 compensabit. (hartzolván meg-jobbittya.
 Az ököllet vívó bajnok az ő harra allását ujjenia.
 Confestim discute obscura...
 Ming yart fel vizsgál az homályos dolgokat.
 Bis pueri senes.
 Az vénék kétszer gyermekek.
 Cubiculo clauso precandum...
 Agas haznak be-zarlása után imadkozni.
 In æstate præsertim componite nidos.
 Kivalképpen nyáiban rakjatok fészket.
 Conjectura constat signis.
 Az vélekedés jegyekből áll.
 Profunda lustrare, absque exemplis arduum.
 Mélységes dolgot szemlelni példák nélkül gondos dolog.
 Pictura laicorum inscitia competit.
 Az irott kép az parasztnak tudatlanságokhoz illik.
 Serpens exuit pellem in sentibus.
 Az kigyó le verkezsi bürít az tövisfűben.
 Miracula assiduitate nihili fiunt. (nak.
 Az csudák szüntelen való létellel semminek tartatt.
 Valetudinem potionibus, & pharmacis, deinceps cu-
 ra diligenter...
 Egészedre italokkal és orvosságokkal ennek utánna
 gondot visely szorgalmazósan.
 Ne voveas, quandiu vacillas, ac tremis.
 Ne régy fogadást, valamio tantorász, és reszketz.
 Magus.

Magus, quò peritior, eò detestabilior.

Az büjös bajos mentül tudósab annal utálatosab.

Sannio sagax simplicem explodit.

Az serény gunyolo az eg yg yg yt ki süvölti.

Imbelli adminiculo ne sustentaris.

Erőtlen tamaszhoz ne tamaszkodjál.

Ne observes anxius fydera.

Ne tarcz számot szorgalmatosan az czillágokra.

Qui statim annuunt floccipenduntur.

A kik ming yart eg g yeznek, semmire böczültetnek.

Murò muli scalpunt.

Az íszvérek egy mást kilozón vakaríék.

Qui oppidò expertus est, subterraneos dolosi cuniculos supplantabit.

Az ki sokatt látott halott az czalardébernek föld alatt való al-lyukait meg trefállya.

Intra limites te contine.

Határodban tarczdamagát.

Jucunda vicissitudo rerum.

Gyönyörűséges az dolgoknak változása.

Indumentum sit elegans, non splendendum.

Az ruházat legyen ékes, nem fényes.

Misereri praestat, quàm ulcisci.

Könyörölni jobb, mint bosszút állani.

In praecipiendo perspicuus sit sermo, non prolixus.

Az paránczolásban világos legyen az szó, nem bön.

Conditione affabiles conformant se morosis.

Allappattal az nyajások alkalmaztatják magokat az mord emberekhez.

Divitiæ

Divitiæ adulatorum ad se pelliciunt, adversa probant.

Az gazdagságok az hízelkediket magokhoz édesgetik; az ellenkező dolgok meg próbáltják.

Castà matrona obtemperando imperat.

Az tisztà házas asszony engedvén paránczol.

lucrum cum iactura famæ, damnum est.

Hiréd veszteségével való nyereség, kár.

Curus bovem trahit.

Az szekervonó az ökröt.

Nodum in scirpo quærit.

Csomót az kékény keres.

Lanistæ practici de lana caprina digladiantur.

Az viadalt tanító mesterek az keczke gyapjú felől.

Sus Minervam docet.

(kardoskednek.)

A diszno Minervát tanítja.

Hæredis fletus sub larva risus est.

Az örökösnek síralma az ál-ortza alatt nevetés.

Viperam in sinu fovet.

Vipera kigyot kebelében táplál.

Anguillam cauda capeffis.

Ingolnát farkon akar sz fogni.

Ex arena funes & retinacula necitis.

Fővenyből köteleket és kötő szerszámokat készít.

Tunica pallio proprior est.

Az dolmány közelebb való a palástnál.

Idiota mulget hircum.

Az tudatlan paraszt feji az keczke bakot.

In mari aquam indagas.

Tengerben vizet keres.

Sponde;

Sponde; noxa praesto est.

Legy kezes; jelen az kár.

Laterem lavas: aereum percutis.

Teglát mosz; elterő eget veresz.

Ex vagina eburnea plumbeum pugionem exemit.

Eléfant tetemből czinált hivelyből ön handzart vetki.

Turdus sibi exitium egerit.

Az buros madár magának veszedelmet ganajlik.

CENTURIA TERTIA.

De Temperantia & Intemperantia.

HARMADIK CENTURIA.

Az Mértékletességről és Mértékletlenségről.

Contra extrema, temperantia est severitas.

Az leg-vegső veszedelmes dolgok ellen, az mértékletesség keménység.

Natura paucis contenta.

Az természet keveset meg-elégedik.

Præcipuum condimentum fames.

Kivalképpen való jóíz-adó szerzám az éhség.

Sobrietas inprimis optimates decet.

Az józanság főképpen az fő rendekhez illik.

Arcum intentio frangit; animum remissio.

A kézinyat a meg-feszítés tőri el; az elmét az el

Mulierem ornat taciturnitas.

(lankadás)

Az aszszonyt ekesíti a vesztég-halgotas.

Præf.

Præesse, & non prodesse, molestum.

Elsőnek leüni valamben, és nem hasznalni, nehez.

Opes conciliant invidiam.

(dolog.

Az gaz dagság szerez irigységet.

Rigor juris clementiâ moderandus.

Az törvénynek keménységét kegyelmefféggel kell igazgítani.

Nimia familiaritas contemptum parit.

Az felettébb való társalkodás meg-utalást nemz.

Testina lente: nam tardus velocem assequitur.

Lásniabá fies: Mert az késedelmes az gyorsat elérk.

Temulentus sese, non morum increpet.

Az részeg ö magát, nem az bort fedgye.

Ex rebus levissimis oriuntur dissensionis.

Kiczin telgokból származnak az viszfű vonások.

Aestimationem denigrat, gula qui indulget.

Böcsületit mocskoltja meg, a ki torkának kedvez.

Frustra hortaris inter pocula.

Hiaban intesz az poharok közt.

Dominandi libido bestia ferocissima.

Az Uralkodó snuk gonoszul kívánása igen kegyetlen bestia.

Ardor otiosus fit furor.

Az hivolkodo szerelem dühességé leszén.

Medicus garrulus onerosior morbo.

Az czázogó orvos doctör terhefőbb az betegségnél.

Adulter luxuriam, non prolem expetit.

Az parázna az bujaságot, nem az magzatot kíván.

Bya.

Prodi.

Prodigus provincie labes.

Az tékozló az tartományak mocka, kára.

Ne cui ærumnam suam exprobareris.

Senkinek nyomorúságát szemére ne vedd.

Concordia nummis proponenda.

Az eggyeséget az pénznel fellyeb kel böczólni.

Literæ non erubescunt.

Az level nem pirúl meg.

Savi inter se non consonant.

Az kegyetlenek eggy más közt nem eggyeznek meg.

Est cur paveat quem plerique formidant.

Vagyon miért féltlen, a kitűl inkább mindenek félnek.

Tenuis eibus est utilis, & ad contemplationē confert.

Az vékony éték hasznos, és az elmélkedésre hasznal.

A lauda suā harmoniā pigritiæ nos arguit.

Az paczirta az ó énekesével resteknek vadol minket.

Hydrops & podagra genuinæ sorores ingluviæ.

*Az víz-kórsg, és köszvény természet szerént való
bukai az zaballódásnak.*

Procerum pompa, ut cera calore liquefcent.

*Az főnépeknek pompájok mint az melegtől elolvado
viasz.*

Iteratus partus lænæ non contingit.

Másodszor nem ellik az nőstény oroslán.

Sera in fundo parsimonia.

Késő a fenekén az szűkön költés.

Quid pejus, quam abuti operâ & otio?

*Micsoda gonoszszab, mint visszszá élni az munká-
val és az hivalkodással.*

Antelu-

Antelucanâ industriâ & elucubratione vincunt nos opifices.

*Árratta előtt való serenséggel meggyőznek minket
az műves emberek.*

Avarus mortalium miserrimus.

A fősvény az haládo embernek közt léggyomorúltab.

Amant alterna camœnæ.

*Az éneklésnek Isten aszszonyi az eggy-más után való
éneklést szeretik.*

Coram grandævis conticescere debet.

Az nagy-idejűek előtt veszteg kel halgatnod.

Cui quis ab incunabulis assuescit, id optat.

*A mihez valaki bölcsőjétől fogva szokik, azt kíván-
nya.*

Coquus etsi maximè hebes, suipius recordabitur.

*Az szakács, bár igen ostoba legyen, ő magarul meg-
emlekezik.*

Tranquillitas placida diffidium extinguit.

*Az engedelmes czendesség az viszsza vonást megol-
tja.*

Aurum idè earum, quia rarum.

Az arány azert kedves-hogy ritka.

Jejunium in tentatione & tribulatione clypeus.

Az böjtölés az kísértetben és nyomorúságban páis.

Serius fatigatus facit relaxetur.

Az nagy dolgozba el-fáradt trefakkal enyhítések meg

Sterilitas sternit semitam cœlibatui.

Az magtalanság ösvényt csinál az nótelenségre.

Liberalis aperti sunt loculi.

Az bőkezűnek nyitva vadmak társáji.

O

Meditatio

Meditatio absque distracçãoe convertit planctum in
jubilum.

*Az elvonattatas nélkül való elmelkedés az siralmat
örömmre fordítja.*

A detracçãoe ne auditum cohibe.

Az ragalmazásra ne halgas.

Lenis commotus exandescit paulò vehementius.

Az lajst meg-haborodas valamenyivel inkább gerjed.

Animalia bruta chamo & frano domantur.

*Az oktan állatok zabolával és fékkel szeléditettek
nek meg.*

Tempus adimit molestiam.

Az idő elveszi az szomorúságot.

Erranti medicina confessio.

Az eltevélyedettnek orvoság az meg-gyónás.

Musica recreat melancholicos.

Az Musica meg-nyitja az nehéz kedvéket.

Alimenti mensura ponderanda.

Az élelnek mértékét meg kell fontolni.

Ambitiosi, ut hederà, fastigia insolenter ambiunt.

*Az tisztesség kívánók, mint a folyó borostyan, maguk
helyekre kívánkoznak.*

Orphanum & pupillum ne despicias.

*A kinek se apja se anyja ninczen, és az árvaát ne u-
tald meg.*

Libri absque verecundiâ carpunt.

A könyvek szémermetesség nélkül feddenek.

Aurora musis apta.

A hajnal alkalmas a tanulásra.

Mane

Mane è cubili ceu dama, exilias.

Reggel az ágynál mint az órá, kiugrogjál.

Implora altissimum, ut mundanos amputet nexus.

*Hid segítségül az magóságélt hog yez világi kötö-
lékeket el-messe.*

Una flare & sorbere, impossibile.

Egyser semind féni és hőrpólni lehetetlen.

Convivium, catena deliciarum.

Az vendégség lántza az gyönyörűségeknek.

Puritas, post excidium carnis, æmula est virginittis.

*Az tisztaság az testnek veszedelme után, vértokedik
az szézeséggel.*

Candentes carbones crebrò scintillant.

Az tűzes holtizenek gyakran szikráznak.

Eduliorum fœcunditas secum ducit titillationes ob-
scœnas.

*Az élelnek bővsége magával hordozza az fajtalan
csiklandósakat.*

Factiosus odit plus quàm duos.

Az pártolkozó többet gyűlöl kétónél.

Pubes, continentia cingulo, renes & lumbos con-
stringat.

*Az ifjuság, az maga meg-tartoztatásnak övével ve-
sét és agyékut szorítzza.*

Monachus sicut passer solitarius in tecto.

A Barát mint az eg yedül való vereb az ház bélian.

Oliva si à capro lingatur non germinabit.

*Az olaj fa, ha az kecske bak meg-nyalja, nem bim-
bózik.*

Q 2

Cum

Cum longævis ne alterceris, ne succenseant.

Az hozzu-időjűekkel ne visálkogyal, hogy megne haragudg yanak.

Diversorij rixas æquanimiter feras.

Az vëndeg-fogadó haznak viszsza-vonásit czendes elmével tártied.

Nec in ipsa regiâ absque regulâ regnandum.

Még az Király udvarában is nem kel regula nélkül országotni.

Siacerus non desciscat à vestigijs rectoris sui.

Az hív tanítvány ne hasonljon el az ő Mesterének nyomdokaitul.

Venter auribus caret.

Az hasnak ninczen füle.

Crapulator à sepulchro modicum distat.

Az részeges az koporsótul nem messze vagyon.

Obtreclatoris guttur, canalis infestus.

Az ragalmazónak torka, fenekedő czatorna.

Græculus esuriens in coelum, iusseris, ibit.

Az éhező Görög az égben is, csak paránczollyad fel megyen.

Absentem lædit cum ebrio qui litigat.

Az távul valót sérti meg a ki az részéggel habborog.

Iratus multa mentitur sibi.

A ki meg haragszik sokat hazud magának.

Amor ordinem nescit.

Az szerelem nem tud rendet.

Abdomen non gignit subtilem sensum.

Az veséknek kövérsege nem szűléles elmét.

Pomum

Pomum è paradiso protoplastum expulit.

Az alma Paradisomból az első ember ki űzte.

Passionibus suis acquiescere obest.

Embernek az maga indulatának engedni ártalmas.

Epulis & scyphis enervantur athletæ.

Etkekkel és pohárokkal meg-erőtelenítettnek az baj.

Fornicatio pessima lues. (nokok.)

Az bujalkodás igen gonosz dögletefesség.

Ex comædia, tragœdia.

Comediából, tragédia lött.

In adversarij dispendio ne exultes.

Ellenségednek kárában ne tomboly örömedben.

Canis ad vomitum & vindictam.

Az eb az okádásra és az bosszún-állásra, meg-tér.

Desipit qui superiori repugnat.

Bolondoskodik a ki az felső ellen tusáskodik.

Superfluous imber arva plerumque subvertit.

Az kelleltinél több zápor az ugárokat gyakorta fel for-

Obefi, minimè solertes. (gattyá.)

Az potrohosok nem gyorsak.

Insulsus mimus, pervicax finia.

A más-ember maga-viselésének izetlen követője ver-sényes majom.

Hallucinantur qui arroganter cathedras appetunt.

Tevélyeknek kik az pradihallo székeket kerkedve kívánnak.

Quam innumeri hodie onagri in civitatibus commorantur! (rosokban.)

Mely számtalan vad szamárak laknak ma az vá-

O 3

Futilis

Futilis effutit quodcunque illi in buccâ est.

A feczegő ki feczegi valami az szájában vagyon.
Advocatus inter clientes in prætório vociferatur.

Az szeszollo az ő göd-viseleése alatt valek között az tornácban zaiog.

Cupiditas conspirationis intestinae fomentum est.

Az kívánság az kiséég közt való partoláshnak tápláló ezk ze.

Zelotypi zelus à furijs immititur.

Az buzgó indulatunak haragha az dühös ördög asz- szonyoktul boczattatik.

Copia fastidium generat.

Az bőséég meg unasi nemz.

Pudeat post nuptias stupro te prostituisse.

Szég yenlyed hog y az menyegző után magadat paraz- nasgra adtad.

Si in trutinâ & æquilibrio æquiparasssem connubia, non jam bigamus forem.

Ha az fontban és az eg yenlő mértékben egy be vetet- té volna az házasságokat, nem volnék két feleség.

Timidus appellat se cautum, parcum sordidus.

Az félénk magát okosnak nevezi, az rusnya, szán- kón költőnek.

CENTURIA QVARTA.

De Justitia & Injustitia.

NEGVEDIK CENTVRIA.

Az Igasságról és Hamisságról.

Discite

Discite justitiam moniti & non temnere divos.

Tanuljátok az igazságot meg-intertven és meg nem utalni az Isteneseket.

Camelus non ingreditur per foramen acûs.

Az Teve vagy bajor ki tél nem megy be az tő fokon.

Majori cede: minori parce: trocho lude potius quam alcâ.

Nag jobbnak engedgy, kiséebnek kedvez: czigával jádál inkább mint kotzkával.

Ab alio expectes quod alteri machinaris.

Mással várjad a mitt másnak készitesz.

Pastoris est tondere pecus non deglubere.

Pásztor tiszti meg-nyírni az juhokat, né meg nyuz-

Incidit in foveam, quam struxit.

Bélé esett a veremben melyet épített.

Dignum patellâ operculum.

Melótálához fűdöje.

Vultus reum prodit.

Arzulatya az bűnöst el-arulja.

Principum fatuitas tererrima.

Az fejedelmeknek bolonsága iszonyu.

Patria cognatione propinquior.

Hazánk a rokonságnak közelebb való.

Non displicere specimen rectitudinis est.

Tetizeni jeg ye az igazságnak.

Pauper ubique jacet.

Az szegény mindenütt hever.

Attentare quod inhihet, nefas est.

Azt czelekedni a mitt meg tiltasz, nagy latorság.

Facultates non benè comparatæ, haud sunt diuturnæ.
Az nem jól keresett gazdagságok, kevés ideig tartanak.

Facultatem jurisdictionis tuz ne transcendas.
Az te törvény szolgáltatására való hatalmadnak erejét által ne haghiad.

Patrata malignè privatim, in propatulo erunt.
Az magán megczélékedett dolgok, nyilván lesznek.
 Claustrinis conjurationibus castra amplissima dissipantur.

Alattomban való íszve-esküvesek miatt nagy táborok elszéllenednek.

Afflictis opitulari magnificum est.
Az megnyomorodtaknak segítséggel lenni nagy szépségű dolog.

Ad inermes defendendos protectore opus est.
Az fegyverteleneknek megőrzésekre oltalmazó szükség.

Tellus culta suggerit opima fata.
Az megművelt föld szolgáltat kövér vetéseket.
 Complementum legis pax est.

Az törvénynek teljessége béke.
 Episcopus, in Ecclesiæ apice, ut carbunculus luceat.
Az Püspök az Anyaszentegyháznak tetején mint az Carbunculus könyvilágoskodik.

Mansuetus, sine cultro & cruciatu, martyr.
Az szelid ember kés és kenész nélkül mártírom.
 Contaminati post Baptismum afficiamur luctu.

Az keresztség után megferteztetvén sirankozunk.
 Rhetor

Rhetor ab eo, qui sibi refragatur, vel invito veritatem extorquebit.

Az ékecsen szollos, attal, a ki ő nélkü ellene mond, akarattya ellenis az igazságot kitékeri.

Hypocrita germanus crocodili.
Az képmutató mind apával anyával egy az. Crocodilus.
 Exiguo caballo curta strigilatio. (lal.)

Az kicsiny karolának rövid vakarás.
 Conscius ipse sibi, de se putat omnia dici.
Az ki az maga vétkeit tudgya, azt véli hogy y mindeket ő róla mondanak.

Urbani summopere sycophantas aspernantur.
Az emberséges beszédűek felele igen utállyak az pusztaváros ragalmazókat.

Parricida nefandus culeo insuendus.
Az saját atyjának gonosz gyilkosát bőr sáokban kelvarrani.

Lucentuosus haud unquam impunè se vendirabit.
Az rokonságával parasznalkodo soha büntetetlenül magát kérkedve nem mutogatya.

Subdola pellicis suauum, morsus aspidis furda.
Az hazai emberel parasznalkodo csalárd kurvának czokia siket aspis kígyónak marása.

Monile fontis, capistrum jugulans.
Az bűnösnek nyaki ékecsége, kőszöntnyűje, torkát megmettő lántos fű.

Diffimulantis indignatio, virus pestilens est.
Az ki nem tetteti, annak bosszszonkódása halálos mérreg.

Qui escam respuit, & perperam vivit, est instar Diaboli.
A ki az ételt meg veri, és visszafordultul el, olyan mint az ördög.

Extolida conniventia, despiciatus.

Az balgatag latatlanna-tételből meg-utálás következik.

Eruditi, velut stellæ micabunt.

Az tudósak mint az csillagok tündöklezni fognak.

Communicans olla cum cacabo confringetur.

Az földével közösködő fázék elrontatik.

Stateram ne transilias: nec diadema carperis.

Az serpenyítelen lántos fontor ne hágd-átal: az királyi Coronat-is ne tépjed.

Aranea bufoni aconita propinat.

Az pók a varas békára mérget kőszön.

Atheus, est talpa de diæ excutiens.

Az Istentelen ember nappal vakoskodo vakondak.

Ubi disciplina claudicat, discordia jubas erigit.

A hol az fenyíték sántal az, eg yetetlenség serényt emel.

Superborum tabernacula funditus extirpabuntur.

Az kevélyeknek hályekük fundamentumtól fogva ki g yomláztatik.

Petulans satyra mordendo medetur.

Az czinnalan feddözö vers mardosván orvosol.

Rationi parer, qui religionem sectatur.

Az okosígnak enged a ki az Religiot követi.

Venerare quos antecellere conspicaris.

Meg-bőszüllyed a kiket felljeb valóknak látn.

Ex alia

Ex alieno corio largas corrigias secas.

Az más ember bőriből bő szíjakat mettezsz.

Convitijs prapositum ne laceffas.

Az elötted jarót szítkokkal ne ingereld.

Antecessorum decreta amplectenda.

Az elöttünk valóknak végzéiket szeretni kell.

Detrimentum, cui obstandum, ne permittas.

Az kárt mellvnek ellene kel állani, ne enged a lanni.

Qualis vir, talis oratio.

Minémű az, ferfi, olyan beszéde is.

Plurimum tribue antiquitati.

Sokat tudádonicz az reghiségnek.

Civilis agrestes improbat, & impugnat.

Az emberséges ember az parasztokat nem javallja, és ostromallja.

Latratus molossi furem manifestat.

Az agárnak ugatása nyilván valóva téfzi az lopót.

Compatere multitudini advenarum.

Tűrt eg gyűrt az, jóvevényeknek sokaságával.

Ubicunque interficere fas est, ibi etiam prædari.

Valahol szabad öldöklezni, ug yan ott tolvajlani is.

Consanguinitas dirimit matrimonium.

Az vér szerént való rokonság felbörttya az házasságot.

Superstitio est idolorum servitus.

Az babonaság az bálványoknak szolgálattya.

Fratrem eum charitate corrige.

Attyádfiat szeretettel dorgald meg.

Artifici compedes impinguntur sui.

Az mester embere az maga bekötöttetennek.

Agrice

Agricola, merit quod seminavit.

Az szanto-vető ember azt arat tya à mitt vetett.

Sicarij averfantur tribunalia.

Az ember öldöklők gyűlölik az törvénytevő székeket.

Agnoscenti sua enormia, ignosce atque dimitte.

A ki az maga bűnét meg ismeri, meg-bocsás s-meg-engedgy.

Futura non sunt investiganda sortilegijs.

Az jövőendő dolgokat nem kel nyomozni sors-vetéssel.

Festivum concionatorem auscultamus libenter.

Az jóles Predikátort örömeű halgattjuk.

Ignominiz notam inurere prohibetur.

Valukit meg-gyalázní tilalmas.

Gesticulanti scortó domum tuam præclude, ne te nutibus irretiat.

Az gyesztaldogalo kurvanó előtt az te házadat be zárjad hog y teged integetesível halójában ne keritczé.

Mœchus in puncto descendit ad inferos.

Az parázna egy szem-pillantásban pokolra száll.

In gehennâ punientur protervi.

Gyehennában büntettetnek meg az fajtalanok, az kinyesek.

Parasitus petulcus procul sit à tao consortio.

Az buja mások után nyalakodo tavol legyē az te társaságotdnl. (ferit.

Appropinquante brumâ, Ciconia Septentrionem de-El-közelitvén az tél az golya északot el-hagya.

Sequaci visco aves vagæ illaqueantur.

Ragado léppel az bujdosó madarak meg-köteleztetnek.

Qui

Qui non exequitur præceptum, cogendus est.

A ki az paranczolatot végeben nem viszi, kēszerteni kell.

Consuetudo delinquendi offuscat intellectum.

Az vértkezésre való szokás meg-homályosítja az értelmet. (duccetur.

Putredine, quæ intrinsecus fuerit, ejectâ, cicatrix ob-

Az rothartság, mely belől vagyon, ki vettettvén, az seb-hely beborittatik.

Myſteria ſacra exacte ſubeunda.

Az szentséges titkokat helyesen kel fel vallalni.

Perfidus Apostata lepra corripitur.

Az hamis hittől szakadt bēl-poklofságal veretik meg.

Explorator fallax ſibimet pedicas fabricat.

Az csalárd kém ő magának nyugót, kalodat, csinál.

Idonei ad ſacerdotium eligendi.

Alkalmatosokat kel az Papságra választani.

Non obliquē de patrono cenſeas.

Gonoszul gond-viselőd felől ne irély.

Presbyteris primitivæ frugum & decimæ conſecrandæ.

Az egyházi tanító embereknek kel az veteményeknek első zengeit szentelni.

Arbiter, expers rei, querelas non examinet.

Az fogott bíró, nem tudván az dolgot, az panaszkodókat ne vizsgálja.

Abbas immodestos à cœnobio exterminet.

A Gargyán az mód nélkül valókat a klastrombol ki

Furca manticularij pulpitem. (izzze.

Az erszény metellőnek akasztó-fa játék néző helye.

Non

Non est res abdita, quæ non divulgabitur.
Ninczen oly el titkolt dolog mely ki nem hirhedik.
 Transgreditur opulentus, plebitur inops.
Az gazdag vesztkezik, az szegény bünhödik.
 Ovem lupo strangulandam commisit.
Ovem lupo strangulandam commisit.
 Farkasra bíztaad hog y az juhok megfojcsa.
 Largitio corrumpit suffragia.
*Az adakozás megvesztegeti az embereknek akarat-
 tyokat jelentő irásokat.*
 Viduam extrudi turpe est.
Az szűveg yet ki-hannivár dolog.
 Extorta venia, violentia est.
Az erővel boczánat, erőszak. (advertis
 Festucam in pupillâ contubernalis, trabem in tua non
*Az szalkat lakótársodnak szem fényébn észedben
 veszed, az gerendát az magadéban nem.*
 Qui fortum suum enecat, Tygride truculentior est.
*A ki az maga magzattyat megöli, az tigrisnél ke-
 g yetlenebb.*
 Impudens innocuum quotidie persequitur.
Az szemtelen az ártatlant minden nap üldözi.
 Causidicus non meam, sed suam, crumenam spectat.
*Az prokator nem az én erőnyemet hanem az ma-
 gaét nézi.*
 Ut quid torques in collo amentis & armilla?
*Mire való az aránylantz és az arány peretzek az
 bolondnak nyakában.*
 Noverca conatur perimere privignum.
Az mostoha anya ig yetkezik megölni az ő mostoha fiat.

Mater

Matertera legitimorum, nothis austera.
*Az törvény szerént való magzatok anyjának né-
 nye vagy icze, az fattyakhoz komorok.*
 Aliquando degenerat progenies a proavis.
Egy néha az unokák el fajulnak az ő nagy eleikül.
 Vilem efferre, est selem purpurâ & ostro insignire.
*Hírván emlert fel magasztalni, nem eg yeb hanem
 maczkát barsonnyal és skarlat színnel felekesíteni.*
 Prætextatam puellam deslorare, immane dedecus.
*Az bársony ruházatú leányt meg-sz eplésíteni, iszo-
 nyu gyalázat.*

CENTURIA QUINTA.

De Fortitudine & Imbecillitate.

EOTEODIK CENTURIA.

Az Erősségről és Erőtleniségről.

Fortes fortuna metuit, ignavos deprimit.
*Az erőssékül fél az szérencse, az resteket le-
 podgya.*
 Gaudet patientia duris.
Érül az bekecséges türes az kemény dolgok alatt.
 Ingens telum necessitas.
Nagynyi az szükség.
 Injuriarum remedium est oblivio.
Az bosszúságoknak orvossága feledékenység.
 Regnum sibi asciscit, qui concupiscentiam superas.
*Országot foglal magához, az ki az maga kívánságát
 meggyőzi.*

Infirmitas

Infirmus, in lecto decumbens, dum spirat sperat.

Az beteg, ég yban feküen, míg lih-pih, reméll.

Habet & musca splenem.

Vag yon az lég ynek-is lépe.

Formica sua bilis inest.

Benne az hang yaban-is epéje.

Cessandum potius, quam desperandum.

Inkab meg kel szünni, hog y sem kétségben esni.

Exulare injuste, non castigatio, sed profugium.

*Számki vétségben járni hamisán, nem sunyargatás
hanem oltalom.*

Verus magnanimus, qui triumphum repudiat.

*Az az igaz bátor szívű, a ki az g yezedelmet meg-u-
Quod decreveris, constanter urge.* (tallya.)

A mitt el-rendelsz albatrossan rajta lég y.

Gutta cavat lapidem: chalybs consumitur usu.

*Az czöpp meg vája az követ, az atzél g yakorlással
meg-emesztetik.* (nati.)

Heu, quantoperè singultient prævaricatores condem-

*Ah mely igen czöklönak az törvénynek meg-senten-
tiaz tartott által hagai.*

Palma pondere viger.

Az palma fa tereh alatt vag yon jób erejében.

Condonando, trophæum adeptus es.

Meg-engedvén, g yezedelmet nyertél.

Taurum tollet, qui vitulum.

Eókrót veszt el, a ki borjut.

Repentina apparent gravióra.

Az véletlen történt dolgok tettzenek súlyosbakkak.
Repel

Rebelle motus in potestatem redigendi.

Az párt itö indulatokat hatalom alá kel hajtani.

Conserva victoriam quam nactus es.

Meg-tarczad az g yezedelmet, mellyet nyertél.

In me cudetur ista faba.

Enream kecsittetik az az g yalázat.

Sine præsidio non se tuetur majestas.

*Oltalmazó vitézi sereg nélkül nem örizheti magát
az Felség.*

Barbarus atrocitatem anhelat.

Az paraszt kegyetlenséget léhél.

Desideria dilatione augentur.

Az kívánságok halogatással nevedednek.

Ut simus solliciti interdicitur; non ite munijs insistere.

*Hog y szorgalmátosok leg yünk meg-tiltatik: nem pe-
nig, hog y tisztánkben el járjunk.*

Inimicum dilige, & panem illigravitò feras, etiam si
non flagitet.

*Ellenségedet szerebéd, és kenyeret ó neki ing yon vig y.
ha szinten nem kívánná-is.*

Contumelias benignitatis loricà retunde.

*Az boszszuságokat kegyességnek pantz éllával verd
vissza.*

Contra malevoli spicula, tolerantia præbet scutum.

*Gonosz akaronknak lövellő dárdái ellen az tűrés nyújt
Jacula prævisa minus feriunt.* (paist.)

Az elevé meg-látott hajtó dárdák kevesbé sértnek.

Buccina strenuo audaciam adjicit.

Az trombita a serény vitéznek bátorságot ad.

Grex gruum, vel dormiens, excubias constituet.

Az darvak serege, meg ha aluszik-is, őrállásokat rendel.

Inter malleum & incudem versatur.

Az pöröly és üllő közt forog.

Qui perseveraverit, brabium auferet.

A ki veghig meg marad, a jutalmat el-vészi.

Insignia coepta, longanimitate perficienda.

Az teljes el-kezdet dolgokat hosszú türelemmel kel el-vés.

Saucij non est, nosocomij tædere. (gezsi.)

Nem illik az sebeshez hog y az ispotalt mng unnya.

Capulares decrepiti paulatim delirant.

Az el-aggot vénék lassan lassan bolyókáskodnak.

Inter manipulos & fascies zizaniorum, est triticum.

Az konkollyoknak kévé: és nyálabi közt az buza.

Qui catus est, competitoris sui incremento non decrescit.

A kiskor, az ő véle egy tisztet kíváno társának öregbülésével nem száll alá.

Judæi se circumcidunt: Christiani cilicio se vinciunt.

Az Sidók magokat körül-metéllek, Az Kereszttyének magokra fákos köntöst kötnek.

Almæ & intemeratæ virginis primogenitus, in angustijs patrocinator.

Az tiszta és meg nem-ferteztetett Szűznek első szülötte, az nyomorúságokban vagyon oltalommal.

Perduellis exilio mulctatus, quod applicet?

Az szám-ki-vetésel meg-büntettetett áruló, hova foghia magát.

Cum

Cum galeâ & umbone perdius & pernox vadit.

Az sisakkal és pajszal egész nap, és egész éjel meg yon.

Remis & velis ad navale properat.

Evedzökkel és vitorlakkal teljes tehetségével az hajó tarto helyhez siet.

Auspicio felici vellere potitus est Graio.

Szerencsésen el-nyerte az Görög országhi gyapint.

Romphæa obruta in congressu nequicquam exeritur.

Az életlen rompa pallos az ütközetkor csak hiában vonattatik ki.

Valdè munificum est liberare captivos.

Nagy adakozás meg-szabadítani az foglyokat.

Certamen agonis postremi est transitorium.

Az leg utolsó harznak viadallya el-múlado.

Allidit parvulos ad petram.

Az kisdedeket az kő-sziklához suitya.

Puillanimis ad heroica non aspirat.

Az féltelmes ember nagy úri dolgokra nem vag yodik.

Meticulosus umbram veretur suam.

Az féltelmes az maga árnyekatul-is fél.

Tremulus lepus plagas non perspicit.

Az reszketeges nyúl az vadász halókat nem láttya.

Prædicator tepidus suggestum non conscendat.

Az sem hev sem hideg Prædicator ne mennyé az prédikallo székben.

Quomodo te consolabitur, qui proprijs premitur gemitibus?

Miképpen vigasztal tegedet a ki az ő tulajdon sóhajaitul szorongattatik.

P 2

Partu

Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus.

Szülbetnének heg yeket, s-születtetik nevetségés eger.

Hymnus de Passione Christi.

Diczeret az Christus szenvedéséről.

Coenam cum discipulis Christus celebravit.

Tanítványival Christus az vaczorát celebrallja.

Obitum Apostolis palam nunciavit:

Halálát Apostolinak nyilván meg-jelenté.

Ac authorem sceleris simul demonstravit.

Es szerző okát és gonoszságának egyszer s-mind ki-mu-tatá.

Et egressus protinus, hortulum intravit.

Es legottan ki-menvén az kerteczkében mene.

Atque humi procidens sese tunc prostravit.

Es az földre le-esvén akkor le-borúla.

Et transferri calicem à se postulavit.

Es el-véetni az pohárt magától kíváná.

Satoris arbitrio illud resignavit.

Az teremtőnek akarattjára azt hagyá.

Sudor item sanguinis subito manavit.

Es az vérnek veriteke hirtelen folyamék.

Ad quid, inquit suaviter, amice appulisti?

Gyönyörűségesen monda, mire köz-elitél barátom?

Nunquid osculaberis, quem jam tradidisti?

Nemde meg-csokolodé a kit már el-adtál.

Assistentes interim irruunt ministri.

Az ott álló szolgák azonban rea-rohanának,

Nox

insomnis integra illa terebatur.

Az az egész ettszaka alom nélkül fog y vala el.

illa planè requies illi præstatur.

Ellyeség gel semmi nyugodalom ó néki né adatik vala

Colaphis & alapis innocens maclatur.

Artatlan lévén artzul és nyakon verettetik,

Et tumultus populi magnus excitatur.

Es az népnek nagy zendülése támad,

Stipatus militibus vinculis arclatur.

Az vitézektől környúl-véttven kötelekkel szoron-

Et crudis verberibus dirè laceratur. (gattarik.

Es kemény verő szer-számokkal heg yetlenül szag gat-

Caput regis inclyti spinis coronatur. (tatik.

Az dicziretes királynak feje tövissel koronáz tatik.

Posthæc flexis genibus ab his irritatur.

Az után térd-hajtasokkal ezektől ingereltetik.

Ecce cutis tenera pij salvatoris.

Imé g yenge bőre az heg yes Idvezítőnek.

Ad columnam rigidis flagellatur loris.

Az oszlop meller kemény g yeplékkel osteroz tatik.

Derivantur rivuli undique cruoris.

Származnak minden felől az sebből ki folyt vérnek patakjai.

Et per urbis compita mitis procedebat.

Es az városnak utzain szeliden meg yen vala,

Crucisque patibulum humeris gerebat.

Es az keresztnék fáját vállán viseli vala,

Ad fores & ostia turba confluebat.

Az ajtókra és kapukra az sereg ösz ve gyűl vala.

P 3.

Ejusque

Ejusque confusio singulis patebat.
Es az ő gyalazattya mindeneknél nyilván vala.
 Ad pudoris cumulum Jesu denudaris.
Nag yob szeg yenedra úr Jézus le vetkez tetel.
 Ad ventum & frigora pannis spoliaris.
Az szélén és hidegen ruhaidtól meg fosztatol.
 Atque cum latronibus æquus deputaris.
Es az latrokkal eg g yenlőnek ítél tetel.
 Quasi dux facinoris in medio locaris. *(tetel.)*
Mint eg y gonosz ságnak fejedelme köz ében helybez.
 Tensis ligno brachijis, artus conclavantur;
Ki feszítetvén karjaid, tagaid az fahoz szegesz tet-
nek.
 Atque membra erucibus chordis alligantur.
Es tested részei iszonyu sinorokkal oda kötöz tetnek.
 Nerui, venæ, parili modo laniantur.
Inaid sereid haszoló módon szag gattatnak.
 Pedum plantæ etiam ferro penetrantur.
Labainak talpait is az vas által hatya.
 Loquens in se postea, Sitis, ajebat:
Szólván annak utánna, monda: Szomjuhozom.
 Et degustans paululum sumere nolebat.
Es meg kóstolván eg y kevesé, nem akará venni
 Acetum, quod illico felle commiscebant.
Az etzetet, melyet épével ottan meg eleg yitették va-
 Et infusum spongiæ ori porrigebant. *(la.)*
Es spongiában töltvén szájához nyujtjak vala.
 Vocem promens ultimam, Patrem invocavit.
Utolsó szavát ki-boczatván Attyát hívva segédül
 Spiritum

Spiritumque manibus ejus commendavit.
Es lelkét annak kezében ajánla
 Cum clamore valido tandem expiravit.
Erés kiáltással vegezetre meg hala.
 Sic salutis gentium, opus consummavit.
Sic salutis gentium, opus szövetségének idve ségének dolgoz.
 Deinde cujus valeat mens vel lingua fari.
Tovabba kinek elméje és nyelve beszélhetné ki
 Quantum intus creditur Maria turbari.
Menyire, hihető, hog y Maria belső képpen meg-habo-
 Cum cernebat luridum latus vulnerari. *(rodot.)*
Midőn lattya vala kékes oldalát meg-sebesítetni
 Atque Nati viscera lanceâ forari!
Es szülöttének belső részeit lanczával lyukasztatni.

CENTURIA SEXTA.

De Actionibus humanis.

HATODIK CENTURIA.

Az emberi cselekedetekről.

Gregiâ indole præditus, extolli meretur encomijs.
Az ki elmének nemés indulattjával fel ekesitte-
 tet, meg érdemli hog y diczirettekkel fel-ma-
 gaztaltassék.
 Aequus apud præcos non adoptabatur.
Egy idejű az reghieknél nem fogadtatik vala fiuvá.
 Nebulones, in popinis, meras tricas tractant.
Az rosz emberek az város konyháiban merő biában-
 való dolgokat forgatnak. *Legis-*

Legislator fancivit, nequis augustam ædem profanaret.
*Az törvény szerző rendelte hogy senki az szentseges
 házat meg ne ferteztesse.*

A cæde ad ædes salvus reversus est.

Az öldöklésből házához egészséggben tért meg.

Comessores in cellarijs sese ingurgitant.

Az vendégeskedő társok az pinczékben tobzodnak.

Inedia obnoxius erit, qui lupanaria frequentat.

Ehezéfre méltó leszni a ki az bordélyokat g yakorallja.

Viatores commeatu & viatico ditavit.

Az uton járót uti eledell és úti költség gel meg gazdagította.

Nævosas deliberare mammas, infans abnuat & lactare detrectat.

Az bélyeges emlőket az czeccemő gyermek nem akarja megkosztolni, és az szopást megveti.

Qui abstemius est, sit quasi lucerna in candelabro posita.

(toban tétetett világ.)

A ki bor nem isz a legyen olyan mint az g yertya tar-

Alienavi me à pago, eo quod peregrè dislitus esset.

El-idegenedte az salutul azért mert meszszre vag yó.

Oecumenica synodus schismata in sessione primâ anathematizat.

Az közönséges gyűlés az szakadásokat az első leülésben atók ala veti.

Catholicus devotus fanum, & delubra paganorum, & synagogas Hebræorum execratur.

Az áitatos keresztény az pogányoknak templomokat és kápolnákat és az Sídoknak sinatryokat g yúlóli.

In finit.

In finitimo emporio, de Adamantibus & Crystallo consultemus.

Az szomszedságban levő sokadalmas helyben az g yemantról és Crystallyrul tanácskozunk.

Præsul abdicavit dignitatem, & palpo præturam affectavit.

Az fő Pap megvetette az méltóságot, és az bizelkedő ország biroságot kíván.

Pruritus venereus procos polluit.

Az fajtalán viszketeg az leány nezőket meg undokít.

Sit hilaris morio, aut abigatur illinc.

(tya.)

Legyen vidám az bolond avagy üzetesték elonmót.

Cardinales aliquot in consistorio congregiuntur.

Eg y néhány Cardinalyok az tanacz házban g yűlnek.

Vates propitius nostratibus prospera prædixit.

Az kegyelmes jövendőli az mieinknek jó szerencz és dolgokat jövendölt.

Obnixè obtestor, ut spurius efferus noxam luat.

Igen kérlek hogy az elvadult fattyu vétkerül meg-lakollyon.

Enucleatè intricatum adagium explicavit.

Világoson megmagyarázta az akadályos pelda be-

Testamentum penes me in arcâ est. *(szédet.)*

Az testamentom nálam az ládában vag yon.

Separemur à cœu seorsim.

Vállyunk külön az g yülekezettől.

In academiâ abstrusâ opinio non pandenda.

Az akademiában el rejtetett vélekedést nem kel ki-terjesztetni.

Avunculus & patruus nepotum tutores.

Az Anyák és Atyák battrya az unakoknak Tutori.

Villicus intrò in horreum congregat messem.

Az major gazda az czűrben gyűrti az gabonát.

In dubijs ignari fundamentum est, si ceteri conveniunt, non discrepare.

Az kétséges dolgokban az tudatlannak fundamentoma, ha eg yebek meg-eg yeznek, s ne különbözön.

Grates tibi pendo, quòd te mihi subventurum declaraveris. (ténél.

Köszönöm, hog y meg-jelentetted hog y égem meg seghi-Rythmici poetæ varias fabulas comminiscuntur.

A rhythmus iro poeták külömb-külömbféle dolgokat gödölnek ki.

Opilionis interest annumerare hædos.

Az juhász dolga hog y meg-számlálja az gödölýeket.

Dum intermitit iuriconsultus officium, non est illi emolumentum. (hasznára.

Midőny az törvény tudó meg-szűnik tisztitul, nincz e

Iners novitijs professus ineptus evadit.

Az ujonnan jött tudatlan nyilvan való bolondá lesz e

Aras & focos destituit architectus.

Az oltárokat és tűz-helyeket el hadta az ác mester.

Peregrinos hospitio suscepit Antistes.

Az jövevényeket szállására fogadta az gárdgján.

Jurejurando promissum affirmavit.

Esküvesével igihirett meg erősitette.

Premita, deserti accola, codices legit.

Az remete, pusztának lévén lakosa, könyveket olvas.

Amictu

Amictu aspero cooperitur Anachyreta.

Kemény ruhazattal fődöztetik be az Remete barát.

Fœnerator nusquam sibi intercludit aditum ad usuram.

Az usorás sohol sem rekeszti el maga elöt az usorára való menetelt.

Callidus vaftrum stipendio subornat.

Az okos a ravasztsoldal titkon valaki után rendeli.

Anus rugosa quodlibet somniat.

Az simöreges vén kofa akar mit almodoz.

In matris gremio educatus, fiet delicatus.

Az anyjának kebelében neveltetett kényes lesz en.

Dissolutus belluæ tartareæ mancipium.

Az feslett erkölcsű az pokolbéli fene vadnak rabja.

In tabernâ volutantur potatores: & satellites curiæ inusto madent.

Az kormákon dölöngöznek az ivók, és az udvari darabantok mustval tellyesek.

Striges maleficijs suis annonæ caritatem prorogare student.

Az ejel járó boszorkányok, gonosz téteményekkel az gabonának drágaságát tovább halasztani igyeke-

Histriones exhibent spectacula deformia. (zik.

Az alakosok mutatnak éktelen játékokat.

Unguentis, & comptâ cæsarie nitent heroinæ speciosa! crines.

Keneteket és ekesített ístökkel tündökölnék az szép ur-aszonnak hajai.

Ostentatores jactando se invicem impediunt.

Az magok mutogatók hányvan vetvén eg y másf meg-bántják.

Tympha

Tympanista in viridario tripudiant.

Az dobosok az leveles szénben tanzolnak.

Caupo calculis computat sumptus.

Az Kátsár szamvető pénzekkel számlállyá költséget.

In extorres publicam stipem aliquoties erogavit.

Az földökből ki bujdosztaknak az szedett köz pénz egy nehánszor kiosztotta.

Patruelis meus mecum accubuit ad jentandum.

Az en Atyám battyanak fia en velem leült felelő kömőzni.

Cum amita ejulante neptis vigilat.

Az anyám síro nemnyével az unoka leány vigyáz.

Sexus utriusque adulti Eucharistiam in Paschate participant.

Mind az aszszonyok s mind az férfiak közzül az meg-élemedettek az Úr vaczorájában Hűsűt napján részt vesznek.

A Coenobiarchá beneficentiae pignora impetravi.

Az gárdg yántúl jo teteménnek zalaghit nyertem.

Palpebras pavimentum versus dedigneranter divertis.

Szemed szőrit az padimentő felé kedverlen fordítod.

Subrogatus, quem substitui, succedere mihi praetendit.

Az hely tartó, kit helyében helybeztettem, en helyben állani szándékozik.

Supremi primores reliquorum typi, & exemplaria sunt.

Az felső főrendek az többinek abrázari és példai.

Quis expensis delinitus, fanatico sese manciparet.

Kicoda a ki költség gel meg enyhítetvén eszélyösnek adna rabul magát.

Gener

Gener meus cum suis consobrinis, apud nos in Septembri & Octobri erit.

Az en vöm az ő annya nénnyének vag y hugának fiaival mi nálunk szent Mihály havában és mind szent havában leszén.

Uram cervisiae dolio si ceræ praefero.

Egy veder sert egy bordo reszegítő italnal nagyobbra bícsill ki. (cumvenit.)

Præcoci ingenio pollens, alios acriter & acutè cirit.

Az meg-ért elmével biro masokat erőssen és elméjén meg-kerül.

Centuriones per plateas rhedis & plaustris ovant.

Az századosok az utszakon koczikon és szekereken örvendeznek.

Tyrones ordinariè hæsitant, quo ad ritè imbuanantur.

Az új tanúlok rend szerént akadoznak miglen jól meg nem tanittattnak.

Quando oscitanter sterrebam, quidam clanculum à me clepsit zonam.

Midőn asitva hortyogással aluttam, egy nemünémű ember alattomban el-lopta az tarsolyt.

Residuum prandij vernis præsentatur edendum.

Az ebédi maradék az szolgáknak adatik éleikben hogy meg-egyék.

Quæstor ex fodinis congruentem quæstum refert.

Az kincz-tartó az bányakbul illendő nyereséget hoz.

Exlex subterfugiens, mento tenus in amnis alveo extat.

Az törvény kívül élő el-szaladván az folyó viznek árkában álláig vag jon.

Cogna-

Cognatus ad socrum in scutella saccharum tulit.

*Az aryaftà napához egy talacz-kaba nád-mézert vitt
Perjurus ob opprobria sibi illata paralysum oppetit.*

*Az biri szégett az rejtá esett gyalázatokért gúttá h-
tesben esett.*

Oltor sementem rigat aspergendo laticem.

*Az kertész az veteményt öntözi reá hintvén edény-
beli nedveséget.*

A farre lolium pastinator eruneat.

A buzából a konkolyt az szántó ember ki-gyomlállyá.

Pædagogus in gymnasium cum ferula comitatur suos.

*Az g gyermek tanító az iskolában veszfővel kifizí-
az övét.*

Abrogabuntur induciæ circiter Pentecosten.

Fel bomol az frig y Pünköst tájban.

Contradictori absolute concedere non est consenti-
neum.

Az ellen mondanak egy általlában engedni n. ilendő.

Leno lepidè defraudat meretricem in fornice stantem.

*Az Bordély tartó jelesen meg czallja az boltban álló
kurvát.*

(inficiuntur.)

Augures pronunciantes ambigua, quod asserunt non

*Az madár szóból jóvendölök kétséges dolgokat mond-
ván, az mist állatnak ne tagadgyak.*

Præstigiator divinat falsa; jocularor cachiinis delectatur.

*Az szem fenyvesztő jóvendöl hamisít, az czusfol-
kodo katzagásokban gyönyörködik.*

Vetula verrucosa nuper fascinauit mollitoris jumentu.

*Az szömölcsös vén aszfzony ek minap meghigizte
az molnar barmát.*

Denario

Denario diurno conductus salarium exigit.

*A kieg ynapra való denárban meg-fogadtatott, kéri
az ő bérit.*

Sindone involutus, sepultus est in coemeterio.

*Vékony goltzban be takartatván el temettetett an-
cinteremben.*

Saga inchoat carminibus incantare.

Az kanta íres kofa bűbájjal kezd varaslan.

Fœdus cum extraneis pacisci renuit.

Az kívül valókkal frigyet kötni nem akar.

Famulus operitur œconomum in foro.

Az szolga varja az háznak göd-viselőjét az piatző.

Cæpe & micas vult: dapes recusat opiparas.

Hagymat és morsalékokot kíván: a frís étkeket nem

Obstinatus mandatis non obsequitur. (akarja.)

Az meg általkodot az paranczolatoknak nem enged.

Miror cur se à murmuratoribus nullatenus segreget.

*Cudálom bog y magát az zugolodoktól semmiképpen
külön nem választja.*

Recede quæso à pseudo prophetâ proditore.

Tavozzal el kérlek az áruló hamis prophetától.

In apologiâ meæ tribus, utinam prerogativas nostras
allegessas.

*Az én nemzetségemnek maga mentő levelében vajhâ
az mi méltosághinkat elő hoztad volna.*

Ab offâ & farciminibus meridiatus sum.

Levest és kolbász ettem ebédem.

Dynastæ in comitijs exaltari moluntur.

*Az urak hogy az Országban gylésében fel magasztal-
sásának, abban munkálkodnak.*

Lixæ

Lixa inculina patinas tergit.

Az mosó az konyhan talakat töröl.

Regina, cum aulicis plumigeris, olet pastillos.

Az Kiralyne az tollas udvariakkal, kenyér formára csinált édes orvosság szagú.

Pro laureâ quis se parumper non subderet jugo.

Boroslyan kőszoruért ki nem adná magát egy kevesse az igba alá.

Pistor, postquam modium farinæ in molâ moluit, illud fermentatum subegit.

Az sütő minék utanna egy veka lisztet az malomban meg őrlött, azt meg-kovásosítottán meg dagasztotta.

Merenda alumni à meridie reficiuntur.

Az más táplálása alatt valok ebédután oszonnával utatnak meg.

Valetudinarius non manducet olera, nec legumina.

Az beteges ne egyék paréit, sem héjas földi veteményt.

Geographus disertè problemata distinxit.

Az föld le-írása magyaráván meg különböztette az elővetett kérdéseket.

Ex authenticâ glossâ hoc liquidò asseveratur.

Az közönségesen bevitt magyarázatból ez nyilván alattatik.

Pullatus ad monumentum aviæ plorat.

Az gyászban öltözöt az ő nagy Anyjának koporsó kővénel sir.

Piratz Oceanum infestantes, fretū veluti clave serant.

Az Tengeri tolvajok az oceanus tengert haborgatván, az Tengert mint egy kulcsval be-zárák.

CENTU-

CENTURIA SEPTIMA.

De Turbulentis & Tranquillis.

HETEDIK CENTURIA.

Az haború és czendes dolgokról.

Hostis immenso impetu confinibus ingruit.
Az ellenség nagy erősséggel rohan az szomszéd határokra.

Vesani, qui sibi consciscunt necem.

Bolondok akik magoknak halált szereznek.

Carnifex in carcere suffocavit veneficum.

Az hóhér az tömlőzben meg-fojtotta az bűös bűjöst.

Homicida securi cervicem subjecit.

Az gyilkos nyakát az fejsze alá vetette.

Efficax edictum controversias placat.

Az hatható paranczolat az viszszé vonásokat le czendesíti.

Equitat in arundine longâ.

Hosszú nádor nyargal.

Qui merebant in prælio, profligati pollicentur obsides.

Az kik soldon valának az hártzon, el áztetvéen, igirnek kezéseket.

In fucatos, pro rostris, uti cenfor invehit.

Az kendőzötteket az törvénytevő székben, mint egy itelő szidalmazza.

Equitatum per Ducatus ditionem dispertivit.

Az lovag sereget az pertzégységnek tartományán el osztotta.

Q

Ne

Ne frendes in gurgustijs, & volutabris grunniunt.

Az szepástul el. választatot súldök az hajlékokban
és az sárban nyikognak. rühögnek.

Vicarius hostias viginti litavit.

Az helytartó husz áldozatot áldozott.

Dum navarchum accirem, puppis ad scopulos & saxa
vergebat.

Mikor az hájo sereg Kapitányát hozsam hinam az
hájo fara az kö szalak és kö szklak felé tart vala.

Lamia, & tro percita, jugulum sibi restre compressit.

Az befzorkány, dühöségűl indítatván magát istran-
gal meg-fojtotta. (sentit)

Aegrotans calculo velut acicula aciem in umbilico.

Az kiben kö vagyon mint egy tűz kénnek beg yit erző
köldökében.

Humana in gyro fluctuant.

Az emberi dolgok kereksegen haboznak.

Internecone imminente, ne immunem te judices.

Az meg ölettes jelen leven artatlannak magadat ne
itellyed.

Nanus cum pumilione duello luctatur.

Az lyiki emberke, az törpe emberkével ketteik kö-
zöt való hártzal tusakodnak.

Imberbis meus maritus, pugno mihi malas perfregit.

Az én szakáltalé férjem öklével artzamat le rötötte.

Apagē furciter: quid titulos & stemmata non tua u-
surpas?

Meny dolgodra akasztó fára való, miért élsz az nem
te titulosddal és Cimeriddal.

Chiliarcha

Chiliarcha, municipalem legionem stratagemate per-
culit.

Az ezereces az polgári választot hadi sereget hádi
okos fortéllyal yeszette el.

Gradarius avet meare gradatim.

Az poroska léptetve szeveri járn.

Clava dorsum retrocedentis cæcidit.

Buzogánnyal az viszsz a törőnek hatat meg űte.

Vadem in ergastulo clam confectum comperi.

Az kez est az rabotás házbá meg-ölettetvén találtam.

Concerpsit epistolam, signatura jam obsignatam.

El szaggatta az levelet, mely immár pecséttel meg e-
rösítettet vala.

Sobole in utero existente, gestit sponsa prægnans.

Magzattya méhében lévén az terhes menyasszony
örül.

Tonitru, fragore suo, prænuntium est novissimorum.

Az menydörgés az ő czattogásával elől járó követő
az utolsó dolgoknak.

Super cervical cubans, supinus ducit rhoncos.

Az vánkoston fekvő, hanyattast hortyog.

Præfectus præcedit pedisequos in transitu.

Az prefektus előttek meg yen az inásoknak az által
Facestiat hinc foras dicax nepos. (menetelben.)

Menyen ki dolgára innét az czaczo go tekoz lo.

Tributum & vectigal nisi solvas decollaberis.

Az adót és zálogot ha meg nem fizeted fejedet veszik.

Scelopetarius globum in scopum dirigit.

Az puska golyóbisát a celhoz igazgattya.

Q²

Natantes

Natantes lymphas pectore trudunt.

Az úszók az vizeket mellyekkel tolygák.

In vestibulo atrij janitor excubat.

Az pitvarnak tornaczában az ajtón álló vigyáz.

Fessus ex itinere subficu refocillatur.

Az uton meg faradott az füge fa alatt meg éled.

Fixis anchoris rudentes strident, dum nautæ carbassæ contrahunt.

Uas maczkákat vevén az hajó kitelek cxikorognak midőn az hajósok az vitörlákat le vonszák.

Obice aliquo occurrendum est fociordia.

Ualami akavallyal eleit kel venni az restségnek

Subditus, qui se non submittit, in pistrinum dedetur.

Az más ala vettetett, a ki magát ala nem biczáttya az fogházban vettertsék.

Senator incedit toga talari.

Az Tanácsbéli ember bokaig erő ruhában jár.

An qui in barathro sunt ratiocinantur? (naké?)

A kik a feneketlen melységben vadnak vallyó okoskod.

Qui vicos incendio depopulatur, maiestatis arcessit.

A ki az falukat égéssel pusztítottá arulónak vadoltatik. (litat.)

Oppidum redundat armatis: & agmen sub vexillo mi-

Az város bővülködik fegyveresekkel; és az sereg az Zafzló alatt vívöz kedik.

Vorago cymbam curvam exhaustit.

Az örvény az görbe czölnököt el nyelte.

Accipiter prædam avidè captat.

Az öli az prédát moson kapja.

Arce

Arce munitam aggere cingi, non tantum refert.

Az meg erősitetett várat föld töltéssel körülvenni nem annyit használ.

Fluvius ex fonte perenni, ut ex origine scaturit.

Az folyó viz az sokáig tartó kút főből, ug y mint eredetiből ki-buzog.

Calcantur in torculari racemi.

Njomattatnak az sajtóban az szőlő gerézdek.

Lacertosus eques hastam vibrat.

Az vastag karú vitéz kopját lobogtattya.

Non abistam, donec immobilem illam abietem ascijs amoliar.

Nem állok el róla, miglen azt az meg-mozdit hatatlan jegenye fat bardal ki nem vágon.

Importunè interrogatus, rubore suffunditur.

Az ki alkalmatlanúl kérdettetik meg pirúl.

Flumina rigescunt hiberno gelu.

Az folyó vizek meg-keményednek az téli dértül.

Quisquilæ exilis sunt valoris.

Az szemet keveset ér.

Tinea & rubigo, quæ deorsum hic sunt demoliantur.

Az moly és rozsda, az mellyek itt alat vadnak el-ron-tyák.

Ad ea autè quæ sunt sursum, nec dum tyrānis pertingit.

Azokhoz penig mellyek oda fel vadnak még az kegyetlen uralkodás is nem érkezik.

Aruspices ad suspendium adiguntur.

Az barom bélnek meg-nézéséből jöendőbök fel-kasztatnak.

R 3

Inter-

Interipfos Ethnicos Evangelium suas frondes spargit.
*Még az pogányok között is az Evangelium zöld a-
 gait hintégeti.*

Judicis argutum acumen, ubi non est culpa, non nocet.

*Az bírónak okos és ítéleti a hol nincsen vétek nem
 fog ártani.*

Gentilium est, de crepundijs cernere.

*Pogányokhoz illik az g gyermek játékokról veszekedni.
 Spurcus rheuma per incuriam eructavit.*

*Az ocsmány az főből le szállt nedveséget gondvi-
 seletlensége miatt ki böfönte.*

Passu concito millaria tria, sive leucam, tabellarius
 transigit. (el.)

*Gyors lépéssel az level vivő három mely földet ment-
 Cuniculus rubum in dumeto repetens, anhelitum re-
 cipit.*

*Az házi nyulacskák az tövisfésben az czipke bokor alá
 vizsgálva térvén pihe nest vizzen.*

Compilatores, unanimiter, pridie devastarunt pro-
 montoria.

*Az egy yvé lepők egy akarattal az előt való nap el
 pusztítottak az szőlő heg yeket.*

Sed veteranus Tribunus postridie eos retardavit.

*De az regi látot hallot bíró, hadnag y, másod nap őket
 meg késedelmez tette.*

Nam peditum subsidio subter rupes stationes stabilivit.

*Mert az gyalogoknak segítségekkel az kő-sziklak alá
 hadi seregeket állatott.*

Et quo-

Et quocunque tendebat, sicubi erant speluncae, de-
 litescibat.

*Es valamelyre törekedik vala, ha valahol ballangok
 valának mindenütt lappang vala.*

Tum illi, prae stupore valoris ejus, pernices intror-
 sum in spelaea se conjecerunt.

*Akkor amazok, az ő erején való csudálkozás miatt
 g yorsak lévén be veték magokat az barlangokba.
 Vix scandalizanti, singularibus enim tormentis torre-
 bitur.*

*Jay az botránkozatónak, mert kiváltképpen való
 kinsáfokkal g jöttretterik.*

Quandoquidem tintinnabulum tinnijt tentoriū adibo.

*Mivelhog y az czengetyű meg czendült az sátorhoz
 meg yek.*

Assuela furripuit indusium, sudarium, foemoralia, &
 pileum sui hospitis.

*Az kivető az ő gazdasának ingét, kősz kenőjét, lábra
 valójat és sárveget el lopta. (invitat.)*

Concentus fidium & plectri, hospitem ad saltandum.

*Az húroknak és Cimbalom verőnek vag y hegedű va-
 nónak egy yező zengése az vendégeket tantsa-
 lásra izgatya.*

Carina in gurgite jactata, vix nauclerus nauséa coarctet.

*Midőn az hajó az örvényen hanyattatik az hajós
 mester az czőmört alig tilt hathya el.*

Sua Celsitudo in natalibus suis solemnes ceremonias
 instituit.

*Ő Felsége az ő születése napján szentendőkent való
 ceremoninkat rendelt.*

Procaz

Procax rivalis transvadum accelerat.

Az fastalan mással egy szémelt szerető az által gazolható helyen túl siet.

Parochus disponit parochiam secundum ritum diceceos.

Az egyházi szolga az plebanusiágot az tartomány-nak szokása szerént rendeli.

Reprobi destinantur lebetibus ebullientibus Averni.

Az megvertettek elrendeltettek az Pokolnak húzogatás fázekira.

Infideles solo xquant facella, & asyla templorum.

Az hitetlenek az földet egyenlővé teszik az kapóknakat és az Segeszyéket.

Meus libertus, manumissus, in expeditione navali auctoratur.

Az én szabadságban helyezettett szolgám, elbocsátatván az, hajói hadi készületben megköteltetik.

Segnitiam & torporem frugalis relinquere proposuit.

Az restséget és az el lankadást elhadni az mértékletes el szanta magában.

Quia bolum è faucibus eripui, salivam expuit fremens.

Mivelhog y az kontzott torkából kiragadtam, nyálát ki pökte ag yarkodván.

Usquequò perget infanientis scurræ rabies?

Váilyon f-meddig hát el ez bolondoskodo rágalmazónak dühösége?

Crassus interpolator ad cineres veterno tabescit.

Az temérdek új ruha után az mely alomi betegségűl hamva emészetik.

Con-

Contumacia praesidis cladem concitavit.

Az hely tartónak vakmerősége viadalt indított.

Dum xquora procellis agitantur, depeculatores invadunt insulam scaphis.

Midőn az tengerek szél-vesztől mozgattatnak az parház-nak még lopói tea útnak az szigetre csznakokkal.

Turris fulmine dejecta improvidos oppressit.

Az meny kő től megűttetett torony az vigyazatlankat meg nyomta.

Pulex, culex, & urtica pungunt.

Az balha, az szunyog, és az csalán csipnek.

Biduo historijs regionum conquirendis sine interstitio intentus est.

Két nap az tartomány historiainak őszve keresésiben szüntelen foglalatos.

Phrenesis officit cerebro.

Az bolond hagymáz árt az agyvelőnek.

Torvus rabula calumnias in satrapam conglomerat.

Az komor czelczapo prókator patvarokat gyűjt az tiszttartóra.

Monstroso giganti, pro galero cassis est. (gyon.)

Az czudas oriasnak galléri süveg helyét sisakia van.

Classicus exercitus eminus dimicat: cohortes cominus congregiuntur.

Az hajói sereg távolról hartzol: az seregek közelről ütköznek őszve.

In area lanio juvencos interimunt.

Az szűrőn az mézfáros tulykokat öl.

Qs

Rana

Ranz coaxant in palude inter cannas.

Az békák szollanak a tóban az nádak között.

Lavum pollicem fortuito luxavit.

Az bal hüvelykét történet szerént ki-menyitette.

Abjecta illa turba, in circo, a tortore trucidari me finit.

Amaz el vettetett lovag sereg, az kerengőben az hóhérnak meg enged engem ölni.

Nocturni grassatores, pernociantes, praestolantur saos.

Az éjeli tolvajok, meghalván, várják az öveiket.

Insequitur triremes cum navibus grandioribus.

Követi az három rend viedzős hajókat az öregebb hajókkal.

Torris ustus strepit in torrente.

Az meg-égett tűzes ízfőg subog az eső-víz parakbá.

Obstructo puteo, propugnaculum oppugnat.

Minek utanna meg-rekesztette az kútát, az bástyát ofstromoltya.

Apparitor ensei trajecit ad capulum usque per costas praedonis.

Az város szolgája az kardot mint markolattságig által ütötte az tolvajnak oldal czontyain.

Antesignanus, cum apparatu contrariam adoritur catervam.

Az zászló őrző vitéz, nagy kezesléttel reá ütött az ellenkező seregére.

Faculumis redijt ex crudeli conflictu.

Egészségben tért meg az kez yetlen ütközetről.

CENTV-

CENTVRIA OCTAVA.

De Animatis & Inanimatis.

NYOLTZADIK CENTVRIA.

Az lelkes és lélek nélkül való dolgokról.

Salmoni pulmo & pinnæ desunt.

Az semlingnek tüdejé és kemény heja nincsen.

Undis sese immergens cornix humiditatis praesagiū est.

Az vízekbe merítvén magát az varjú, nedveségnek Ferino lacte nutritus est.

(jegye.)

Vad réjel neveltetett.

Rostro hianse fibilat milvus.

Fel tátott szájjal súvölt az héja.

Magnes ad se stipulam allicit.

Az magnes kő az por-dorjait magához vonnya.

Deliquium & eclipsis lunæ fiunt per interpositionem.

Az holdnak fog yatkoz asi közben tétel által lesznek.

Puilli pisces, non cete, ex piscina in pontum migrant.

Az apró halak, nem az nagy czetihalak mennek az halás tóból az tengerben.

Cometæ & ostenta portentosa, metamorphoses portendunt.

Az üstöcs csillagok és az jövődöt mutató ritka csundak más formára való változásokat jegyeznek.

Rapax vultur turtures in alvo suo humat.

Az rágadó sáskeselyű az gerlitzéket az hasában te-meti.

Ludic

Ludio sexagenarius pridem rudi donatus est.

*Az harvan esztendő alakes ez minap szabadság gal
ajandekoztatott meg.*

Præstantiam vindemiæ ex vinea conjicies.

Az szüretnek jeles voltát az szőlőből el velhed.

Limax in limo luculento quiescit.

Az sarban telelő eziga az iszapos sarban nyugzik.

A calendis Aprilis auras nebulosas condensat Auster.

*Szent Györg y havának első napjátul fogva, az ködös
szellőket meg-füröité az déli szél.*

Vervecibus in viridi est victus.

Az üröknek az zöldellő vad-kertben vag jó eledelek.

In oris Iberiæ balænarum compages sunt.

Iberiának tartománybá cet-haloknak soksága vag jó.

Per fenestram rimas illuminatur conclave.

*Az ablaknak hasadékán világossittatik meg az rejtek
kamara.*

Rogus ad favillas cremat holocaustum.

*Az test egeréfre öszve rakatot rakas fa mind hamuig
el egeri az egészen meg egetendő áldozatot.*

Pagina bullatis characteribus oblitteratur.

Az level szál telles bűnökkel be-örültetik.

Ex prunis clibani thermæ fervorem percipiunt.

*Az kementz ebéli eleven szenektről az természet sze-
rént való meleg fürődök forranak.*

Cortex recens nucis actutum dissolvitur.

Az dionak új baja az ontul el romol.

(stior.

Ut plurimum sinistra dextrâ debiliior, at scævis robu-

*Gyakrabban az bal kez az job keznel erőtlens, de az
balogoknak erősebb.*

Sciuri

Sciuri arborum culmina agillimè sine scala scandunt.

*Az evétkék az fának teteit lajtorja nélkül könnyen
baghják.*

Aeruginosa carie castaneorum vertices marcescunt.

*Az rostdas szű-étel miatt az gesztenye fának tetei el-
szaradnak.*

Pecora minarunt in pascua bubulci.

*Az barmokat az legeltető mezőkre hajtották az ökor
pásztorok.*

Destrudia causa deficit effectus.

El-romolván az szerző ok, meg szűnik az lőtt dologh

Prophetia anceps eventu ostenditur.

*Az kétséges jóvendős az dolognak ki-menet elivel je-
lentetik meg.*

Coryus raucus ante pluviam crocitat.

Az be rekedt hollo az eső elit kakog.

Ex nivibus fertiliores campi.

Az havaktul termőbbek az mezők.

Favus candidus distillat flavum mel.

Az feir lépes mez czepeget sarga mézet.

Hinnulus fugit ubera pronus.

Az vadnak kőlyke le hajolván szopia az emlőket.

Axiomata non egent explanatione.

*Az telles mondások nem szűkölködnek mag yaráz-
ás nélkül.*

Annus segetes producit, non prædium.

Az esztendő hozza az veteményeket nem az major.

Occasus dominij attingit limen.

Az uralkodásnak romlása el érte a küszöböt.

Colum-

Columbarum finus vegetat caules.

Az galamb ganej meg köveriti az fű szárakat.

Ex caligine spissa clarescit crepusculum matutinum.

*Az sűrű homályból világosodik; az nap keletkezé-
való homályos világosság.*

Sigillum syngraphi vigorem significat.

Az peczet az kéz-írásnak erejét jegyzi.

Agnus immaculatus immolatur.

Az makula nélkül való bárány meg-áldoztatik.

Ut equifones a præsepibus: sic apes ab alvearibus ar-
cent facos.

*Mint az lovasz mesterek az jászoktól úgy az méhek
az méh-kosároktól el tiltyak az heréket.*

Spumantis apri armum venabuli cuspidē transadigit.

*Az tajtekozo vad kannak, szög yet az vadász dar-
danak hegyével által-ittotte.*

Densi nemorum saltus, vomere pacantur.

Az sűrű berkek szántó-vással szelédittetnek meg.

Triplici fossa circumdatur vill.

Harmas árokkal vétetik körül az major.

Cochlea serpit extra repagula.

Az cziga az ajtó záron kívül czusz-mász.

Cupedia ac bellaria in abaco collocantur.

*Az czemegek és az édes étkek az pohar székben hely-
hez-tettettek.*

Vitis palmitibus & uvis abundat.

(dik)
Az szőlő tőke szőlő vesszőkkel és szőlőkkel bővelke-

Aestu febres accenduntur.

Az hőség-től gyuladnak fel az hideg lelések.

synapi

Synapi provocat appetitum; item quodvis immatu-
rum acidum.

*Az mustar ételi kívánságot szerez; és akarmi eret-
len savanyu.*

In vallibus amoenis pascuntur cervi cicures.

Az kies völgyekben legelnek az szelíd szarvasok.

Ex fusa humorum ubertate ægritudo.

Az nedveségeknek bőségéből az nedveség.

Faustus thalamus multiplicat solatium.

*Az szerénzes agyas-ház meg-fokasítja az vigasz-
talást.*

Carpiones inescati, non haleces, hamum deglutiunt.

*Az étetővel meg-czalatot potykak fenn az beringek
nyelik el az borgot.*

Sopor lethi imago.

Az álom az halálnak képe.

Phantasmatum parentes, phantasia & somnus.

*Az éjeli látásoknak szülei az embernek elméjében
forgo kép és az álom.*

Pruncus & cerasus flaccescunt pruinâ.

*Az szilva fa és czeresznye fameg kezdettek lankad-
ni az zuzmarasztul.*

Calani ex cespitibus eradicantur.

(tárnak)

Az buza szárak az rögökből g yökereftől ki-fag gar-

Cucumeres tortuosi, ut reptilia repunt.

*Az tökégs ugorkák mint az czusz-mászó állatok
czusznak masznak.*

In circuitu clivi prominent cryptæ.

*Az meredeknek kerületiben ki-tettzenek az föld a-
lat való lyukak.*

Falcones

Falcones abruptè alis concrepuerunt.

Az Solymok hirtelen szárnyakkal czattogtak.

Reliquiæ stuporant, quæ restabant, in camino evaporantur.

*Az csepű maradéki, melyek hatra valának az ke-
mentzeben gőzölögnek.*

Introuère poli, & ciet fulgura æther.

*Meg-dördültek az égek és villámcsöket indit az mēy.
Latrinæ in latebris lanternâ monstrantur.*

*Az perváták az rejtek helyeken lámpásnal mutat-
tatnak meg.*

Ratis reducit malum, & prorâ fatiscens restauratur.

*Az szál-hajó vízfőzta hozta az arbotzfát és meg-
hasadot hajó orra újonnan megépítették.*

Tam solex quam pfectæ reti includuntur.

*Mind az solea s-mind az pfecta nevű tengeri halasz-
kak a halóban rekesztettek.*

Palea gracilis vertigine levatur.

Az vékony polyva az forgo szélről fel-emeltetik.

Funestum omen ad lamenta inclinat.

Az halálos jóvendülés siralomra hanyatlik.

Arista jam gravida zephyrô concutitur.

*Az búza fő mely immár tellyes meg-terhesedett az
nap enyészeti szélről meg-razattatik.*

A debitis absolvi levamen.

Az adóságbol ki menkedni könnyesség.

Elixâ digeruntur expeditiûs.

Az főzelek könnyebben meg-emészthodik.

Fruento adereo satiatur plebs.

Ros gabonával elegyítették meg az kőség.

Rosa

Rosa & rosinarinus odore fragrant.

Az rosa és rosmarin szag gal illatoznak.

Deciditur aries saginatus alienigenis.

Meg ölettetik az hizlalt kos az idegen nemzeteknek.

Phlegma cholera expugnat.

Az kőb torha az emberben való sárt meggyözi.

Aromata palato proportionata generaliter errident.

*Az ember szája izint őszve temporalitatott fu szer-
számok közönségesen tetzenek.*

Cythara non edic sonum absurdum.

Az Cythera nem illetlenül zeng.

Mendici pera neutiquam impletur.

Az koldusnak taskája semmiképpen be nem telik.

Ne abhorreat à bubone quasi prognostico alicujus
infortunij.

*Ne irózzál a bagolytól mint valami szerénzétlen-
ségnek elől járó jelétül.*

Vastissimo vallo muros utrobique sepsit.

*Nagy szantz arokkal az kő falokat mind két helyen be-
vonitva plene pure vermibus secatet.* (kérteltet).

Az genyetség gel tellyes fakadek fergekkel rakva.

Halicus purulentus vitrum diaphanum offundit.

Az genyetséges lehellet az tisztá üveget be-tölti.

Superna est beatorum Angelorum sedes.

Fenn vagyon az boldog Angyaloknak lako helyek.

A primordio mensis Maij prata virent.

Pünkösdi havának kezdeti után a rétek zöldellenek.

Hyeme arborum ornamenta decidunt.

Télben az fű-fas helyeknek okeféghé le hullanak.

R

Album

Album disgregat visum.

Az fehérség eloszlattya a látást.

Pelagus alluit littora passim.

Az tenger az partokat mossa széllel.

Mustela caseum & crustas infra mensam rodunt.

Az menyekék sajtot és kenyér haját ragnak az asztal alatt.

Substantia, basis est quantitatis.

Az substantia fundamentuma az mennyiségnek.

oreales partes glacie canescunt.

Az északi tartományok jég miatt fejezednek.

retium ulnae byssii novem asses.

Egy singbibornak árra kilentz garas.

Ab Aquilone ante Notus, quam vulpes venari gallinas supersedeat.

Észak felől hamarabb sü déli szél, mint az roka meg-szünik tyukokat vadászni.

Ex penu prodeunt fercula lauta.

Az állo eledelből léznek a friskek.

Toxicum luridum medullas exsiccat.

Az kék étető mérge az velőket kiszáraztya.

Teda revelantur opaci anfractus.

Faklyanal nyilatkozatnak ki az sötet keresztútak.

Noctua ululat per tegulas in tenebris.

Az bagoly huhogat az ház fedő czerepeké az sötetben.

Anates in lacu urinantur: armenta in collium carum nibus coalescunt.

Az rétek az tóban úsznak: az czordak az hal-mak retein úszva elég yednek.

Dominica

Dominica est exordium hebdomadae.

Az Ur napja kezdeti a hétnak.

firmamentum orbem & elementa tegit.

Az égbi erősség ez világnak kerek séget és az éltető al-latokat be-fedezi.

In vicinia nostra grassatur contagio.

Az mi szomszédságunkban pusztit az ragado be-tegség.

Quin scopis trichisium verris? quare cochlearia pro-teris?

Sepróvel az ebédő palotát miért nem sepred meg? miért tapodod el az kálánokat.

Boenum bubalorum & vaccarum pabulum est.

Az széna az teheneknek és bialoknak abrakok.

Pectine pediculi ex pilis eruuntur.

Fésűvel az tervek az haj-szálak között ki vajattat-

Circa centrum terribilis algor. (nak)

Az földnek kellő közepi körül iszonyu hidegség.

CENTURIA NONA.

De Artificialibus.

KILENTZEDIK CENTURIA.

Az mesterfégékhez tartozó dolgokról.

Clepsydra & horologium vigilibus transeuntium minutorum indices sunt.

Az folyó óra és az óra-mutato az vigyázóknak az el-múlt óra pettzenteseinek jelentői.

R 2

Ne im-

Ne impendas supellestilia in ludicris incassum.

Hazi ez közidet ne kölcsöd játékokra hiúban.

Fundus ligonibus & sarculis mitigatur.

*Az mezsei jószág kapakkal és székével széleditte-
tik meg.*

Uter liquore vacuus quasi cadaver exangue.

*Az nedveségtől üres tömlő mint egy vér nélküli
való dög.*

Affluentiam terrarum & census abligurivit hellas.

*Az kincses háznak és esztendői jövedelemnek bősé-
get el-teközöltta az robzodo.* (feras.

Subuculam meam & lodices ad lotricem in suburbia

*Az én ingemet és lasznakimat az mosó asz-szonyhoz a
hostadba vigyed.*

Levir artocreas tripartitò divisit, mihi, glori, & po-
pulari meo.

*Az férjem vagy feleségem battya az husos bélest ha-
rom részre osztotta, ennékem, ang yomnak és
föl-dimnek.*

Messor hordeo granarium referat.

Az árato árpával az gabonás házat meg-töltötte.

Sunt qui alabastritem & alabastrum idem esse suppo-
nunt.

*Vadnak olyak kik az alabastritest és alabastrumot
mint egy neket mondgyak lenni.*

Compertum est mihi bursas alchymicorum macerri-
mas esse.

*Nyilván van nálam hogy az értzet aranyá valósta-
to mestereknek osztóver az ő erszények.*

Decem

Decem ab hinc lustris me à forensibus ablegavi.

*Ez elöt ötven esztendővel magamat az törvényi dol-
goztal el fogtam.* (matis.

Non concipio amphibologum xigma istius dilem-
mæ vehetem eszembem imex mind két felöl rekesz-
sõ erőségnek kétséges értelmű meséjét.

Axis ex robore & temo in orbita rumpuntur.

*Az tölgy fabel ezínalt tengely és az szeker rud az
kerekek vagassban el-romlanak.*

Promus craterem pateramque zichi penitus ebibis.

*Az Sásar egy csefze és egy kupa szalad sert tellyes-
séggel meg-ivott.*

Parenthesis fit ex binis utrinque commatibus.

Az parenthesis mind két felöl levő virgulakkal lesz en.

Perspicax Logicus probabiles propositiones interpre-
tabitur in commodum suum.

*Az éles elméjű Logicus az javallható poszitiokas
az maga hasznára magyarázza.*

Nondum octo jugera oliveo aravi meo.

*Még sem szántottam nyolcz hold földet az én olaj
fás heg yemen.*

Dialogum conterranei mei de vocalibus & diphthon-
gis ruminavi.

*Az én földimnek Vocalisokrol és Diphthongusokrol
írott beszélgetéset meg-vísgáltam.*

Geometra perticâ mensus est intervallum metropo-
leos & coloniz.

*Az föld mérő meg-mérte por-nával az fő városnak
és az jobbhagy helynek közit.*

R. 3.

Astrologi

Astrologi tantum speculantur planetas.

Az ég b forgasából jóvendőlök ozak az bujdosó czil-
lágokat vig yázzak.

Seram excussit ex poste, & uncum parieti inferuit.

Az lakatot le kötötte az ajtó ragasztórol, és a horgot az
fálban ragasztotta. (vit.)

Scabellum ex quercu affabre dolabra dolatum leviga-

Az czerfa samolyt mestersegeesen gyaluval meg gya-
lulván meg simította.

Diploidi ligula, caligis subligaria subserviunt.

Az béller kört sebek szolgálnak az szalok szájak az
nadrágoknak az térd-kötők gatyak.

In canistro manilia, cum utensilibus conglobantur.

Az kosárban az kés-kénők az élmiváló eszközök és-
ve hajtogattnak.

Carpentum rotā castra carpentarius reparavit.

Az kerek nélkül be szontalan hintot az szeker gyár-
to meg csinálta.

Cosmographus eximius orientem & occidentem
peragravit.

Az világnak jöles le iroja Nap-keletet és nap-nyuga-
tot be járta.

Placentas in diversis discis architrictinus dispensat.

Az beleseket különb különb saajéron az nasszag
osztogatja.

In tua optione sit, utrum perná hác an petafone
fruare.

To valasztásodban légyen hogy ha ez sódorral vagy
az oldal per sénevel éljé.

Institor

Institor pacti chirographum ex schedulis papyraceis
in protocollo transcripsit.

Az Kalmar az alkusául való kéz-irást az papíros
cedulakul az protocollumba vagy várm-kin-
yeben le-írta.

Juramento se apud legatum purgans excusatur.

Esküvéssel magát az követ előtt meg-tisztítván, meg
mentetik. (ignora sunt)

Qualitates prodigiorum ipsis quandoque astronomis

Az csudáknak minémü voltokat egy neha meg az
ég-forgasat tudok-is nem ismerik.

Chirurgus phlebotomia pituitam demit.

Az seb g yogo borbé y ér-vagással az nyalat, torhá-
Ampullā sedatā, feces sensim fidunt. (ki veszi.)

Meg-czendesedvén az olajos kórsó az seprő la-
san meg-száll.

Locer thoracem, quem mercatus est in cista occlusit.

Az ipam az fegyver derekat, mellyet vett az la-
daczkában zárta.

Colonus in authumnum coacervat coenum.

Az jobbág y észre rakajra gyűsti az sárt.

Balistarij, fundibularij, & bipenniferi positione in acie
differunt.

Az szám-szerig yesek, az parittyások és az dárda-
fok helyel az hadi seregben különböznek.

Si ad amullum & perpendiculum infumas tua folia lu-
foria & tesseras evitabis.

Ha az sinor mértékre, és egyeneség mérő ön sinorra
költöd az mid vag jon, az kartyas skotakat.
eltavoztatod.

R 4

Cin

Cincianati sertis mativas stringunt comas.

*Az fodorított hajnak koszfőzőnkkel szorítottak őszve
termézet szerint való ezzellett hajokat.*

Diruit, edificat, variat quadrata rotundis.

*Ront, épít, különbözőteti az negy szögűeket gömbö-
lyűekkel.* (rubat.

Quoties ocreas concinnatas ad furas aptat, toties ti-
Valaméyszer az hozzá szabatos szekernyekeket szara-
ihoz illesz mind anniszor rontorog.

Tonsor novacula cum manubrio offeo barbam radit.

Az barbely az szont nyelű borotvával az szakale

In festis coriarij tergora non macerant. (nyri.

Az idnepeken az szug yartok bőréket nő asztalnak.

Amphora, non urceus, bacchanalibus quadrat.

Ket főűű kőse, snem csupor illik az farsanghoz.

Oratoris oratio, limatè recitatà, nequaquam refellèda.

Az ekesen beszélnék ekesen el-mondatott oratioja

semmiképpen nem kel meg-hamisítani.

Adeidum: pinfa nobis lagana: alioquin privabo te stro-

phiolo, & Chirotheais.

Jószte ide süß minékünk auros bélest agyébkeppen.

meg-fosztatalak fogadot keksz kenőcz-kedsül, keksz-

tyüiditől.

Plus energiz in epigrammate quàm in epitaphio est.

Több bathatoság vagyon az rövid fogas versben, min-

az koporfoi versben. (vir-

Oracula, parabolas, & proverbia paraphrastes extricæ.

Az jóvendölő szövegeket, és példa beszédeket, az

több szóval mag yaráz-tolmact meg fejtette.

In an-

In angulo sacrarij cerei, faces fulvæ, & candelæ seba-
ceæ servantur.

*Az segrestyének szégetiben vicsz g yertyák, sarga
faklyák és fagygyu g yertyák tartattatnak.*

Pyxis intra scrinium in adyto est.

*Az kezet tartó szelentze az szekrényben az segrestye-
ben vagyon.*

Immediate post Januarius cuprum, pro drachmæ
quingentis distraham vel cambiam.

*Mindgyart Bodog asz-szony hava után az rezer öe
száz garasért el-adom vagy el-cserélem.*

Acetarium & onphacium stomacho funguntur vice
cotis.

*Az etzetes és egreszes lév az g yomárnak fen-kő helyes
vadnak.*

Manicis fibulæ copulatis similam à furfure cribro cer-
nit ancilla.

*Az ruha újat kapocczal őszve foglalván az lisz-
lángot szitával valasztja el az szolgala.*

Num avellanas & juglandes in capsam junctim com-
pegisti?

*Az mag yorokat és az Olasz-diokat az szekrényben
őszve közöttede?*

Lance indifferenti indigenis libum librat.

*Egyenlő mértékkel az földében lakoknak mérí az
rzipót.*

Inter pilam & reticulum reciproeus tenor.

*Az lapta és az fő kördőz ke között vissz a felelő szon
vagyon.*

R 5

Neut

Heri in lavacro conopsea & cortinas ablui.

*Tegnap az feredőben az szunyog hálót és az karpi-
tokat meg-mostam.*

Testam, hydriam, cadum, & phialam phalerno replevi.
*Az czerepet, a vedrét, az kadt és az viragos pa-
hárt Campaniai borral meg töltöttem.*

Virgo illa impensis suis xenodochium illic condidit;
*Az a férfi módra termett asz szony maga költségével
iszfoltat épített ott.*

Et ibidem, ex intestato, hoc sabbatho, è vivis discessit.
*Es ugyan ott testamentum tőle nélkül az élők között
elment.*

Lineam in margine pergameni pumice lituravit.
Az lineát az hártyanak szelén rajtók kövel le töröltte
Quamvis linum hoc sit vetustū, veruntamen est venale.
Noha ez az len reghi mind az általel-adható.

Heus lurco, tibi imputatur, quod fueris pone ripam
impos tui.

*Hallade robzodo te neked tulajdonítottatik hogy az par-
meller magaddal jó-teheretlen voltál.*

Est melius antidotum pro apostemate, quam balsamū.
*Dag yoné job egészség őrző orvosság az dagadás ellen-
mint az balsamum olaj.*

Libram opsonij in macello licebor.

Egy font eledelet az mélszar székben árrá fogok kérni.
Emblemata genealogiæ meæ, quæ graphicè deline-
sti, cum fœnore rependam.

*Az én nemzetiségemről való laistromnak czísfázatit,
mellyet ékeiben le rajzoltál nyereséggel meg-fizet-
Alludens*

Alludens ad etymologiam, Solœcismum commisit.

Az szonak eredetire vigyazván éktelenül szoltál.

Physiognomus de temperamēto rufi discurrebat mirificè.

*Az külső testi állásaból valakinek természetit meg-
ismerő mester az verhangyességnek temperamen-
tusról czudálatosképpen elmélkedik.*

Ethicæ & Arithmeticæ notitia cum methodo & nor-
mā tradenda est.

*Az erkölcsökre és az számvetésre tanító tudomának
ismeretét rövid uton és regulák által kel tanítani.*

Scutum consulis in stagnum pessundedit.

Az polgar mesternek faragott képét az tóban tapotta.

Custodes castelli pensionem stipulantur.

Az kastély őrzők fizetéseket kérik.

Uda creta massa canthari materia.

*Az fejer földnek nedves tesztája az kannának ma-
teriaja.*

Quæ ad nurum attinent mihi vendico, tanquam ad
me pertinentia.

*Mellyek az menyemre nem nek, én magamnak tulaj-
donitom, ug y-mint hozzam tartozókat.*

Aequalis acceptum commercium.

Az egyenlőnek tartásága kedve.

In præfatione compendij, de quatuor articulis dum
taxat fit mentio.

*Az compendiumnak elől járó beszédében csak négy
articulusról vagyon emlékezet. (ek.)*

Tegmen mihi fragulū, calceamentum solearum callū
Léptem ennekem pokrozt saru talpaimnak fel törése.
Nympha

Nymphæ peplis & redimiculis obnubuntur.

Az meny-és szonyok menyegzői ékes ruhakkal és főbe való ékezetekkel be fedtetnek.

Fiscus furvus confiscat gazas figuli fusci.

Az kormos orszag ladája ür számarra foglallya az barua fazekának kinczét.

Sub gallicinium ad coquendum gallum Iadicum se accinxit.

(szklt.)

Kakas szökor az indiai kokasnak meg főzéséhez ke-

Disceptantis objectiones sigillatim Dialecticus refutat.

Az harfolódónak ellen- vetést eg g yenkint az Dia-
lecticus meg hamisítja.

Pomarij spatium circumscripsit maceria.

Az almás kertnek közit be keritette sövény fallal.

Pontificis insignia sunt, baculus & mitra, cum infulis.

Az fő Papnak czimeri bot és Püspöki süveg az pa-
tyolatokkal egybe.

Ob de porta pessulum: & cuneis finde illam stipitum struem in aatro.

Tedd be az kapunak zárját és ékeikkel hasogasd meg
am az rakas töké az barlangban.

In balneis sanitatem recuperavit.

Az feredben egészséget helyére allatta.

Sagittarius, referat pharetrâ, ad metam collimat.

Az nyilas fel nyitvan tegzét az célhoz aranyoz.

Definitio complectitur essentiam rei.

Az Definitio be foglallya az dolognak valóságát.

Exquisite exculpit effigiem & simulachrû in marmore

Szorgalmazáson ki faragta képet és hasonlóságát
az marvanyon.

Biblio-

Bibliopola bibliothecam apprimè instauravit.

Az könyv áros az könyv tartót igen jól fel-epitette.

Theologus, nudius tertius, de Physica cum Mathema-

tico disputavit.

Az szent irai mag yarazo tegnap elött az természet-
nek tudományarol az Mathematicusfal vetekedet.

Orificium vasis ahenei linteo obturatur.

Az réz-hordonak szája lepedővel dugatik be.

Ne semiuncia quidem metalli in fornace imminuitur.

Az értnek még csak fél lör hja sem esik az ke-
mentzében.

Calamarium, scalpellum, graphium, charta, & atra-

mentum, scribz instrumenta.

Penna tanto, ispót, ön penna, papyros, és ténia az iro-

Deaknak eszközi.

Sublimi theatro Palatium illustratur.

(tik)

Magos játék néző helyel az palota tekintetése tete-
Tapetes perbelli & peristromata cærulea in Belgia

cexuntur.

Fő szönyegek és égh színű kárpitok Belgiomban szá-
retnek.

Emplastrum ex scabie elicit saniem.

Az ired ruha az ráhból ki vonja az genyetséget.

Asseres glutine combinantur.

Az deszkak enyvel foglaltatnak észve.

Philomela aliter quàm psittacus pangit.

Az fülömle különben énekel mint az publican.

Complexio ex habitudine potissimum colligitur.

Valakinek complexioja természetből ismeretik meg.

Celata

Caelata in limpidis laminis perdurans.

Az tiszta laposán ki veretett értzen ki metzett dolgok sokáig tartanak.

Cementarius portionem suam opificij gypso linivit.

Az kőmives az épületben való részét mazzal megkente.

Phrygio chlamydis fimbriam forficibus scidit.

Az selyem szövő az kurtá mentének prémet olloval elmettette.

CENTURIA DECIMA.

De rebus indistinctis.

TIZEDIK CENTURIA.

Elégysien sok féle dolgokról.

IN hac serie miscellaneorum stylum politiorem curiositas supplebit.

Ebben az öszve zárt zavart dolgoknak rendiben az szollásnak ékebbé még yás az szorgalmatoság.

Bajulus in bivio lassus refedit. *(tölti ki.)*

Az terh hordozó az kettős úton el faradván leült.

Quorsum dum in conventu Baronum conversaretur me interpellasti?

Mi vegre szolitottal meg engemet midőn az Nagyságos Uraknak gyülekezeteiben forgolodtam.

Diaconus, adorans, incensum ad altare adolet.

Az egyházi szolga könyörögven égő aldozatot az oltárnál aldozott.

In nar

In narratione meritorum Patriarchæ triduo perstitit.

Az reghiszent Atya érdeminek előbeszélésiben harmadnapig maradt.

Quamobrem à nobis ad hesternas choreas sine licentia successisti?

Mikön mentel el tőlünk szabadság nélkül az tegnapi rantzokra.

Quadringenta Monasteria redditibus hoc quadriennio fundata sunt.

Negyven klastromok jövedelmekkel ez negy esztendő alatt fundáltattanak.

Allia & porros usque ad Quadragesimam detinebo.

Az foghagymákat és parhagymákat mind a büjtig meg-tartom.

Ros in gramine, argumentum serenitatis est.

Az paszton a harmad bizonsága az idő tiszatásának.

Mercenarius meus glandes in cavea recondidit.

Az én béresem az makkokat az veremben rejtete.

Quinque tomos de misericordia; & totidem volumina de Sacramentis exaravit.

Öt részeket az könyvírletréségről; és még annyi könyvekett írott az Sacramentumokról.

Biblia & scriptura hæreses pullulantes evellunt.

Az Biblia és az irások az czirazo eretnokségeket ki szag gattyak.

Helleborum, hepar, ilia; & jecur expiat. *(tíra.)*

Az zafsa az májat, az telt és az zúrt meg-tisztít.

Hypodidascalus in trivio ad præceptorem me citavit.

*Az én tanító tarsom az also iskolában az mester elei-
ben idézett.*

Contr.

Contribulibus condixit, ut in Collegio me custodirent.

*Az egy adajuknak meg-paránczolta hogy az egy-
lekezeten engemet meg-öriznének.*

Stercutat, & tussit in hara subulcus.

Pthrsz-szent és hurut az ölben az diszno pásztor.

Subtus huuc faccum est summa quadriagentorum
quadrantium.

*Ex sák alatt vagyon summája négy száz negy-
veszeknek.*

Pyra succida, pulmentum, & orizam suis partitur.

*Nedves körtvélyeket, pépet, és ris-kását oszt az övci-
nek.*

Scholasticus praposterè pensum suum recensuit.

*Az Deak az ő szabott letzkéjét rend-nélkül mon-
dotta el.*

Aurigam externum ganeonem nuncupat inquilinus.

*Az koczi kényül való bordélyban járónak névezé-
sz fellér.*

Munera in hac natione fusè distribuuntur. (nak)

Ajándékok ebbé az nemzettségben bőven osztogattat-

Segmenta ferrat faber lignarius ex lacunari.

Metelleket fűrészel az ácz-mester a menyézetből.

Tibicen tibijs modularè concinit melos.

Az sapos tárogaro sippal ékes éneket notáson enekel.

Eandem intempestivè cantilenam canit.

Ugyan azon éneket alkalmatlan időben enekli.

Lemures in lucis & specubus fuisse aliquando liquet.

*Hogy az boszszorkányok az szentelt berkekbe és bar-
langokban littenek legyen valaha kitérzi-*

Rusticus

Rusticus calathum, vimineum, & corbem deportat.

*Az paraszt az vesszőből csinált kosart és a kást le-
hozta.*

Exterior cameræ superficies convexa; concava inte-
rior est.

Az kamorának külső színe domborn, az belső íreg.

Atrofilo sartor in officina tibialia resarsit.

*Fekete tzerávál az Szabo a máhélyben az salavaris
meg-varrótta.*

Emunge-lychnum lampadis in meditullio musæi.

*Vedd el az szövédneknek hamvat az tanulo háznak
közepette.*

Alites pullos ex ovis excludunt.

Az szárnyas allatok fajzásokat tojásokból költik ki.

Tugurium ex ramis amigdalinis, dum ningit, pecuarijs
refugium est.

*Az Mondola fa agakból csinált kunyho, mikor hó
esik az barom örzőknek oltalmok.*

Intingit Jartor frustrum in jusculi paropside.

Belémárt a hurka töltő az falatot az tall le'vben.

In sartagine ostrea cum oleo & pipere frigit.

Serpenyűben az czigakot olajjal és borsal meg-rátotta.

Phrases obsoletas iterum ne promulges.

*Az le tétetett szollásnak formájt viszót nag ne te-
rjezd.*

Nimbus latè dat stragem avenæ, & filigo quatitur
turbine.

*Az zápor széllal el nyomja az zabot, és az rost le-ron-
tya az fergo szél.*

S

Seu fa-

Seu salibus, seu lepore certes, vitricus meus tibi resister.

Akar trefas ékes befűdékekkel, s-akar szőlőshoz való kedveséggel verekeg jel az én mostoha anyjama te nekéd ellened áll.

Grando debellat spicarum culmos.

Az jég első le veri az buz a fejeknek szűrait.

Ephippium holosericum gemmis redimitur.

Az barszorg nyereg gyöngyökkel ékesítettetik meg.

Denticulati forcipes cancrorum bicipitum dilatantur.

Az két fejjű rakóknak fogas fogojok ki szélesítettettek.

Sine argilla & calce à latomis non fit cella.

Aggyag és mész nélkül a kő-vagok nem csinálnak pintzét.

Ideam Iridis cis nubem imaginatur se videre.

Az szivárványnak formáját az felhőn innét ábrázolja magában hogy láttya.

Ex stramine & stercore in stabulo fit sterquilinum.

Szalmából és ganejból az istállóban leszé ganejű rakás.

Spurcitium sportam à cloaca regerit, cuius rancore inficitur.

Rusnyaságoknak kofarat az arnyék-székből ki hordogya melynek rothbattságátul meg vesztegettetetik.

Digreditur folio, abjecto scepro.

Ki még jen az királyi székből el vetvén az királyi páltzát.

Testudo in ponte, qua se subduct aliunde, rimatur.

Az tekenős beka az hidon melyre szaladg jon el való bonnet igen keresi.

Dum

Dum obstetrix cunctaretur, fere abortum passa est puerpera.

Midőn az bábamulatoz nek csak nem idele szűle az gyermek szűle a szűszony.

Passiones bimuli ablactati, butyro & pulstibus vescuntur.

Az szopástul el valasztatot két esztendő a pro gyermekkek vajjal és pépeltének.

Claustales psallunt hymnos, psalmos, & Antiphonas in choro.

Az klastrombeliek enekelnek dicsőireteket, sóltarok és antiphonákat az karban.

Inculus tartarus, abjurato turcismo, fit fidus Orthodoxus.

Az ékeleten tatar el hagyván az török vallást leszén hív kereszttyenné.

Dum accersiturus essem congerrohi pulpamentum, eunuchus me anticipavit.

Midőn az én trefas társomnak kedves friséket akar nek hozni az hop-mester engemet meg el zott.

Paterfamilias ad habenas & gubernacula suorum est aptus, habilis.

Az családes ember az öveinek igazgatasára alkalmas illendő.

Dum sederem in sella, septem spectra desuper desiderant.

Midőn ülnek az sötét székben hét csudak onnan felyül le szűkének.

Has dictationum telas posthumus nevit.

Ezeket az szőknek vasznait az uttya halála után szűltetett fonta.

§ 2

Quapro-

Quapropter non occumbet, dum illz superstites erunt.

Minék-okaért meg nem hal miglő azok fenn-marad.
Quia sudum est, iam victimas sacrificabo. (nak.)

Mivelhog y az ég tisztá immar az g yezedelmért való
aldozot meg-aldozom.

Cujas es seductor, qui tot promiscua conjugiorum divortia procuras.

Honnan való vag y hitető czalard a ki az házasságok-
nak ennyi zűrzavar el-válásokat szerzed.

In veru caponem cum lardo adipis assavit mediastinus.
Az nyárson a kappant szallonna kövérvél süsötti
meg az ala való kőz szolga.

Territoria feracia exuberant thure & resina.

Az termékeny város határi bővelkednek temjénnel
és gyantával.

Velites parmā in scapulis, baltheum in femore ferunt.
Az könnyű szerzamu vitézek az tatár paist vállo-
kon az szablya szíjat agyékoken hordozzák.

Sphaerarum spiræ & circuli circino in membrana fiunt.
Az golyóifoknak tekergős peretzi és abronczai cirka-
lommall czinaltarnak az hattyán.

Extimi fruticum surculi & tribuli in Decembri falcantur.

Az czeeteknek külső ágaczkai és az bojtorjánok ka-
ráczon havában kaszáltarnak le.

Post clangorem litui, in colle declivi fit Echo.

Az horgas trombitának barsogása után az meredek
járt úton szónak visszazengése leszen.

Calo

Calo hispidus, hirsuti zneatoris thorum, in porticu, temeravit.

Az borzas tabori szolga az sertés trombitásnak agyat
az tornáczban meg ferteztette.

Locium inde, per tubum, ex macula huc transmittitur.
Az vizellet onnan az czerep czatornan a húgyo e-
dényből ide vetettetik által.

In sarcinis, & monetæ receptaculis, cataphractorum suppetit.

Az kőtelekekben és az pénz tartó helyekben az fegy-
vereknek segítség.

Arteriz organorum, crurum, & cubitorum, dispare situ sunt.

Az tagoknak száraknak és karoknak elő erei külömb
külömb helyei vadnak.

Libamina, & inferias pro manibus pignorum detulit.

Aldozatokat tőz magzatának lelkikéért.

Catalogus, & commentarij Grammatices, sub typographi prælo sunt.

Az Laistrom és az Grammaticának magyarázati
ar könyv-nyomtatónak sajto rőkeje alatt vadnak.

Excommunicatus, vestibus in pheretro ad tumulum longinquè fertur.

Az gyülekeztből ki rekesztetet szent Mihály lová-
ban az siriához megszűrére vitettetik.

Exporis & meatibus ulcerosi poplitis pustulæ protuberant.

Az veriték-lyukakból és az fekélyes terd baltásnak
folyásiból fakadékok czomóznak ki.

S. 3.

Unaqua-

Unaquæque successio est caduca.

Minden egy más után k' verkez és mulandó.

Flabris, & follium spiraculis sarmenta infurno conflagrant.

Szél fuvallásoként és fuvoknak lehelléséből az vengyekék az süto kementzében meg égnék.

Scrobes, & sulci cavi, quadrigarum obstacula sunt.

Az arkolások, és az vajott barázdák, az négy lovasszekereknek akadályi.

Post homiliam & symbolum fit communio.

Az predikatio és az. credo után léfzen az Úr vacsorája.

In mappalijs caularum & ovillum, cancelli pretiosi, & mappæ non sunt.

Az istállóknak és juh-akloknak kalyibáiban drágarosté, yozatok és abroszok ninczenek.

Crocus, myrrha, stannum & gossipium, in nundinis veneunt.

Az. Saffrány, myrrha, és feir-én az gyapott. sokadalmában árultattnak.

Clitellarij culcitram & grabbatum ferentes, calcem in cardinem incutiant.

Az. térhes lovak parnat és nyoszolyát hozván sarkokat az ujto sarkában meg-ütik.

Sicula ex vola in cisternam cecidit.

Az. meritó edény markomból az. cisternában esett.

Sacrilegus proscriptus ad pejerandum proclivis est.

Az. szamk. verésben üzettetet szentség-törő az. hamisan való meg-esküvésre bajlando.

Glireæ

Glireæ, glitibus non glisse, gliscunt.

Az. pelyhek bogácz. köröval né agyag gal nevedednek.

Pisa & rapæ picis ravium inferunt.

Az. borsók és repák az. szarkáknak be-rekest szereznek.

Pincerna, pulvinaria, & linreamina sua commodavit.

Az. pohar töltő parnait és lepedőit kölcsen adta.

In throno manubiz & Arenæ mihi dedicantur.

Az. királyi székekben az. predak és új esztendőheli ajándokok nekem szentelteknek.

Dum esset in extasi energumenus, exorcismis ad pristinum statum restitutus est.

Midőn el ajult volna az. az ördögrel meg-szállatot.

ördög üzesék által elebbeni állapotgyaban állattat.

Statura pali est ad quindecim palmos. (tor.

Az. karónak állása vag jó mint egy tizen öt arasznyi.

Pro argentea pelvi, & lagenæ, cancellarius mihi diploma donavit.

Az. ezüst medentz. ejért és palatiz. kért az. Cancellarius ennékem fűgő pecsétes levelet ajandékozott.

Scrupulosus inter tyrtes & salebrosas filices cespitat & nucat.

Az. sarnyában eset kövecz. ke miat bajlodo ember az. veszedelmes evező helyek és darabos tűz-kövekhezőt botlik, és tantorog.

Lictor, ob rapinam thecæ succini in trunco tereti detruncatur.

Az. poroszlo az. gyanta tartó iskatulának el ragadásá miatt az. gömbölyeg tükén czenkittatik meg.

S 4

Perdices

Perdices aucupanti accidit, ut basiliscum glaucum
offenderet.

*Az fogol madarakat madaraszon történék hogy két
basiliscusra találta.*

Collega meus, cui vix est lanugo crispa in maxillis, ser
idiomata callet.

*Az én tisztebeli tarsom, kinek alig vagyon, csak fo
dor pelyhis az állin hat nyelveket tud.*

Ruri accomodantur glebae rastris.

*Az mezon egy-más hoz alkalmazzatnak az görön
gyök gereblyék.*

Ex imbrice stilla & stiria effluunt.

Az eső viz foga czatornából czepp és jég- czap foly ki.

Pharmacopola in apotheca laqueari thymum appendit.

*Az patikáros az. patikának menyezetre mehfű
vet figgesztet fel.*

Gemini verres, quibus ungulae fissae, in lustris degunt.

*A kettős vadkanok, kiknek hasat körmök vagyon
az barlangokban laknak.*

Cognomen tuum ex pugillaribus meis euestigio de
lebo.

*Az te vezetéke nevedet jegyző könyvéből mindig jart
ki törölöm.*

Fibrae in praecordiis & extis transversim laxantur.

*Az apro maczkák az szívnek haloi, és az öreg belek
keresztül oszlanak.*

Ad spondam lecticae ex putaminibus nucleos feligit.

*Az lektikanak oldal deszkája mellett az esőlek hullá
dek közül dió-beleket válogat.*

Papa

Papa cum tyara & stola in sanctuario orante.

*Mikor a Papa királyi süvegben és palástban az san
ctuariumban könyörögne.*

Aedituus alacriter ingeminavit Amen.

Az egy ház őrző vidámö megkettőztette az Ament.

Stirpe generosa proventus sum.

Nemzetem törsoikből származtam.

CENTURIA VNDECIMA.

De indistinctis.

TIZENEGYEDIK CENTURIA.

Sok elegy-belegy dolgokról.

Q Visquis dominum suum violaverit, merito in or
cum damnabitur.

*Valaki az ő uran erő szakot téfzen méltan pokolna
itéltetik.* (obsidet.)

Defector stricto mucrone sine intercapedine valvas
Az elpartolo mezitelen törrel szántelen az két felé
nyilo ajtót állja. (petunt.)

Phalangi in hybernis hypocausta, scamna, & mattae sup
Az hádi seregnek a telelő helyen szobái, és egyekényi
vadnak.

Copiarum gregarij in stativis, dum frameas & ficas
perpoliunt, fudes segerunt.

*Az seregek közül az köz vitézek az sántzban álló
taborban midőn szabályoskor és dákoskor tiszto
gattyak az perselt paltzakat külön választják.*

S S

Decanus

Decanus regere suos contendit, aut eos tutari illi ex-
cidit.

*Az Decan az öveit igazgarni erőlködik, de azokat
oltalmazni el felejtette.*

Blasius inconsulto fugillat genitorem; & palā occipit
& gingivas comminuit.

*Az selyp maga gondolatlanul alattomban ragalmaz-
za az ő attyát, és sűrű lapattal nyak-szírtya
és inyéit öszve rontotta*

Campana ephoebos ad missam excit.

Az harang a fel-sördült iffiakat a misére izgattyá.

Quzvis concubina scuticā, & virgis verberanda

*Akar mely ágyas asz-szonyt ostorral és vesz-szökkel
megkel verni.*

Sympathia & secunda in illum voluntas consentire,
utique effecit.

*Az vele való fajsádom és hozzá való jó akarattya
czelekeszik hog y vele egyezzen.*

Curio decalogi rudimentis capaces informare satagit

*Az udvari Pap az tíz paranczolatnak első-kezdeti-
re meg-tanítathatokat oktatni igyekezik.*

Vanús blatero scorpionibus mox poenas dependet in
Erebro.

*Az hiába való czacazgo az Scorpioktul majd meg-
büntettetik az pokolbeli Erebus folyó vizben.*

Lethargicus vix syrupum a primoribus labijs sejungit,
cum gargarizare occipit.

*Az mély alomi betegségben esett ember az orvosti ned-
veséget alig veszi el ajaknak szelíték, hog
gorkában kezdde rogyogni.*

Primus

Primus cubæ inditus decurionem ad augustale præ-
mittit.

*Az nyoszolyában helyhez tettett fő ember az tizedest
az Császár házához elírte boczattyá.*

Paracletum exoravit, ut suorum gesta & magnalia
perferret.

*Az vigasztalónl könyörgésével ki nyerte, hog y
íveinek vifelt dolgaikat és nagy czelekedeteket
ki beszélné.*

Cenialis epulo siliquas non mandit.

*Az termeszeti szerént tobzodo az vetemény magok-
nak tokát nem eszi.*

Intrepidus bifrons draconi sinuoso bifariam obstitit,
per osticum perficiens.

*Az mérész két-árvzatnu az kebeles farkannak két-
képpen ellene állot az belső ajton ki menvén.*

Quousque diætam non interrumpes, cyathis tempera.
Miglen az etelben való szabad rendben véget nem-
vettz addig poharoknak kedvezz.

Cum Archimandrita de peculio meo exostulavi.

*Az Aputurnal az én munkammal kereset jószágom-
rol panaszkodtam.*

Dum acinus gurgulionem oppilat, sensa labant.

*Mikor az szőlő meg a lélekzógéget be-dughja, az
érzéjek tantorganak.*

Ideo tabellatum supra pergulæ tigna protraxit, ut i-
dentidem in aprico spatia retur.

*Az deszkázest az fétalo folyókának gerendái felet a-
zért nyújtotta el, hog y ottan ottan verő fenyves
helyen sétálna.*

Mili

Mihi infensus, repetundarum me infimulat.

*En ream haragos leven el-vet jöszagomnak vizsgál
kérésével vádol.* (posui.

Syndico pro incola intercedenti, ego illusi, imò im-
*Az lakosért való Szófszót én meg czufoltam, sőt
meg czaltam.*

Uter vestrum hac septimanâ urinâ torquebatur.

*Kettőök közül éhétén a vizelet mia mellyitek gyö-
trődtetet.*

Linter & lembus saburratus absque malo, antennæ, &
bolide in salo sunt.

*Az csolnok és a kéveczes homokkal meg rakodot saj-
ka, arbutz, fa, vitorla, és ónos sinor nélkül vad-
nak az tengeren.* (navit.

Maniacus coram penatibus propudio excedere desig-
*Az dühös bolond az házi innék előtt el-vegezte hog y
az szemtelenségben igen el menne.*

Cophinum juncis levibus excellenter vievi.

Az kosárt sima kakakkal fő módon meg kötöttem.

Dum subessor introitum insideret, catarrho multo-
ties concidit.

*Midőn az, lesben álló az be-menetelt meg-állana, na-
tha miat sokszor el esett.*

Concus ob, dicteria & dicas neutri invisus est.

*Az kolczar az trefás mondaszóczkák és törvenkedés-
nek levelimiat egy yiknek sem g yülőséges.*

Vespa m terebrasse vesicam, fortè figmentum est.

*Hog y az darás furta volna meg a hójagot talám czak
költsé.*

Thema

Thema meum orthographicè descripti, & synonymis
latinè expōsi.

*Az én elő vett dolgomat igaz an le irtam, és azon egy
dolgot jeg yz ő sok igékkel deakul mag yarazta.*

Culignam & fideliam obolis triginta venundedi.

*Az kőrtöt és a föld edént harmincz fillereké bocza-
tam árúban.*

Conchas, locustas, & vesperilliones flamen ad lacu-
nas fugavit.

*Az csigákat, saskákat és tündenevéreket az fel szen-
telt pap az rőczkákban kergette.*

Interulam & odones sub epistomio smigmate linivit.

*Az inget és a botos kaptzakat az czap alatt szappan-
nal meg kente.*

Succum absynthij bombyx rejicit.

Az üröm levét az selyem ereztő bogár meg veti.

Gibbosus cinnamomum pilo in mortario disteric.

*Az pupos batu a Cinnámómomot, fa-bejat az mosár
rörővel az mosárban meg-töri.*

In circumferentiâ sylvarum eminent casses.

Az erdő kerületiben kitéttzenek az vadasz bálók.

Exinanivi in colo flamina, versato fuso.

*El-fog yattam az gúsfályn az nyálas fanalokat forgat-
ván az orsót.*

Arcessit me Epicureus decoctor ad coagulum.

*El-hivott engem az Epicúrus paz arló követője alut-
tegre.*

Ex contextu apophthegmata apocrypha denliam.

*Az írásnak rendiből az kétséges hiteli szöve rövid mő-
dásokat kitérölöm.*

Patri-

Patricius hyacinthina lana conspicuus ad justam constitit, ad epilogum declamationis.

Az fő nemzetes ember hyacint színű mentében az halott temetési pompában meg-alloz az orálisnak vegezetre.

Retractare statutum, aequipollet antiquationi.

Vissza hazudni az végezést, egyet részen az fel-bontással.

CENTURIA DVODECIMA.

Sequitur discursus, ex verbis post sententias relictis compositus: in quo nec ullum verbum bis reperitur; neque est ullum vocabulum, quod in mille & centum præcedentibus sententijs reperitur.

IN ZOILUM.

TIZENKETTŐDIK CENTURIA.

Következik az Sententiaik után meg-ma-rador szóbal szedegettetett elmélkedés, melyben sem egy ige nem törtetik kétféle, sem egy szó sincz. a mely ez előtt való ezer és száz sententiaik-ban fel-talaltatik.

AZ RAGALMAZO ELLEN.

Incognitam hactenus ullibi locorum fabricam in scenam traducturus,

Ez ekkédig mindenütt ismeretlen mesterséges munkák közönséges játéknéző helyre akarván vinni.
(Quam

(Quam equidem, quemadmodum impræsentiarum prosa;

(Mellyet bizonyára: miképpen mostan folyó beszédbe; Sic alias quis metro, versibusque satis luculentis dextrinè conficere queat.)

Ugy most or valaki világos versekben jó meg járval csinálhattya.)

Operæ pretium perpetraturum me arbitrabar, *Illem hoc y hasz nos dolgot czelekedném.*

Si per transennam saltem tractaculum hunc, *Ha csak mint egy rostely által ez tractatuskat.*

Adhuc in cunis vagientem, propugnaturus,

Mely még bölcsiben nyiváczol, oltalmazni szándékozván.

Humanitate cordatiorum magnopere fretus, colubris obviarem.

Az értelmeseb embereknek embersegekben igen bizván az zomok kig yokuak eleiben mennék.

Quos ex procera quodammodo præsentia specula.

Kiket nemünémüképpen az elevé meg tudásnak magos ör álló helyéről.

Squamosas cristas exertaturos, seseque. *(gokat.*

Hal. hé as tollokat, sarlókat fel-borzasztani, és ma-

Nativitati ordienti jugiter oposituros animadverto.

Ez el-kez dett születésnek szünetlen ellenevetni, veszek eszembem.

Proinde ut præludio quodam pugna,

Minek okaért mins valami harizra való készülsésem.

Paulispes

Paulisper in hoc scadio velitemur.

Egy kevesé itt ez pallya futo helyben tusakodg junk.

Nunc obiter hic pila jaciám.

Most csak el-mulolan harom szegő vasú dardai-mot itt vetem el.

Perendie bombardis jaculaturus.

Holnap után álg yekkel fogom lövöldözni.

Sin extemplo experrecti demum.

Hog y ha mindg yart fel-ebredven, vegezetre

Hujusmodi captiosi palinodiam recinant.

Efféle mason fogdosok beszédekét viszsza mondg yak.

Enimverò quatenus tristor ob deplorandam horum
bardorum colluviem.

*Mert ug yanis az menyiben szomorkodom ez sirásra
mélto embereknek moslékan.*

Qui sibi sunt lusei & lippi, erga alios lyncei.

*Kik magoknak sandalyok és cipások, eg yebekhez pe-
nig hiuz szemiek;*

Eatenus maximè oblector quibusdam.

Annyiban felette igen g yönyörködöm nemellyekben.

Quos nimirum hujusce molis solidissima columnia
fore. *(lopi lefznek;*

A kiket tudni illik hog y ez terhes dolognak merő osz-

Non ambigo, ad ijs idcirco gratificandum.

Nem kétlem, annak okaért ezeknek kedveskedni.

Affatim obligatus navabo operam.

Böven köteles levén ig yekezem azon.

Ut postmodum congratuler charissimis eorum saluta-

*Hog y ennek utánna örvendg yek az ő kedves közfőnökö-
seknek.*

*(tionibus.
Quibus*

Quibus ocyus, adeò comiter in hujus occursum.

*Mellyekkel nag y g yorsan, s-oly nyájason ennek ele ben.
Jam tum salire mihi videntur. Interimi tantisper no-
tent.*

*Még akkor ugrandozni látatnak nekem. Azonk z bē
add g teg yezzek meg.*

Ejusmodi esse hanc structuram, ut peculiare privile-
gium teneat.

*Ollyannak lenni ez épületet, hog y kiváltsképpen való
szabadsága vag yon.*

Ita nempe prout olim alibi perhibuit quidam, ut:

*Ugy tudni illik, a miképpen regen eg y valaki mondot-
ta, hog y:*

Non me rebus, sed me verbis submittere cogar.

*Nem az dolgoknak hanem az szoknak kenszeritesem
magamat alajok bocsatani.*

Etenim pro placito nequeo periodos.

Mert akaratom szerént tellyes beszédekét

Quibuscunque lenocinijs subinde limare.

Akar mely ekefgetésekkel ottan ottan nem reszelhetek:

Quod tamen nonnulli fortè calamistrati.

Mellyet mind az alta eg y nemely fodoritot hainak,

Unctique aliquantisper & delibuti requirerent.

Es valamenyire meg kenetettek meg-kivannak.

Tamet si has phaleras & pigmenta sane

Noha ez lora való ékeféket, és festéket bizonyara

Hujusce machinæ institutum non poscat.

*Ez okosan ki gondolt czinalmanyának szándéka nem
kivan.*

At illi naribus tam bellis, (& quidni?)
De azok oly kellemes orr lyukúaknak (és miért nem?)
 Reperiuntur, ut nil propemodum præter violas.
Talaltatnak lenni, hog y majd semmit violaknal
 Et suffitum ad olfactum suum ascendere assentiant.
Es jó szagú füstnél eg yebet illatoz asóktan fel menni
ne engedgjenek.
 Alia perinde ac sulfuris pedorem nidoremque autu-
 ment...
Eg yebeteket csak ug y tartnak mint az kenk. bízir és
szagát.
 Quin imò quicquid centenarum periphrasium aulæis.
Sõt inkább valami száz környül szellásoknak karpit-
ryaitol.
 Ac peripetasmatis, pictisq; vocabulorum pavonibus
 vacat...
Es karpit fedeleitől, s az szoknak himes pavaitol áres.
 Elatis supercilijs adunco suspendentes naso
Fel emelt szemöldökkel orrokat fel fentorítván.
 Tanquam mechanicum quendam squalorem abscondi-
 ludificant...
Mint valami külső mester emberi szennyeséget illetle-
nél meg czufolyak.
 Scilicet in præjudicium cuiusque, cuius insultare
 propensi.
Tudni ill k akar kinek böczületi ellen mindeneknek im-
gerlesekre hajlandok.
 Cum ipsimet tamdiu ex mutilo suo marsupio
Hozót ő magok ennnyi idő alatt az ő czonka eszények-
ből
 Ne aro-

Ne atomum pene inquirenti impertiant...
Még csak eg y verő fenyben lattzo porocz kanyi dol-
got is nem adnak az ő nálók keresőnek.
 Hoc porro sat evidenter fatentur.
Ezt továbbá elég nyilván meg vallyak
 Lymphatici illi Homero Virgilioque mastiges.
Azok az Homerusnak és Virgiliusnak havas eszélyös
korbaczi.
 Quippe cum tanti laureati illi principili essent,
 Mert holot azok az els seregnek hadnagyai olyan bo-
 rostyan kőszorosok volnának,
 Ut Europam Asiamque iridem suorum elogiorum
 præconibus
Hog y Europát, és Ásiát azonképpen az ő dicziretek-
nek hirdetőivel
 Et tibicinis velut diluvio ferme inundarint.
Estrombitasi val mint eg y ózón vízzel el arasztottak
lég jen.
 Nihilominus usquam, ne tum defuisse reor dromones,
Mind azon által itélém hog y még akkor is minden
voltnak ragalmazok,
 Qui aliquatenus coryphæorum istorum dogmatibus,
Kik neminémiképpen azoknak a fő vezéreknek tado-
mányokat,
 Et documentis alicubi derogare determinarint,
Es tanúságokat valahol ragalmazni el vegeztek lé-
gyen.
 Haud quisquam profectò ut existimo inficias ibit.
Senki bizonyára a mint vélém nem foghja tagadni.
 T 2 Nám.

Nam annales & chronica partim istiusmodi sententis
quondam ferebant.

*Mert az esztendőnkint lőtt dolgoknak fel-jegyzései és
az Chronikák széllel afféle guzoktul regentén
b' d' sek voltak.*

Ceterum necubi impofterum interdiu caligent,
Továbbá hog y sohol ennek utanna nappal ne vakoskod-
gyanak

Dignabor sciscitari ex illis

Méltóztatom tudakozni őtől

Quā fiducia fult hanc festam tantopere depereant.
Miczoda bizodalomhoz támaszkodván szeretik an-
nyéra ezt az szakadást.

Eja agedum: quas, amabo exuvias.

Hozza nofza immár: kérlek miczoda pradakat

Gnari, gnaviq̃ue, Mommi consequuti estis,

*Ti tudós és g'yors mások munkájában ganczot találók
nyertetek,*

Dum tot tam animosè scommata excrearetis

*Midőn o'y batran annyi gunyolo szitkokat ki b'fögn-
tek*

In quotquot posteritati quidpiam mandant?

*Mind azok ellen a kik az marádekoknak valamit
hagynak.*

Quibus applausibus, in hoc perpetim reprehendendi
alios

*Mi nemű tapsolásokkal, ebbe az örökke másokat feddő
Ludo & palestrā, excepti estis?*

*Oskolában és k'zf'kedő helyben, fogadtanak bennet-
ket?*

Quid

Quid technis & ambagibus? Quid joci & ironijs?

*Mit nyertetek czalardságbitokkal, és keringő beszé-
ditekkel? mit trefaitokkal és gunyolásokkal?*

Quid hiulco ridu, dum haud parum ringeritis.

*Mit szatok tatasával, midőn nem keveset vigyorog-
nátok?*

Quid denique dum pedetentim ad mugitus rugi-
tusque.

*Mit vegezetre midőn lasan lasan bimbőlesekre és
ordításokra*

Detrahendi aculeis omnimodè instigaremini, sortiti
estis?

*Az ragalmazásnak fulak'ul mindenképpen izgat-
tatnátok?*

Euge, quid mustetis?

Ól vagyon, mit sutogtok?

Satius esset non me exulcerasse.

Jób l'it volna engemet meg nem sebbetni.

Non sunt irrita mea percunctationes: illarum namq̃

*Nem hiaban valók az én kerdez kedésem; mert azok-
nak*

Laqueis, & involucriis implicati

T'riben és takarékiában bele k' telőztetvén

Neque mutire, vel hiscere quidem audent.

*Még csak möttzanni vag y szuszogni sem mernek u-
gyan.*

Atqui ego, quoniam nil attoniti assignant.

*De én, mivel ők el-bamulván semmit nem jegyeznek
fel.*

T 3

Pro

Pro ipsis rursus aliquid edifferam.

Eő éretek viszontag valamit beszélek.

Videlicet agafones illi ad stivam,

Tudni illik hogy azok a lovások az eke szarvára.

Quam ad literaturam promptiores,

Mint az deaksg. gra kézsőbbek,

Dum mediocria aliorum menda exaggerant,

*Midőn eg yebeknek fel-részént való hibákat öregbi-
tik,*

Dum hunc prologum partim dissonum, & illud pro-
mium,

*Midőn ez elől beszéllőt, rész szerént illetlennek, és
amaz elől járó beszédet*

Pariter ignobile, illud esse parergon:

*Hasonlóképpen alavalónak, amaszt csak ekeségnek
okaért hozza adatott dolognak:*

Cum hanc circumlocutionem, illam quoque clau-
sulam,

*Midőn ezt az környül szollást, amaz rekesztő beszé-
det-is,*

Istud insuper consequens, juxta cauterium,

*Annak felette im ez következendő dolgot, az ő bé-
lyegző vasok,*

Censuramque suam mancum esse secum concludunt;

*Es vizsgálórisztek szerént, czonkának lenni magokból
el-bízzik.*

Quid aliud isthic insinuant, quam suam immundiciem?

*Mint jelentenek ott eg yebet, hanem az, ő risztatalan-
ságokat?*

Quam

Quam se ubivis sua excrementa exhalare.

Istnem hogy ok minden az ő ganejokat gőzölghik.

Hic ergo est acius huiusce exitus.

Ez azért véje ennek az czelekedetnek:

Dum alijs illustribus balbutientes stigmata imprime-
re parant,

*Midőn mas híresb emberekre pelypegvén bélyegeket
srt. ni kész. lnek,*

Suam ipsimet ariditatem tumoremque ventilant,

Magok az ő szarazságokat és daganattyokat szórják,

Et evanescunt in cogitationibus suis.

Es hiában valokká lesz nek az ő gondolatikban.

Quocirca Meccenates meos supplicibus precibus ob-
secro,

*Minekokaért az en taplaloimat aláztatós könyörge-
simmel kérem,*

Ne stomachentur si qui neoterici cavillatores

Ne bészasonkodjanak ha valamely gug. golok

Hanc meam januam suis probris sint pulsaturi;

Ezt az én ajtomat az ő szitkokkal fogják zörgetni:

Eamque rudibus ut fuliginosam inconditamque far-
raginem inculcaturi;

*Es azt tudatlanoknak úgy mint kormos és izetlen ősz-
ve zúrtzavart dolgot szajokban rághják;*

Forfan enim quod devium est emendabunt;

*Mert ne-talam ha mi út kívül való vag. jon benne,
meg robbitt. yak:*

Sin secus nec dum ægrè perpetiar,

Ha pedig nem, még sem szenvedem nehez en,

T a

Aliquan-

Aliquandiu utcunque cornua reprimam.

Egy ideig imig y-amug y szarvokat batra nyomom.

Quota enim est hæc, ut sospes inter tot aliquas periclitantes sit phoenix?

*Mert miczoda ez, hog y annyi veszedelemben forgo
sáskák között egészes Phoenix madar legyen?*

Quamquam ni resipiscant, nã ipsi vapulabunt

*Jóllehet ha ezekre nem térnek, bizonyára ők veret-
tetnek meg*

Fustibus & flagris; utpote quibus propediem tincta
Lycambæo sanguine tela dabo.

*Füstelyokkal és ostorokkal; ug y mint az kiknek rövid
nap Lycamben vérevel meg-festet nyilakat adok*

Læti completi labores.

Az veghez vitettetet munkák vigák.

Peroravi.

Beszédemet el-vegeztem.

APPEN-

APPENDIX

De Ambiguis.

TOLDALEK

Az külömb-külobb Jegyzésben ve-
hető szokról.

De Charitate.

Az Szeretetről.

Unio. **I**llustrior est unio quæ nascitur ex charitate,
quæ unio cujus pretium oritur ex ca-
ritate.

*Tekintetesebb az eggyeség mely származik az szere-
tetből, mint az Unio drága kő melynek árva
vagy az drágaságból.*

Offendo. Neminem dum possis, offendas, & gem-
mam pacis offendes.

*Senkit mikor lehet tüled, meg ne bantz, és az bekecség-
nek gyöngyét fel-talald.*

Excido. Quod iram excitat, memoriam excidat,
ne amicitiam excidat.

*A mi haragot indit, feledékenységben jusson hog y az
baratságot ki ne vágja.*

T 5

Occido

Occido. Non occidat sol diei supra iram, ne occidat sol iustitiæ iratum.

El-ne mennyen az nap haragodon, hog y meg ne öljön az igazságnak napja az haragost.

Adversarius. Expedit adversarijs condonare eorumque memoriam ex adversarijs delere.

Hátszoros az ellenkezőknek meg-engedni, és azoknak emlékezteteket az jedző könyveczkéből ki tör- leni.

Missilia. Ut missilia jaculatorum corpora sic missilia regum corda penetrant.

Mint az lövőknek hag yito dardajuk az testeket ug y az kisének ki hanyt királyok ajándéki az sziveket meg hatnyak.

Irrito. Qui proximum opprobrijs irritat charitatis legem irritat.

A ki felebarattyaat szidalommal ingerli, az szeretnek törvényet haszontalanná teszi.

Præsto. Munus præstare quam accipere præstat.

Ajándékot adni mint el-venni, jobb.

Hospes. Hospes dives hospitem pauperem ut Christum excipiat.

Az gazdag gazda az szegény vendéget mint az Christust ug y fogadgya.

Ansa. Ut ansam poculi sitiens sic ansam beneficiendi charitas arripit.

Mint az pohárnak fület az szomjuhozó, ug y az jó tereményre való alkalmatóságot az szeretet kapja.

De Constantia & Inconstantia.

Az alhatatosságról és alhatatlanúságról.

Refert. De viro probo parum refert quid vulgus refert.

Az jambor férfiról kicsint hasznal mitt mondgyon az kisé.

Populus. Ut populi folia omni vento, sic populi lingue omni rumore hinc inde moventur.

Mint az nyár-fanak levelei minden szélről, ug y az kisének nyelve minden birtól imide-amoda mozditatik.

Bulla. Non pluris æstimat verus sapiens bullam auri, quam bullam aquæ.

Nem többre bíczálli az igaz bölcz ember az arany gombot, mint az víznek buborekiat.

Censeo. In adversis auxiliantes censeas, ne te derelictum censeas.

Az ellenkező dolgokban seghitőket gyűjcz hog y magadat el hagyatornak ne ítéljed.

Deporeo. Momentanea non depereas, ne in æternum depereas.

Az egy-szem-pillantasig tartó dolgokat veszettül ne szeressed, hog y örökre el ne veszs.

Differo. Benefacere nolle, & differre parum differunt.

Az jó-tereménynek nem akarása, és annak halogatása keveset különbözik.

Infectus. Invidiae tabe infectus, omne opus charitatis infectum relinquit.

Az irigységnek fonnyadasatul meg-vesztegetett az szeretettnek minden munkáját felben hagyja.

Calx. Ut calx camentarii sub calce pedis: sic gloria mundi pondere humilitatis facile deprimetur.

Mint az kőmívésnek mészé az lábának sarka alatt: úgy ez világnak dicsősége az alázatóságnak terhével könnyen le-nyomattatik.

Scrupulus. Ut scrupulus viæ pedem, sic scrupulus conscientiae animum vexat.

Miképpen az úton sárban esett kőveczke az labát, úgy az lelki ismeretnek izgató gondja az Lelket gyöttri.

Loculus. Quid proderit loculus avaro, in loculo jacenti?

Mit fog használni tarsolya az fősvények, midőn az szent-Mihály-lovában fekszik.

Obeo. Ut bene obeas, munus vitæ bene obire necesse est.

Hog y jól halhass meg, az életnek tisztiben jól el-járni szükséges.

Valco. Parum valet bene valere, & mortem instantem ignorare.

Kevésbet használ jó egészségben lenni, és az áitonk előtt levő halált nem tudni.

De Justitia

De Justitia & Injustitia.

Az igazságról és hamisságról.

Cecidit. Si Angelum qui primo cecidit, tam severe cecidit justitia divina, quis non timebit?

Ha az Angyal ki elsőben le esett oly keményen megverte az Isten igazság, kizoda ne féltlen?

Plaga. In quavis mundi plaga, plagæ Crucifixi plagæ Diaboli dissolvunt.

Ez világnak akár mely részén az Krisztusnak czapdostatai az ördögnek vadász halót eloldoznak.

Pango. Quomodo pangit Deo laudes, qui peccando pangit foedus cum inferno.

Miképpen enekel dicsőreteket Istennek, a ki vékezvő frigyét vét pokollal.

Pendo. Qui nihili pendit malum culpæ, æquum est ut pendat debitum poenæ.

A ki semmire bícszál az vétkeknek gonoszságát igazság, hog y megfizesse az büntetésnek adóságot.

Piaculum. Pro piaculis commissis, piaculum propitiatorium offerendum.

Az megczélekedet gonosz-téreményért, engesztelési tisztító adózatot kel fel-vinni.

Tessera. Qui belli coelestis tesseram gerit, à ludo tesseraturn fese cohibeat.

Az ki az menyő hadnak jegyét viseli, az kortakának jadzásatul magát meg-tartoztatja.

Condu-

Conduco. Parum conducit, inter primos ad vineam, conduci, & cū novissimis in fine excludi.

Kéveset használ az első kint az szőlőre meg alkudni és az utolsókkal végre kirekesztetni.

Loco. Stultum est magis curare domos locandas alij, quam sepulchrum, in quo locandus es ipse.

Bolondság inkább viselni gondot az másoknak bérben adando házaikra, mint az koporsóra, melyben helybeztétel te magad.

Jus. Sicut jus palato, sic jus justo arridet.

Miképpen a lév az inyenek, úgy az törvény az igaznak retszik.

Animad- In eum qui legem suā culpā non animadver-

verto. tit, æquum est ut legislator animadvertat. Azt a ki maga verke miat az törvényt észbe nem veszi, igazság hogy az törvény szerző meg büntesse.

Carpo. Spinās maledictionis carpet, qui innocuos iniquē carpit.

Átkoknak tövisit fogja szagatni. a ki az ártatlanokat hamisan rongálja, feddi.

Libo. Qui poenitentiae dulcedinem libat, sacrificium pro peccatis libat.

A ki az poenitentia tartásnak édeségét meg-köszölyi, az bűnért áldozatot áldozik.

Facultas. Ad facultates justē comparandas, omnibus concessa est facultas.

Az gazdagságoknak igazán való szerzésére mindeneknek engedtetet hatalom.

De Consolatorijs.

De Consolatorijs.

Az vigasztaláshoz való dolgokról.

Fides. Ut fides lyrae animum recreant, sic fides iustitiam illum consolatur.

Miképpen az Lantnak húrai az lelket meg-nitnyak, az onképpen az igaznak hiti ítet vigasztallja.

Liberi. Omnis pater suos liberos à servitute liberos esse cupit.

Minden atya az ő gyermekit az szolgálatul szabadolni akar.

Testudo. Testudo resonans in testudine templi vel ipsas testudines ad alacritatem excitat.

Az lant zengedezvén az templomnak boltoz aryaiban még az tekeni's békat is vidamságra indítja.

DE DEO.

AZ ISTENRŐL.

Cerno. Semper Deum præsentem cernas, ut te in iudicio à reprobis cernat.

Mindenkor az Istent jelen lenni nézz ed hogy teged ítéletben az meg-vettettekről megvaló szon.

Arguo. Frustra de speculativis subtiliter arguit quem Deus de scientia instante arguit.

Az elmélkedésre tartozó dolgok felől mélységesen hiaban okoskodik, a kit az Isten az fel-fuvalkodó tudományról vadol.

Colo.

Colo. Qui terram colit, & Deum non colit, fructus laborat.

Aki a földet műveli és az Istent nem tiszteli, hiabán munkálkodik.

Opus. Ut opus sit bonum, opus est ut à summo bono sit participatum.

Hogy az czelekedet jó legyen, szükség hogy az leg-főbb jóval legyen közöltetve.

Appello. A iudice, quem summum appellamus, nemo appellare potest.

Az bíróról, mellyet leg-felsőbnek nevezünk senki el nem appellálhat.

Sapio. Stultum sapit, cui sal non sapit, quod omnia sapit, quo verè sapiat.

Bolond az, a kinek az jó nem is az, mely mindeneke meg is eszik, mellyel valóba bölcs lehet.

De Solertia & Ocio.

Az Serénységről és Hivolkodásról.

Appeto. Appete operari: appetit enim nox, quando nemo operari potest.

Kivánczozál munkálkodni: mert az éttzaka el kézelit a mikor senki nem munkálkodhatik.

Fucus. Ut fucus ignavus in examine apum, sic fucus

Examen. Peccati examine conscientie dignoscitur.

Mint az rest hero az ray-méhben, úgy az bűnnek al-festéke az lelki ismeretnek vizsgálásból ismeretik meg.

ago. Quid proderit libros plures legere illis, qui fructum nunquam legere?

Sitt hasznal sok könyveket azoknak olvasni, a kik gyümölczét soha nem szedték.

uto. Dum ramum infructuosum ab arbore putas, ne te dissimilem esse putes.

Akor az termeketlen ágat az, elő farol le mettzed, te magadat kálmbnek lenni ne itéllyed.

Cunicu- Ut cuniculi ad suam tutelam, ita milites ad inimicorum subversionem in cuniculis astis degunt.

*Miképpen az házi nyulaczkak az magok oltalmazásá-
sára, azonképpen az vitézek az ő ellenségeik-
nek el-fordításokra az föld alatt csinált al-
lyukakban laknak.*

Cuneus. Ut cuneis ligneis trabs finditur, sic cuneis Angelorū legiones dæmonum dissipantur.

*Mint az fa-ékekkel az gerenda meg-b. sítatik, ak-
képpen az Angyaloknak ék formára csinált
sereghivel az ördögöknek valasztot hadi sereg-
bi el-szélesztettnek.*

De Malis.

Az Gonoszokrol.

Malum. Dum malum comedis juxta malum navis, do malo commissio sub malo vetita meditare.

*Mikor almát eszel az hajó arbotz faja mellett, az meg tiltor alma fa alatt tört gonosz ságról el-
mélkedg jeli.*

Comparo. Qui se melioribus comparat, sibi infamiam comparat.

A ki magát nálánál jobbakkal hasonlítja, magának gyalázatos hírt szerez.

Conditus. Si falsum est, ut quod eo est conditum sapiat, vix falsum insulsum.

Ha az szó azért teremtetett, hogy az mi ö véle meg szarratik, az igaz legyen, jaj az igaztlen szónak.

Edo. Qui librum perniciosum edendum promovet, sibi cibum in inferno edendum pręparat.

Az ki veszedelmes könyvet ki bocsátást segített, és magának éledelet készített, mellyet pokolban egyek.

Livor. Crudelis est livor, qui vulnerum livore gaudet.

Kegyetlen irigység az, mely az sebek kékségének örül.

Nepos. Minus est dedecus nepotibus carere, quam eosdem intemperantes nepotes videre.

Kiseb gyalázat unokák nélkül lenni, mint azonosokat mértékletlen teközlőknek látni.

Secundus. Secundę superbi fortunę secundus locus non sufficit.

Az kevély ember jó szerenczejének az második hely nem elég.

Esse. Minor est poena jejunum esse, quam supra modum cibum esse.

Kiseb büntetés élen itlan lenni, mint mód nélkül enni.

Expeca-

xpendo. Impendentis est thesaurum expendere antequam lucrum expendat.

Ianhöz illik kinczét elköltetni, minék előtte az nyereséget meg-hánnya-veti.

Lustrum. Veniet lustris labentibus poena scelerato, qui lustris gaudet.

Az öt évtizedek folydogalván el jó büntetése az híres latornak, a ki az barlangokban gyönyörködik.

Regulus. Regulus sine regula regnans, est regulus venena diffundens.

Az regula nélkül uralkodo Kiralyka, mérget széllel öntöz, ő basiliscus kigyó.

Oppido. Oppido conducit omni oppido gubernator boni communis amicus.

Igen házik minden városnak az közönséges jó szótvető igazgató.

F

1796 1798
1781 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

1798 1798
1798 1798

In conformitate dⁱ

unitorum

et concun

dan esse, Ordines

presenti accepi, et

verendam dⁱ ab

quatenus ex parte

ponere dispositione

te Regie dⁱ

cun peragat. m

An, et m. aneo...

A m. d. d. d. d. d.

2. Po. d. d. d. d. d. d.

Bartholomeus? Alauda
A 6? 5 3

videre Iesum Christum
Curare librum istum

